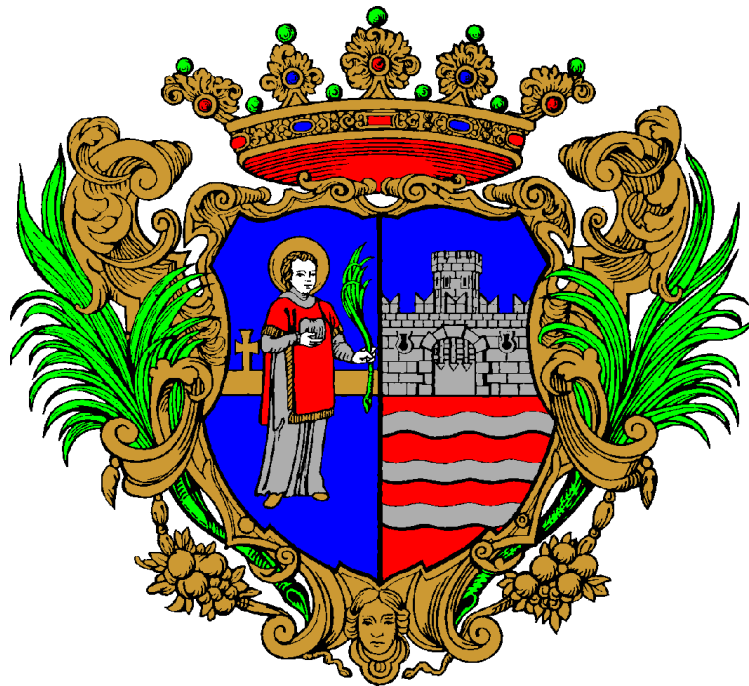

SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI KONCEPCIÓ FELÜLVIZSGÁLATA

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

2023.

TARTALOM

1. Bevezetés	3
2. A város általános helyzetképe	5
3. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának kötelező szociális szolgáltatási és gyermekjóléti alapellátási feladatai	8
4. Pénzbeli és természetbeni ellátások	10
5. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata által biztosított személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti feladatokat végző intézmények által biztosított szolgáltatások	18
5.1. Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr	18
5.2. Hajléktalanokat Segítő Szolgálat Győr	45
5.3. Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat Győr	53
5.4. Család- és Gyermekjóléti Központ Győr	61
6. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata által ellátási szerződéssel biztosított kötelező szociális és gyermekjóléti feladatok	74
6.1. Pszichiátriai betegek nappali ellátása - Baptista Szeretetszolgálat	74
6.2. Gyermek és családok átmeneti ellátása - Szt. Cirill és Method Alapítvány	74
6.3. Halmozottan fogyatékos személyek nappali ellátása - Magyar Máltai Szeretetszolgálat	78
6.4. Szenvedélybetegek nappali ellátása - Magyar Máltai Szeretetszolgálat	80
7. Idősek Győrben	81
8. Esélyegyenlőség	82
9. Győr-Moson-Sopron vármegye állami fenntartásban működő szolgáltatási rendszere	84
10. Jövőkép	10314

1. BEVEZETÉS

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet (a továbbiakban: SzCsM rendelet) 111/A. § (5) bekezdésében foglalt előírás szerint két évente szükséges a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizsgálata.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. (a továbbiakban: Szt.) határozza meg a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások rendszerét Magyarországon. Az Szt. megalkotása óta többször módosult, érintette az önkormányzatok feladat-ellátási kötelezettségét is, amelyhez nem volt könnyű alkalmazkodni, hiszen újra kellett szervezni a szolgáltatásokat.

Az Szt. 90. § (2) bekezdése alapján a megyei jogú város saját területén köteles az alapszolgáltatási feladatokat, éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását, idősök otthonát, idősök átmeneti ellátását, valamint – amennyiben a lakossági szükségletek indokolják – hajléktalanok otthonát és hajléktalan személyek rehabilitációs intézményét megszervezni és fenntartani.

A koncepció felülvizsgálata eleget tesz azoknak a kötelezettségeknek, amelyeket az SzCsM rendelet a koncepció tartalmi elemeire vonatkozóan előír. Az SzCsM rendelet 111/A. § (1)-(2) bekezdése alapján a koncepció tartalmazza különösen:

- a lakosság szám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
- az egyes ellátotti csoportok (idősök, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét,
- a megye területén működő szolgáltatási rendszer struktúráját, legfontosabb jellemzőit, a szolgáltatások iránti igény alakulását, a várakozók számát, korösszetételét, legfontosabb szociális jellemzőit, a szolgáltatások iránt jelentkező szükségletek alapján korszerűsítésének irányait.

A koncepció készítése során felhasználásra kerültek mindazok a Közgyűlés által elfogadott dokumentumok (Szívügyünk Győr – Győr MJV Önkormányzatának 2020-2025 évekre szóló Gazdasági Programja; a Városi állapotfelmérés az idősök helyzetéről – Idősök egészségképe, Idősbarát Győr – Koncepció az idősök életminőségének javítására Győrben 2020-2024 közötti időszakban; a Helyi Esélyegyenlőségi Program), amelyeknek több adatsora értelemszerűen azonos jelen koncepcióéval. Kiemelten ezek azok a dokumentumok, amelyek a terület komplexitására is figyelemmel alapvetően érintik, érinthetik a szociális szolgáltatásokat, illetve adataik, megállapításaik megalapozzák az ágazat működését. Ahogy eddig is, bár a koncepció készítését az Szt. írja elő, az egységes szemlélet, illetve az integrált intézmények működése szükségessé teszi, hogy abban az önkormányzat gyermekjóléti intézményekkel és szolgáltatásokkal kapcsolatos kötelezettségei és fejlesztési elképzelései is teret kapjanak.

A felülvizsgálat során az eddigi koncepció felépítését megtartva (legutóbb 2021. évi), a jogszabályok által meghatározott tartalmi elemeket kifejtő, a pénzügyi és természetbeni ellátásokat bemutató, az Intézmények működését, az egyes szolgáltatások igénybevételének

alakulásáról, és azoknak az intézményrendszerre gyakorolt hatásáról tájékoztató dokumentum készült.

A legfontosabb célkitűzés továbbra is az, hogy a város valamennyi lakója számára legyenek elérhetőek a szociális biztonságot garantáló ellátások, amennyire lehetséges az eddigi szakmai színvonalon, és ha lehet, még magasabb minőségben, eredményesen, hatékonyan segítve a polgárokat a felmerülő problémák komplex kezelésével.

2. A VÁROS ÁLTALÁNOS HELYZETKÉPE

Győr Magyarország hatodik legnépesebb városaként a Nyugat-Dunántúl régióban helyezkedik el. Az ország legdinamikusabban fejlődő megyéjének, Győr – Moson– Sopron Vármegyének a székhelye, a Győri járás központja. Az egyik legfejlettebb térségében kiemelkedő szerepet tölt be gazdasági, egyházi, egészségügyi, szociális, kulturális, oktatási és közigazgatási területen. Lendületes, innovatív nagyváros, kiemelkedő lakó-, vállalkozási- és kulturális környezetet kínál. A település mind Budapesttől, mind Bécstől 120 kilométerre fekszik. Pozsonytól 80 kilométer a távolság, melyekkel gyorsforgalmi közúti, vasúti és vízi összeköttetésben áll. Rendelkezik regionális reptérrel (Győr-Pér) és kikötővel (Győr-Gönyű), így komplex, több funkciós központnak tekinthető. Az elmúlt évtized során a Győrt érintő fő közlekedési folyosók fejlesztései (M85, M86, M15) még hangsúlyosabbá tették ezeknek a tengelyeknek a térstruktúrában betöltött szerepét, amely a településhálózat további alakulásában, fejlődésében is várhatóan markáns irányt jelöl ki.

Győr a hazai nagyvárosi rendszer egyik kiemelkedő gazdasági, szolgáltató, oktatási-tudományos, kulturális alkotója, egyben vonzó életkörülményeket kínáló versenyképes centruma. Földrajzi fekvése, közlekedési kapcsolatai és a határok átjárhatóságának köszönhetően folyamatosan felértékelődött, vonzáskörzete napjainkra 60-80 kilométeres körzetre terjed ki. Ellátási funkcióit tekintve kihat a munkaerőpiacra, a gyarapodó szolgáltatásokra, a kereskedelmi hálózatokra, az oktatás-képzésre, valamint az egészségügyi, kulturális szolgáltatásokra, különféle üzleti és gazdasági tevékenységek kínálataira.

A város gazdaságában a járműipar a domináns ágazat, ami egyben része – ipari potenciálját tekintve egyik legfőbb központja – a járműipari koncentrációnak. Az ágazathoz kapcsolódnak oktatási-, kutatási-, fejlesztési-, innovációs bázisok a városban.

A győri az ország második legtöbb – 68 – települést magában foglaló agglomerációja 1607 km²-es kiterjedéssel. A KSH 2021. évi adatai alapján 244 ezer főt tömörít, melyből a Győr lakónépessége mintegy 132 ezer fő. Az agglomeráció legnagyobb része a Duna és a Rába által feltöltött medencében terül el, a megye területének 38%-át fedi le és a településeinek 37%-át foglalja magában. A vonzott települések közül Lébény, Pannonhalma, Tét város, a többi község. Az agglomeráció kiterjedése túlmutat a Győri járás területén. Az agglomeráció népessége növekszik, köszönhetően a város vonzóképeséből fakadó bevándorlási többletnek; a természetes szaporodási ráta negatív, azonban az országos átlagnál így is kedvezőbb. Jelentős mértékű a szuburbanizáció: a Győrhöz közel eső, jól megközelíthető települések – Győrújbarát, Győrzámoly, Vámoszabadi – népessége különösen intenzíven növekszik.

A város tartja a jármű- és gépiparban korábban megszerzett erős pozícióit, azok fejlesztése mellett sikeresen diverzifikálja gazdaságát a környezet- és egészségipar, a sportgazdaság, valamint a gazdasági szolgáltatások területén. Az észak-dunántúli térség gazdasági központja, e funkció mellett a közszolgáltatásokban is (oktatás, egészségügy, kultúra, sport) vezető szerepet játszik.

A város és környezete szoros, agglomerációs jellegű együttműködésben él. Munkahelyeinek több mint egyharmadát nem a Győrben élők töltik be, ám a térségben élők csak a város infrastruktúráját igénybe véve tudják életüket élni, ami a továbbiakban is meghatározza a város fejlődésének dinamikáját. Fontos kiemelni, hogy a város infrastrukturális adottságait (köznevelési, egészségügyi, szociális intézmények, munkahelyek stb.) a szűkebb és tágabb agglomerációban élő állampolgárok is igénybe veszik, melyek száma a fent jelzett mintegy 244 ezer főre tehető.

A munkanélküliségre vonatkozó adatokból összességében nagyon kedvező munkaerő-piaci, munkanélküliségi folyamatok rajzolódnak ki Győr és agglomerációja vonatkozásában a gazdasági világválság évei utáni regenerálódási, gazdasági újraéledés szakaszában. Gyakorlatilag 2012-től kezdődően a regisztrált munkanélküliek számában, arányában, a tartós- és a pályakezdő munkanélküliek arányában is egy folyamatos csökkenési trend indult el, az évtized végére a városban 1-2 százalékosra zsugorodott a nyilvántartott álláskereső aránya, amely a koronavírus járvány időszakában némileg emelkedett, de napjainkra alapvetően munkaerőhiánnyal küzd a város, a vonzáskörzete és az egész megye.

Népességi adatok, demográfiai folyamatok

Győr állandó népessége 2023. november elsején 121087 fő volt. Az állandó népességen belül a férfiak aránya 46,3 százalék, a nőké pedig 53,7 százalék. A város lakónépessége viszont több mint tízezer fővel magasabb. A kétfajta népességszám időbeli alakulására eltérő tendencia jellemző az elmúlt évtized statisztikai adatai alapján, a város állandó népessége az évtized közepétől folyamatos csökkenő tendenciát mutat, míg a lakónépesség az évtized második felében jelentős növekedésnek indult, ami mindössze a 2020-as évben tört meg.

A népességváltozás két alapvető tényező függvénye; az élveszületések és a halálozások számából kiszámítható természetes szaporodási egyenleg és a vándorlási egyenleg. Ami a természetes szaporodást illeti, éves ingadozásokkal ugyan, de az élveszületések száma folyamatosan alatta maradt a halálozások számának a városban. Az évtized egészében a természetes fogyás jellemezte Győr városát, a járást és a megyét is. 2022-ben összesen 1182 fő született, míg a halálozások száma elérte az 1485 főt. A természetes fogyás abszolút mutatója 2010 és 2019 között átlagosan 272 fő volt évente, tehát közel 300 fővel csökken a város népessége a természetes fogyás miatt évente. Ez a népességhez viszonyítva hozzávetőlegesen 2-3 ezrelék évente, ami jóval az országos átlag (4-5 ezrelék), és valamivel a megyei átlag alattinak mondható. 2020-ban megugrott a halálozások száma mintegy 200 fővel; mindennek a háttérében a COVID-19 járvány közvetlen és közvetett hatásai állhatnak. Ezen növekedés ezer főre vetített értéke (1,5) meghaladta az országos értékeket (1,1).

A népességváltozás másik fontos tényezője a vándorlási egyenleg. Győr vándorlási különbözete a 2010 és 2019 közötti időszakban pozitív volt: átlagosan 600 fő körül alakult évente az a többlet, ami a magasabb állandó és ideiglenes odavándorlási rátából származott. Az odavándorlások és az elvándorlások nagyjából egyharmada minősül állandónak, míg a kétharmada ideiglenesnek. Az évtized második felében, de főként az elmúlt néhány évben növekedett Győr ideiglenes és állandó vándorlási többlete, ellensúlyozva a természetes fogyásból fakadó népességszám csökkenést. 2020-ban azonban már negatív értékkel kellett számolnia a városnak, ebben az évben többen hagyták el a várost, mint ahányan beköltöztek. Ennek oka vélhetően ugyancsak a COVID-19 járványban keresendő: a karantén korlátozások hatására érzékelhető volt a zártabb, kevés zöldfelülettel bíró városi terekből, kisméretű lakásokból a kerttel rendelkező külvárosi, agglomerációs és vidéki ingatlanokban, üdülőkhöz való kiköltözés jelensége.

Győr városrészeinek lakónépességére továbbra is jellemző, hogy elsősorban a lakótelepek népesség száma csökken, mind Adyváros, mind Marcalváros népessége az elmúlt 10 évben 10%-ot meghaladóan. Ezzel szemben voltak olyan városrészek, ahol az elmúlt 20 év alatt a népességnövekedés megközelítette, vagy meghaladta az 50%-ot (Ménfőcsanak, Városrét és Pinyéd).

A szolgáltatástervezési koncepció szempontjából a legrelevánsabb megállapítás: a demográfiai folyamatok legkritikusabb pontja a városi társadalom egyre erőteljesebb ütemű

előregedése, korszerkezetének folyamatos eltolódása az idősödő, egyre inkább „öszülő” lokális korstruktúra irányába. A fiatal korosztály száma és aránya gyakorlatilag változatlan maradt az évtizedben (nagyjából 19 ezer fős csoportként a helyi társadalom 14,5 százalékát jelentik), míg az aktív korosztály száma stagnált, aránya pedig jelentősen csökkent: a népesség 68,1%-ról 65,8%-ra. Ezzel szemben a 65 év felettek csoportjának helyi társadalmon belüli aránya emelkedett, napjainkra már 27 ezer fős korcsoportként a lakosság közel egyötöde tartozik e korosztályhoz, a város lakosságának előregedési folyamata gyorsuló tendenciát mutat (csökkenő gyermekszám, kitolódó élettartam, szuburbanizációs folyamatok stb.), amely fokozódó terhelést jelent a szociális ellátó rendszer számára, amelyet az intézményi adatok is markánsan alátámasztanak.

Infrastruktúra

A helyben meglévő gazdasági tevékenységhez a lakosság korszerű igényeinek kielégítéséhez elengedhetetlenül fontos szempont a város infrastrukturális ellátottságának színvonala.

A korábban is az országos átlagot meghaladó jellemzőkkel bíró települési út-, víz-, csatornahálózat bővítési, felújítási, korszerűsítési munkálatai is folytatódtak. Az Önkormányzat évről évre jelentős forrásokat biztosít út-, víz-, csatornahálózat bővítési, felújítási, korszerűsítési munkálatokra. A lakásállomány közműves ellátottsága kiemelkedő. Győr város mutatói a jó helyzetben lévő megye adatait is felülmúlják, mely igazolja a lakosság kedvező infrastrukturális ellátottságát.

A vezetékes ivóvízellátás a település teljes területén szinte minden lakásban megoldott. A közüzemi szennyvíz-csatornával való ellátottság is szinte teljes körű, szinte valamennyi lakásban elérhető ez a környezetkímélő szolgáltatás.

A villamos energia ellátás hosszú ideje alapvetőnek tekinthető, a hálózat fejlesztését már csak az új területen épített lakások, illetve beruházások igényelhetik. A fogyasztók számát tekintve a lakosság képviseli a nagyobb hányadot, ám a magas lakossági fogyasztói hányad ellenére a lakosság által elfogyasztott villamos energia mennyiség csökkenő tendenciát mutat. A gázfogyasztás alakulása hasonló a villamos energiáéhoz, a háztartási gázfogyasztók adják a teljes gázfogyasztók 93,60%-t, ugyanakkor a gázfogyasztásból a lakossági gázfogyasztók aránya mindössze 28,48%-os.

A városban a távfűtésbe bekapcsolt lakások száma a teljes lakásállomány tekintetében meghaladja a 40%-ot, a melegvíz-hálózatra a lakások egyharmada csatlakozik.

A lakásállományt szinte teljes egészében bevonták a rendszeres hulladékgyűjtésbe. 2010-ben bevezetésre került a szelektív hulladékgyűjtés rendszere, mellyel párhuzamosan a lakosságnak lehetősége van a közterületeken kialakított szelektív gyűjtőszigeteken is a különböző hulladékfajták elhelyezésére. Lehetőségként jelentkezik a süllyesztett hulladékgyűjtő szigetek és a társasházakhoz menő szelektív hulladékgyűjtés bevezetésével a lakosság környezettudatos szemét kezelésének elősegítése. A lakások komfortfokozatát tekintve szintén kedvező változásokat lehet tapasztalni elsősorban az összkomfortos lakások arányának további emelkedése tekintetében.

Az önkormányzati tulajdonú bérlakások száma 4.293, mely országos szinten még mindig kiemelkedő. Ebből 268 lakás előtakarékoság vállalásával került bérbeadásra, 195 nyugdíjasok házában kialakított bérlakás az idős generáció tagjainak, 66 lakás piaci bérleti díjjal került bérbeadásra.

3. GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÖTELEZŐ SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSI ÉS GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSI FELADATAI

Szociális szolgáltatások	biztosított	nem biztosított
Szociális alapszolgáltatások		
Étkeztetés	x	
Házi segítségnyújtás	x	
Családsegítés	x	
Nappali ellátások		
- idősek nappali ellátása	x	
- fogyatékosok nappali ellátása	x	
- pszichiátriai betegek nappali ellátása	x	
- szenvedélybetegek nappali ellátása	x	
- nappali melegedő	x	
Szakosított ellátások		
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények		
- időskorúak átmeneti gondozóháza	x	
- éjjeli menedékhely	x	
- hajléktalan személyek átmeneti szállása	x	
Ápolást, gondozást nyújtó intézmények		
- idősek otthona	x	
- hajléktalanok otthona	x	
Rehabilitációs intézmény		
- hajléktalanok rehabilitációs otthona	x	
Gyermekjóléti alapellátások		
- gyermekjóléti szolgáltatás	x	
- gyermekjóléti központ	x	
- 0–3 éves gyermekek napközbeni ellátása	x	
- gyermekek átmeneti ellátása	x	
- családok átmeneti ellátása	x	

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata által ellátási szerződés, feladatellátási szerződés alapján biztosított nem kötelező szolgáltatások:

- A közterületeken élő hajléktalan személyek ellátását biztosító **utcai szociális munka szolgáltatást** a Segítőház Alapítvánnyal 2008. január 1. napjával kötött ellátási szerződéssel látja el az Önkormányzat. 2012. január elsejétől az utcai szociális munka kikerült a kötelező önkormányzati feladatok közül, finanszírozása pályázati úton valósul meg. A közterületen élő hajléktalan személyek biztonságos ellátása miatt a szolgáltatás biztosítása továbbra is szükséges.

A szolgáltatás fenntartásához Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata évente 4.500.000 forinttal járul hozzá.

- **A támogató szolgáltatás** biztosítására 2007. január 1. napjától ellátási szerződés kötésére került sor a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal. A támogató szolgáltatás már 2009. január elsejétől kikerült a kötelező feladatok köréből. Finanszírozása normatív támogatású, rögzített feladategységek teljesítésével történik. Az ellátás fontosságára és a szükségletekre való tekintettel az ellátási szerződés nem került felbontásra. A támogató szolgáltatás olyan emberek segítésére fókuszál, akik támogatás nélkül nem tudnák megőrizni önálló életvitelüket. A szolgáltatás biztosításával elkerülhető az ellátottak izolációja, képessé válnak a külvilággal való kapcsolatok fenntartására, amely segíti a megfelelő mentális állapot megtartását. A szolgáltatás működtetése hozzájárul a fogyatékossgal élő sérült emberek esélyegyenlőségének biztosításához, illetve nélkülözhetetlen egyes szociális szolgáltatások (pl. fogyatékosok nappali ellátása) fenntartásához is.
A szolgáltatás fenntartásához Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata évente 2.000.000 forinttal járul hozzá.
- **A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** 2010. január 1. napjától szintén kikerült az önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatai közül. Szakmai indokoltsága – a jogosultak számára olyan szolgáltatásokat kell nyújtani, ami lehetővé teszi, hogy minél tovább a saját otthonukban maradhassanak – miatt az Önkormányzat pályázati finanszírozással továbbra is biztosította a szolgáltatást az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győrön keresztül. A szolgáltatás biztosítása állami feladat, amely több finanszírozó szervezeti változását követően a Belügyminisztérium valamint a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet közötti kezelői megállapodás alapján az EESZI Győrrel kötött támogatói okirat alapján történik.

4. PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK

Az Szt., valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (továbbiakban: Gyvt.) meghatározott anyagi támogatások rendszere lényegesen átalakult 2015. március 1. napjától.

A módosítás célja elsődlegesen az volt, hogy jelentős mértékben megújítsa a támogatások rendszerét.

Az állam által biztosított ellátási formákon túl a helyi lakosok szociális támogatással való ellátása az önkormányzatok feladata. Ez széles körű szabályozási lehetőséget biztosított az önkormányzatok számára, megadva azt a lehetőséget, hogy a rászorultsági szintek a helyi gazdasági és társadalmi viszonyok alapján kerüljenek meghatározásra. Az Szt. alapján a települési önkormányzatok önállóan dönthetnek az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint a támogatás felhasználása ellenőrzésének szabályairól is.

A helyi közösségek rendelkeznek leginkább azzal a tudással, amely alapján megítélhetik, hogy egy adott településen milyen támogatási formák biztosítása szükséges, ki jogosult egy adott támogatásra és ki nem.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése ekkor alkotta meg a szociális igazgatás és a szociális ellátások helyi szabályozásáról szóló 5/2015. (II. 27.) önkormányzati rendeletét (továbbiakban: helyi rendelet), melyben rögzítésre kerültek a települési támogatások egyes típusai, valamint az azokhoz tartozó jogosultsági feltételek, eljárási szabályok.

Az Szt. adta lehetőségeket kihasználva a korábbi ellátások megfelelő alternatívái beépültek a helyi rendeletbe, az addig tapasztalt ellátotti igényekhez, valamint az Szt.-ben rögzített támogatásokhoz igazítva a szociális ellátások rendszerét, jogosultsági feltételeit.

A helyi rendelet 2020. április 01. napjától hatályos releváns módosítása alapján a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj helyett a minimálbér bruttó összegéhez kötött, százalékos mértékben meghatározott jövedelemhatárok meghatározásával az ügyfelek szélesebb körben, nagyobb összegben tudnak igénybe venni pénzbeli és természetbeni ellátásokat, ezzel hatékonyabbá, érdemibbé vált a segítségnyújtás, a szociális biztonság garantálása.

A helyi rendeletben szabályozott rendszeres pénzbeli ellátási formák: lakhatási támogatás, ápolási támogatás, nevelési támogatás, gyógyszer-támogatás, egészségügyi szolgáltatásra jogosító támogatás.

Nem rendszeres pénzbeli ellátások: rendkívüli települési támogatás, kamatmentes kölcsön.

Természetbeni ellátások: adósságkezelési szolgáltatás, köztemetés, szünidei gyermekétkeztetés. A helyi rendelet lehetővé teszi, hogy a lakhatási támogatás és a rendkívüli települési támogatás természetbeni ellátás formájában is biztosítható legyen.

A Közgyűlés az önkormányzati lakások lakbérének mértékéről, a külön szolgáltatási díjakról, ezek megfizetésének módjáról szóló 18/2004. (IV. 16.) önkormányzati rendelethez (továbbiakban: lakbér rendelet) szabályozza a lakbértámogatásra való jogosultság feltételeit. A lakbér rendelet 2023. január 01. napjától módosult jelentősen. Az önkormányzati bérlakások lakbére 2016 óta változatlan volt, az ingatlanüzemeltetési költségek viszont markánsan megemelkedtek az elmúlt években, így a lakberek emelése elkerülhetetlen volt. Az Önkormányzat ugyanakkor a lakbértámogatás rendszerének megerősítésével nemcsak több személy számára tette elérhetővé a támogatást, hanem a szociálisan rászorulóknak jelentős része az eddiginél nagyobb mértékű támogatásban részesülhet az eddigi tapasztalatok alapján.

1. Rendszeres pénzbeli ellátások

1.1. Lakhatási támogatás

Az Önkormányzat a lakhatáshoz kapcsolódó kiadások viseléséhez lakhatási támogatást biztosít azon személyek részére, akiknek az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme a mindenkori minimálbér bruttó összegének 70%-át nem haladja meg, vagy adósságkezelési támogatásban részesülnek és a háztartás tagjai vagyonnal nem rendelkeznek. A lakhatási támogatás egy év időtartamra kerül megállapításra, általában a kérelmező által kiválasztott közüzemi szolgáltatóhoz történik a támogatás összegének az utalása. A támogatás havi összege: 2500,- Ft – 8.000,- Ft között változik, az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem, a lakásnagyság, és a háztartásban élők számának figyelembevétele alapján.

1.2. Ápolási támogatás

A 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának otthoni ápolását, gondozását végző nagykorú személy ápolási támogatásra jogosult amennyiben rendszeres pénzellátásban nem részesül, napi 4 órát meg nem haladó keresőtevékenységet – az otthon történő munkavégzés kivételével – nem folytat, az együtt élő személyek egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a mindenkori minimálbér bruttó összegének 65%-át, valamint az Szt. alapján ápolási díjra nem jogosult.

Az ápolási támogatás havi összege az éves központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott ápolási díj alapösszegének 100%-a (2023 évben bruttó 45.665,- Ft, nettó 41.100,- Ft).

Az ápolási támogatás folyósításának időtartama szolgálati időre jogosít, ezért a támogatásban részesülő személy az ellátás után nyugdíjjárulék fizetésére kötelezett.

Az ápolási támogatásra való jogosultság feltételei minden évben felülvizsgálatra kerülnek.

1.3. Nevelési támogatás

A 25. életévét be nem töltött fogyatékos személy nevelését végző személy nevelési támogatásra jogosult, ha az együtt élő személyek egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a mindenkori minimálbér bruttó összegének 65%-át. A nevelési támogatás a fogyatékos személy állapotának javítása, szinten tartása érdekében fejlesztő foglalkozáson vagy folyamatos orvosi kezelésen való részvételének támogatására szolgál.

A támogatás havi mértéke a mindenkori minimálbér bruttó összegének 10-20%-a között állapítható meg a fogyatékos személy állapotának szinten tartásával, fejlesztésével összefüggő kiadások figyelembevételével.

A nevelési támogatás hat hónapra állapítható meg, mely egy alkalommal legfeljebb hat hónappal meghosszabbítható.

1.4. Gyógyszertámogatás

A gyógyszerkiadások viseléséhez gyógyszertámogatásra jogosult az a személy, akinek az együtt élő személyek egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a mindenkori minimálbér bruttó összegének 65%-át, a kérelem benyújtását megelőző három havi, vényre kiváltott gyógyszerköltsége meghaladja a 3.750,- Ft-ot, valamint közgyógyellátásra nem jogosult.

A támogatás havi összege 3.000,- Ft – 10.000,- Ft között állapítható meg az igazolt gyógyszerköltség figyelembevételével.

A gyógyszer-támogatás hat hónapos időtartamra állapítható meg.

1.5. Egészségügyi szolgáltatásra jogosító támogatás

A támogatásra az a 18. életévét betöltött személy jogosult, aki igazoltan a kérelem benyújtását megelőző hat hónapon belül veszítette el a munkáját. További feltétel, hogy az együtt élő személyek egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a mindenkori minimálbér bruttó összegének 50%-át, vagyonnal nem rendelkeznek, a társadalombiztosítás ellátásairól szóló törvényben meghatározott egészségügyi szolgáltatásra jogosító egyéb ellátásban nem részesül, valamint álláskereső ellátásra nem szerzett jogosultságot, vagy azt kimerítette.

A támogatás három hónap időtartamra állapítható meg, havi összege az egészségügyi szolgáltatási járulék mindenkori összegével azonos.

A támogatás megfizetése közvetlenül az egészségügyi szolgáltatási járulék beszedésére hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szerv részére történik.

2. Nem rendszeres pénzbeli ellátások

2.1. Rendkívüli települési támogatás

Rendkívüli települési támogatásban az a személy részesíthető, akinek az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg

- együtt élő személyek esetén a mindenkori minimálbér bruttó összegének 32%-át,
- gyermekét egyedül nevelő szülő, továbbá olyan együtt élő személyek esetén ahol fogyatékos vagy tartósan beteg személy él, a mindenkori minimálbér bruttó összegének 37%-át,
- egyedül élő és egyedülálló személy esetén a mindenkori minimálbér bruttó összegének 42%-át.

Amennyiben a családban az egy főre jutó havi jövedelem a fenti összeghatárt meghaladja, egy évben egy alkalommal a Szociális, Egészségügyi és Lakásügyi Bizottsághoz fordulhat rendkívüli települési támogatás iránti kérelemmel.

A rendkívüli települési támogatás összege a kérelmező egy főre jutó jövedelmének, egyéb szociális körülményeinek, valamint a kérelem indoklásának figyelembevételével kerül megállapításra.

Rendkívüli települési támogatásban részesíthető – a haláleset időpontját követő hat hónapon belül – az az elhunyt személy eltemettetéséről gondoskodó kérelmező, akinek az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a mindenkori minimálbér bruttó összegének 75%-át.

A temetési költségekre tekintettel biztosított támogatás összege – az egy főre jutó jövedelem figyelembevételével – 25.000,- Ft és 125.000,- Ft között állapítható meg.

Egy naptári éven belül az a személy és a vele együtt lakó közeli hozzátartozó, aki lakhatási támogatásban nem részesül együttesen legfeljebb hat alkalommal részesülhet rendkívüli települési támogatásban. Amennyiben a háztartás valamely tagja részére lakhatási támogatás került megállapításra a háztartásban élő személyek együttesen négy alkalommal részesülhetnek a támogatásban.

Elemi kár, tüzeset okozta rendkívüli élethelyzetbe került személy jövedelemhatárra tekintet nélkül évente legfeljebb egy alkalommal a mindenkori minimálbér bruttó összegének kétszereséig terjedő rendkívüli települési támogatásban részesíthető.

2.2. Kamatmentes kölcsön

A lakás karbantartási, felújítási költségeihez kamatmentes kölcsön biztosítható annak a személynek, akinek az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg

- együtt élő személyek esetén a mindenkori minimálbér bruttó összegének 60%-át,
- gyermekét egyedül nevelő szülő, továbbá olyan együtt élő személyek esetén ahol fogyatékos vagy tartósan beteg személy él, a mindenkori minimálbér bruttó összegének 70%-át,
- egyedül élő és egyedülálló személy esetén a mindenkori minimálbér bruttó összegének 90%-át.

A kölcsön összege nem haladhatja meg a mindenkori minimálbér bruttó összegének 200%-át, a kölcsönt 24 hónap alatt, egyenlő részletekben kell visszafizetni.

A saját vagy az együtt élő személyek létfenntartását jelentősen megnehezítő élethelyzetbe került személy részére is biztosítható kamatmentes kölcsön. Ebben az esetben a kölcsön összege nem haladhatja meg a mindenkori minimálbér bruttó összegének 300%-át.

3. Természetbeni ellátások

3.1. A helyi rendelet alapján a lakhatási támogatás és a rendkívüli települési támogatás is biztosítható természetbeni szociális ellátás formájában. Ennek egyik leggyakoribb esete, amikor a kérelmező egy közüzemi szolgáltatónál felhalmozódott tartozás kiegyenlítésére kéri a rendkívüli települési támogatást. Ebben az esetben a támogatás összegének folyósítása közvetlenül a szolgáltatóhoz történik.

3.2. Adósságkezelési szolgáltatás

Az adósságkezelési szolgáltatás adósságkezelési támogatásból és adósságkezelési tanácsadásból áll.

Az adósságkezelési tanácsadást a Család- és Gyermekjóléti Központ Győr biztosítja, a kérelmező köteles az adósságkezelési tanácsadóval együttműködni.

Az adósságkezelési támogatás a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személy lakhatása megőrzésének elősegítésére szolgáló támogatás, mely a felhalmozott hátralék kezelésével valósul meg.

A kérelem benyújtását megelőzi egy három hónapos adósságkezelési tanácsadás.

Adósságkezelési támogatásra jogosult a kérelmező

- a) amennyiben az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg
  - együtt élő személyek esetén a mindenkori minimálbér bruttó összegének 60%-át,
  - gyermekét egyedül nevelő szülő, továbbá olyan együtt élő személyek esetén ahol fogyatékos vagy tartósan beteg személy él, a mindenkori minimálbér bruttó összegének 70%-át,
  - egyedül élő és egyedülálló személy esetén a mindenkori minimálbér bruttó összegének 90%-át,

- b) az adósság meghaladja az 50.000,- Ft-ot, és legalább háromhavi tartozása van, vagy a szolgáltatást korlátozták, vagy kikapcsolták,
- c) az általa lakott lakás egy személy esetében legfeljebb 2 szobás, kettő-négy személy esetében legfeljebb 3 szobás, négy személy felett legfeljebb 20 m²/fő nagyságú, és
- d) vállalja legalább az adósság 25%-nak megfizetését.

A bevont adósság legfeljebb 400.000,- Ft lehet, az adósságkezelési szolgáltatás időtartama legfeljebb 18 hónap.

Az adósságkezelési támogatással egyidejűleg – külön kérelem benyújtása nélkül - lakhatási támogatás is megállapításra kerül.

3.3. Köztemetés

Az Szt. 48. § (1) bekezdése előírja, hogy a haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat gondoskodik az elhunyt személy közkölségen történő eltemettetéséről, ha nincs vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy, vagy az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik.

Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata rendeli el a köztemetést a nem győri laccímmel rendelkező elhunytak esetében is, ha a haláleset Győrben történt.

Ezekben az esetekben a hozzátartozók igénybe tudják venni azt a lehetőséget, hogy a köztemetés keretében csak a hamvasztást kérik, a hamvakat személyesen vagy meghatalmazott útján átveszik és egy későbbi időpontban az általuk kiválasztott temetőben helyezik el azokat. Az ügyintézés a vallási, kulturális hagyományok, valamint a végtisztesség megadásának teljes mértékű tiszteletben tartásával történik.

A köztemetések száma az elmúlt évekhez képest nem változott jelentősen, általában évi 60-70 köztemetési eljárás indul. Ezek az esetek többségében hamvasztásos temetések, a hamvak a Nádorvárosi köztemető urnafalában kerülnek elhelyezésre.

Az elhunyt utolsó lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat a köztemetés költségét hagyatéki teherként az illetékes közjegyzőnél bejelenti, vagy az eltemettetésre köteles személyt a költségek megtérítésére kötelezi.

3.4. Szünidei gyermekétkeztetés

A szünidei gyermekétkeztetésre való jogosultságot a Gyvt. 21/C. § (1) bekezdés a) pontja alapján a települési önkormányzat a hátrányos helyzetű, valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja. A jogosultak körét Önkormányzatunk kibővítette a Győr közigazgatási területén működő köznevelési intézménnyel tanulói jogviszonyban álló, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek körével, annak a tanévnek a végéig, amelyben a gyermek a 18. életévét betölti.

3.5. Lakbértámogatás

Lakbértámogatásra jogosult az általa életvitelszerűen lakott, szociális helyzet alapján bérebe adott önkormányzati bérlakás után, az az érvényes lakásbérleti szerződéssel rendelkező személy akinek

- a) a háztartásában együtt élő személyek egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg a mindenkori minimálbér bruttó összegének
- aa) egyedül élő személy esetén a 70%-át,
- ab) gyermekét vagy gyermekeit egyedül nevelő szülő, továbbá olyan háztartás esetében, melyben tartósan és súlyosan beteg személy él, valamint olyan két fős háztartás esetében, ahol mindkét személy nyugdíjas: az 50%-át, vagy
- ac) egyéb háztartás esetén: a 40%-át, és
- b) a lakbér összege eléri, vagy meghaladja a háztartás teljes havi jövedelmének 5%-át.

A lakbértámogatás minimális összege havonta 4.000,- Ft, maximális összege havonta a lakbér 67%-a. A támogatás összege a háztartás jövedelme és a fizetendő lakbér figyelembevételével kerül megállapításra.

4. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

4.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A Gyvt. 19. § alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult az ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetés, a szünidei gyermekétkeztetés igénybevételére, illetve egyéb jogszabályban meghatározott kedvezmények igénybevételére.

A kedvezmény az anyagi okok miatt rászoruló gyermeket segíti abban, hogy a gyermeki jogokkal összhangban a családja képes legyen a családban történő ellátására. A kedvezmény jogosultja tehát a gyermek, a jogosultsághoz kapcsolódó pénzügyi és természetbeni támogatási elemek a szociálisan rászoruló gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését segítik elő, így nyújtva segítséget a gyermek családjából való kiemelésének megelőzéséhez.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása szociális rászorultsághoz kötött.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult a gyermek, ha a gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének a 165%-át.

Amennyiben a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza, a gyermek tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos, illetve a gyermek nagykorúvá vált a jogosultsági jövedelemhatár a szociális vetítési alap 180%-a.

Minden esetben szükséges a jogosultság megállapításához a gondozó család vagyonának vizsgálata is. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek, fiatal felnőttek évente két alkalommal, augusztus és november hónapban pénzügyi támogatásra jogosultak.

4.2. Hátrányos helyzet és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (fiatal felnőtt) fogalma és e tény fennállásának megállapítása a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági

intézkedések egyikeként szerepel a Gyvt.-ben. A szabályozás célja a gyermek hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése koragyerekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi integrációjának elősegítése érdekében. Ennek megfelelően a Gyvt. gyermeki jogként fogalmazza meg a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez nyújtott segítséghez és esélyeinek növeléséhez való jogát.

A Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése értelmében a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet szempontjából meghatározó tényezők - a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságának fennállásán túl - a következők:

- a szülő, a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége;
- a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága;
- az elégtelen lakókörnyezet vagy lakáskörülmények.

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a fenti körülmények közül egy fennáll.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a fent részletezett három körülmény közül legalább kettő fennáll.

5. Pénzbeli, természetbeni ellátásban, gyermekvédelmi gondoskodásban részesülők száma (2018-2022, év/fő)

	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Lakhatási támogatás</i>	1163	992	962	957	919
<i>Ápolási támogatás</i>	151	136	137	115	111
<i>Nevelési támogatás</i>	1	-----	1	-----	1
<i>Gyógyszertámogatás</i>	153	162	163	200	206
<i>Egészségügyi szolgáltatásra jogosító támogatás</i>	-----	-----	-----	-----	-----
<i>Rendkívüli települési támogatás</i>	2614	2578	2712	2335	2273
<i>Kamatmentes kölcsön</i>	1	-----	-----	-----	-----
<i>Adósságkezelési támogatás</i>	13	12	5	7	2
<i>Köztemetés</i>	57	67	80	71	65
<i>Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény</i>	1000	891	788	903	567
<i>Hátrányos helyzet</i>	212	190	213	231	179
<i>Halmozottan hátrányos helyzet</i>	48	35	50	61	47
<i>Lakbértámogatás</i>	916	798	713	630	545

6. Pénzbeli, természetbeni ellátásokra felhasznált összeg (2018-2022, év/eFt)

	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Lakhatási támogatás</i>	59.828	53.612	49.410	52.304	50.022
<i>Ápolási támogatás</i>	37.376	39.459	49.148	48.399	45.540

<i>Nevelési támogatás</i>	85	-----	168	-----	200
<i>Gyógyszertámogatás</i>	7.049	7.664	8.214	10.853	11.787
<i>Egészségügyi szolgáltatásra jogosító támogatás</i>	-----	-----	-----	-----	-----
<i>Rendkívüli települési támogatás</i>	92.502	102.722	114.475	110.140	118.662
<i>Kamatmentes kölcsön</i>	171	-----	-----	-----	-----
<i>Kamatmentes kölcsön</i>	-----	-----	-----	-----	-----
<i>Adósságkezelési támogatás</i>	1.210	1.076	298	734	97
<i>Köztemetés</i>	4.407	5.469	7.039	5.790	5.653
<i>Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény - egyszeri kiegészítés</i>	12.687	11.102	10.513	22.246	8.775

Az elmúlt öt év adatainak áttekintése során megállapítható, hogy a helyi támogatásban részesítettek száma kiegyensúlyozott, nincsenek jelentős változások, amelyek jelzik a nyújtott támogatások hatékony célzottságát.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma 2022-ben az előző évhez képest jelentős mértékű csökkenést mutat, ami azzal magyarázható, hogy a koronavírus-járvány miatti veszélyhelyzeti rendelkezések időtartama alatt, a 2020. november 04. napjától lejáratott jogosultságok egységesen meghosszabbításra kerültek 2022. augusztus 31. napjáig. Így a 2021-es évben a 2019. évben megállapított – de hatályban lévő döntések alapján – kedvezményben részesülő gyermekek is szerepeltek a nyilvántartásban.

A kedvezményben részesülő gyermekek számának csökkenéséhez hozzájárult az a tény is, hogy a jogosultsági jövedelemhatár az elmúlt tíz évben nem változott számottevően, a minimálbér azonban folyamatosan emelkedett, így egyre kevesebben jogosultak az ellátásra.

A koronavírus-járvány és az orosz-ukrán háború következtében elhúzódóan magas infláció, az élelmiszerárak és a lakásfenntartáshoz kapcsolódó költségek jelentős emelkedése miatt a szociális ellátórendszerben jelentős számú új ügyfél jelent meg.

A rendszeres emeléseknek köszönhetően a nyugdíj és a minimálbér összege folyamatosan emelkedik, így elengedhetetlen a támogatásokhoz kapcsolódó jövedelemhatárok figyelemmel kísérése, szükség szerinti emelése.

A város segélyezési rendszere sokoldalú, a kötelező rendkívüli települési támogatáson kívül a szociális támogatások széles körű biztosításával gondoskodik a rászoruló lakosságról, melyet a segélyezésre fordított források is tükröznek.

A helyi szociálpolitika irányvonalainak meghatározásakor ennek, a lakosság igényeihez igazodó gondoskodásnak a további hatékony kiterjesztését célszerű szem előtt tartani.

5. GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ SZOCIÁLIS, GYERMEKJÓLÉTI FELADATOKAT VÉGZŐ INTÉZMÉNYEK ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZOLGÁLTATÁSOK

5.1. Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr

Az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr (a továbbiakban: Intézmény), Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában a lakossági igényeknek, szükségleteknek megfelelően személyre szabott, differenciált szakmai munkával látja el a város idősgondozásával összefüggő szociális alapszolgáltatási és szakellátási, továbbá a fogyatékos személyek ellátásával összefüggő szociális alapszolgáltatási feladatokat.

Az Intézmény által nyújtott szolgáltatások:

Alapszolgáltatások:

- a) étkeztetés,
- b) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- c) házi segítségnyújtás,
- d) idősek nappali ellátása,
- e) fogyatékos személyek nappali ellátása.

Szakosított ellátások:

- a) ápolást-gondozást nyújtó intézmény (idősek otthona),
- b) átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény (időskorúak gondozóháza).

Az intézmény működési területe: Győr Megyei Jogú Város közigazgatási területe. Fogyatékos személyek nappali ellátása, illetve szakosított ellátások tekintetében Abda, Börcs, Böny, Dunaszeg, Dunaszentpál, Enese, Gönyű, Györladamér, Győrújbarát, Győrújfalu, Győrzámoly, Ikrény, Kisbajcs, Koroncó, Kunsziget, Mezőörs, Nagybjacs, Nagyszentjános, Nyúl, Öttevény, Pér, Rábapatoná, Rétalap, Töltéstava, Vámoszabadi, Vének települések közigazgatási területe.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetében Abda, Böny, Dunaszeg, Dunaszentpál, Gönyű, Győrújbarát, Győrújfalu, Győrzámoly, Ikrény, Kunsziget, Mezőörs, Pér, Rétalap, Vámoszabadi települések közigazgatási területe.

5.1.1. Alapszolgáltatások

Az Intézmény három gondozási központon – Rónay utcai Gondozási Központ, Répce utcai Gondozási Központ, Lepke utcai Gondozási Központ – keresztül biztosítja a házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és étkeztetés szolgáltatások szervezését, működtetését.

Idősek nappali ellátás keretében az Intézmény 12 idősklubot, fogyatékos személyek nappali ellátása keretében egy Fogyatékosok Napközi Otthont működtet. Az Otthon utcai Idősek Klubjában 48 fővel működő differenciált ellátást nyújtó Idősek Klubja működik, mely 28 fő demens személy ellátását tudja biztosítani.

Győr Megyei Jogú Város Közgyűlése a 393/2002. (XII. 12.) Kgy. sz. határozatában foglaltak szerint az Intézmény biztosítja a Kálóczy téri és Rónay Jácint utcai garzonházakban a gondozói ügyelet ellátását. A garzonházi ügyelet ellátása Intézményen belül a Rónay utcai Gondozási Központhoz delegált feladat.

Az alapszolgáltatások egymásra épülnek, ezért fontos a szolgáltatást biztosító tevékenységek folytonossága, komplexitása, magas minősége, továbbá az átjárhatóság. Az alapszolgáltatás igénybevételéért – az irányadó jogszabályok figyelembevételével – személyi térítési díjat kell fizetni.

a) Étkeztetés

Az Intézmény az Szt. és a helyi rendelet alapján a szociális rászorultak részére napi egyszeri meleg étkezést (ebédet) biztosít. Diétás étkezés az SzCsM rendelet 20.§ (2) bekezdése alapján csak szakorvosi javaslat alapján biztosítható. A szolgáltatás biztosításával az Intézmény célja, hogy Győrben ne maradjon meleg étel nélkül egyetlen rászoruló személy sem.

Az Intézmény az ételt részben saját konyháról, nagyobb részben vásárolt készételként – közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződések alapján – biztosítja. A vásárolt étkeztetést az Eatrend Arrabona Zrt. biztosítja.

Az étkeztetésnek kapacitáskorlátja nincs.

Az étkezés igénybevétele történhet:

- helyben fogyasztással, vagy elvitellel,
- lakásra szállítással.

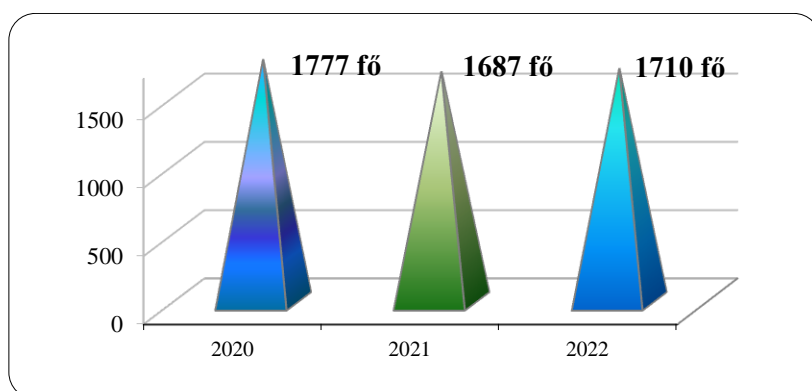
Az étkeztetésben részesülők száma 2022-ben 2.447 fő volt (amely adat az idősök klubjaiban étkezők számát is tartalmazza), melyből 499 fő helyben fogyasztással vagy elvitellel, 1.948 fő pedig szállítással vette igénybe a szolgáltatást. 2022. december 31. napján az étkeztetésben részesülők száma 1.710 fő volt.

Jellemző, hogy az étkezést nagyobb számban szállítással veszik igénybe, melynek oka az ellátást igénybe vevők egészségi állapota, illetve magas életkora.

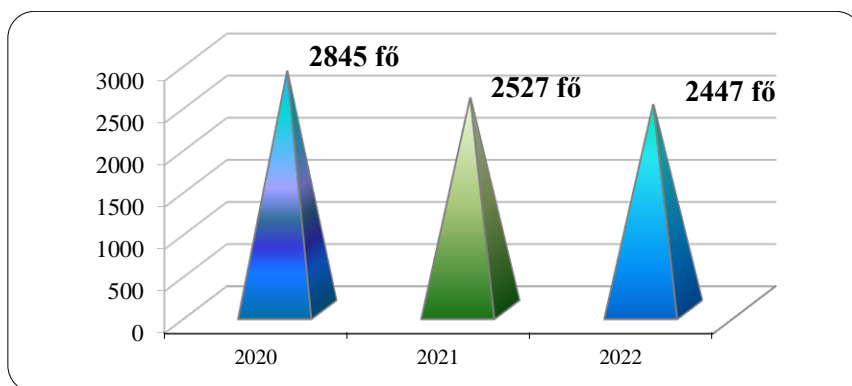
2022. évben a megnövekedett infláció miatt kétszer is történt térítési díjemelés, amely nagymértékben megnövelte az idősök anyagi terheit, így többen voltak, akik a szolgáltatás megszüntetése mellett döntöttek.

Az Intézmény fokozott figyelmet fordított az étel minőségének és mennyiségének ellenőrzésére, a felmerült problémák lehetőség szerinti azonnali kezelésére.

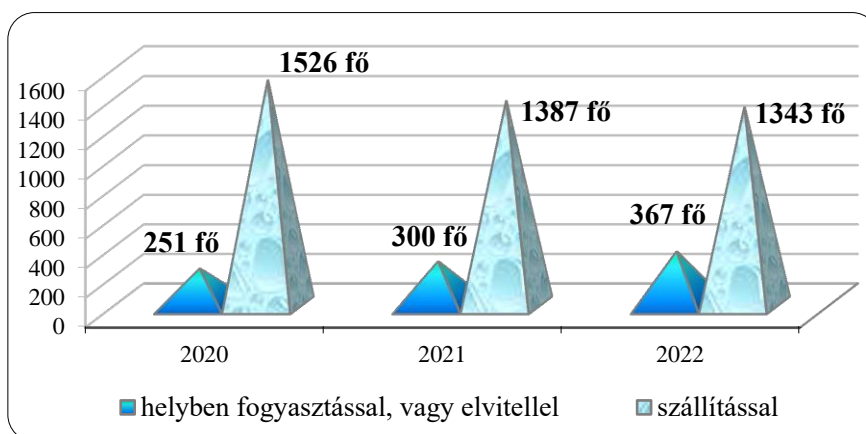
Étkeztetésben részesülők száma
tárgyév december 31. napján

Étkeztetésben részesülők száma tárgyévben

Étkeztetésben részesülők száma étkeztetés módja szerinti megoszlásban tárgyév december 31. napján

b) Házi segítségnyújtás

Az Intézmény házi segítségnyújtás keretében az ellátást igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását – szükségleteinek megfelelően – lakásán, lakókörnyezetében biztosítja.

Házi segítségnyújtás igénybevétele megelőzően a gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelet alapján vizsgálni kell ellátást igénylő gondozási szükségletét, aszerint, hogy szociális segítség vagy – a szociális segítség tevékenységeit is magába foglaló – személyi gondozás indokolt.

A szociális segítség (háztartási, vagy háztartást pótló segítségnyújtás) az igénybe vevő segítése mindennapi életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében, valamint a személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosításában, ha ezt saját háztartásában nem tudja megoldani.

A személyi gondozás (gondozás és háztartási segítségnyújtás) az igénybe vevő bevonásával történő, tervezésen alapuló, célzott segítség mindazon tevékenységek elvégzésében, amelyeket saját maga tenne meg, ha erre képes lenne, továbbá olyan rendszeres vagy hosszabb idejű testi-lelki támogatás, fejlesztés, amely elősegíti a körülményekhez képest legjobb életminőség elérését, illetve a családban, társadalmi státuszban való megtartását, visszailleszkedését.

A szolgáltatás biztosításával alapvető cél a személyre szabott, az ellátást igénybe vevő szükségleteinek megfelelő gondozás, gondoskodás biztosítása, továbbá a meglévő fizikai, mentális aktivitás megtartása, fejlesztése.

Az ellátást az Intézmény munkanapokon 7.00–15.30-ig, indokolt esetben hétköznap 15.30–19.00-ig, munkaszüneti napokon 7.00–19.00-ig biztosítja.

Győrben a házi segítségnyújtásban részesülő ellátottak többsége egyedül élő idős személy, akinek hozzátartozója napközben dolgozik, távol él, vagy egyáltalán nincs. Ezen idősek koruk, egészségi állapotuk miatt önellátásra csak részben képesek, magányosak, elszigeteltek, gyakran segítséget – a gondozókon kívül – nem kapnak.

A működési engedély szerinti ellátható személyek száma mindösszesen 690 fő. Gondozási központként: Rónay utcai Gondozási Központ 225 fő, Lepke utcai Gondozási Központ 225 fő, Répce utcai Gondozási Központ 240 fő.

A kapacitások teljes mértékben kihasználtak. 2022. évben házi segítségnyújtásban összesen 662 fő részesült. 2022. december 31. napján 432 fő volt az ellátottak száma, ebből 425 fő személyi gondozásban, 7 fő pedig szociális segítségben részesült.

Évről évre emelkedik a magasabb gondozási szükséglettel rendelkező (rossz fizikai, egészségi és mentális állapotú) ellátottak száma, amely nagy terhet ró a gondozási központok dolgozóira és a hozzátartozókra egyaránt. 2022. december 31. napján házi segítségnyújtásban részesülők közül 87 fő várákozott tartós bentlakásos intézményi elhelyezésre.

Az Intézmény ellátottnként naponta általában 0,5–1 órás gondozási óraszámot tud biztosítani, súlyos esetekben a kapacitások függvényében napi 2–3 órát, oly módon, hogy a gondozó vagy ápoló naponta több alkalommal látja el az ellátottnál a szükséges tevékenységeket.

Folyamatosan növekszik az igény az egy ellátottra jutó gondozási óra (3–4 óra) tekintetében, illetve ezzel párhuzamosan növekszik a napi többszöri látogatás igénye is. Egyre nagyobb szükséglet mutatkozik a délutáni és hétvégi ellátásra, amelyet az Intézménynél a gondozói kapacitás miatt átlagosan 3-4 fő gondozó vagy ápoló lát el. A rendelkezésre álló személyi feltételek szűkössége miatt a délutáni és hétvégi ellátásba új ellátott felvételére jelenleg nincs lehetőség, ugyanezen ok miatt a felmerülő 3–4 órás gondozási igényeket sem tudja az Intézmény biztosítani.

A gondozási központok által leggyakrabban nyújtott tevékenységek: higiénés ellátások biztosítása, gyógyszerelés, gyógyszerkiváltás, bevásárlás, étkezésekben segítségnyújtás, ügyintézés.

Az ápolók, gondozók az ellátást meghatározó minden fontos információt a gondozási terv dokumentációban, az elvégzett (jogszabályban meghatározott) tevékenységeket a tevékenységnaplóban rögzítik.

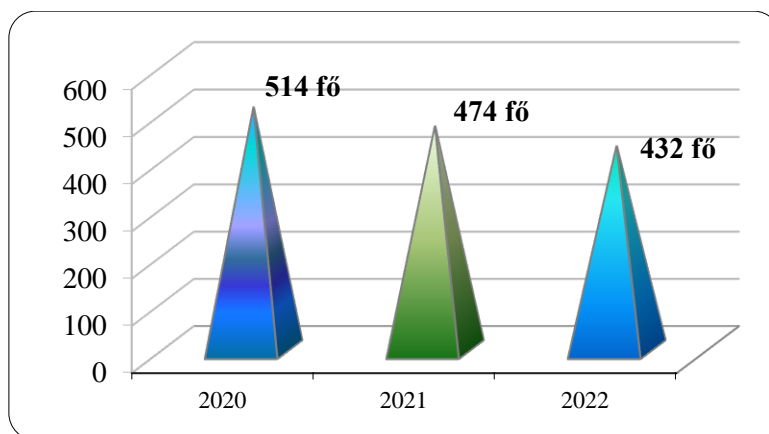
A szociális ágazatban jelenlévő szakképzett munkaerő hiánya és fluktuáció, valamint az ellátást igénybe vevők gondozási szükségleteinek növekedése miatt, mindhárom gondozási központban jelentősen emelkedett a várákozók száma, várólista alakult ki. A várákozók száma 2022. december 31. napján 80 fő volt. Új gondozásokat a megszűnt gondozások függvényében lehetett csak indítani.

Az ellátásra várákozók tekintetében jellemzően kétféle várákozási típus mutatkozik. Vannak, akiknél a fennálló szükségleteket nem tudják a gondozási központok azonnali segítségnyújtással kielégíteni, nincs mód a szolgáltatás indítására (a 80 fő), és vannak, akik arra várákoznak, hogy bővítsük a gondozási tevékenység időtartamát, akár hosszabb időben, vagy nagyobb gyakorisággal. Mindkét esetben a várákozás oka a rendelkezésre álló személyi kapacitás hiánya, vagyis a fent említett szakdolgozói létszámhiány.

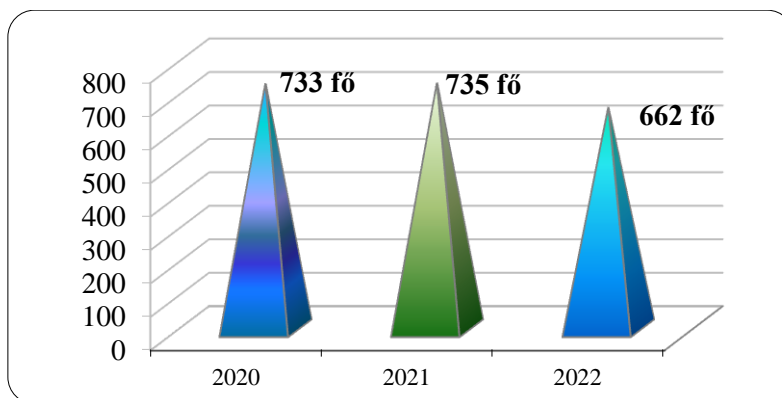
Tapasztalható volt, hogy a várákozási időtartam kitolódása miatt a várákozók időközben

különböző okok miatt nem tartottak igényt a szolgáltatásra (idősek otthonába költözés, elhalálozás, állapotjavulás/változás, más szolgáltató által vette igénybe a házi segítségnyújtást stb.). A felmerülő akut problémahelyzetekre (pl. betegség, táppénz) a gondozási központok soron kívüli feladat átszervezéssel próbálnak reagálni.

Házi segítségnyújtásban részesülők száma
tárgyév december 31. napján

Házi segítségnyújtásban részesülők száma
tárgyévben

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

2013. július 1-jétől e szolgáltatás biztosítása állami feladat, amely több finanszírozó szervezeti változását követően jelenleg a Belügyminisztérium valamint a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet közötti kezelői megállapodás alapján az EESZI Győrrel kötött támogatói okirat alapján történik.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a házi segítségnyújtás kiegészítő tevékenysége. A szolgáltatás célja az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása, a betegségük miatt bizonytalanságban élő személyek biztonságérzetének növelése.

A szociális rászorultság feltételeit az Szt. 65. §. (4) bekezdés határozza meg.

A szolgáltatás műszaki berendezését 2022. november 1-től az SOS Központ biztosítja.

Az Intézményben a szolgáltatás a Rónay utcai Gondozási Központ szervezeti keretei között működik. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtással kapcsolatos feladatokat szakképzett gondozók látják el, a szolgáltatás szervezésével kapcsolatos feladatokat a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás koordinálásával megbízott gondozó végzi.

Az Intézmény a segélyhívásokat fogadó diszpécserközpont működtetésével 24 órás felügyeletet biztosít a saját otthonukban élő gondozottjai számára. A szolgáltatás keretében az Intézmény biztosítja – vészjelzés esetén – az ügyeletes gondozó 30 percen belüli megjelenését a helyszínen, a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét, szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését.

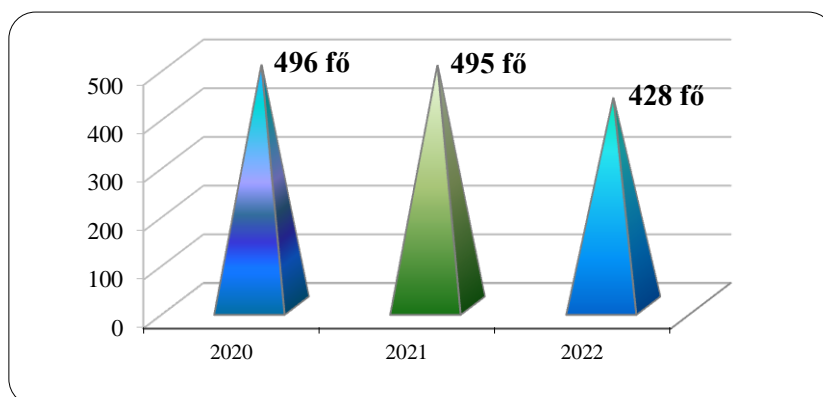
A segélyhívó készülék az ellátást igénybe vevő otthonába kerül kihelyezésre. A nyakba akasztható készülék megbízható, könnyen kezelhető.

2007. óta a kihelyezhető hívókészülékek száma 500 db.

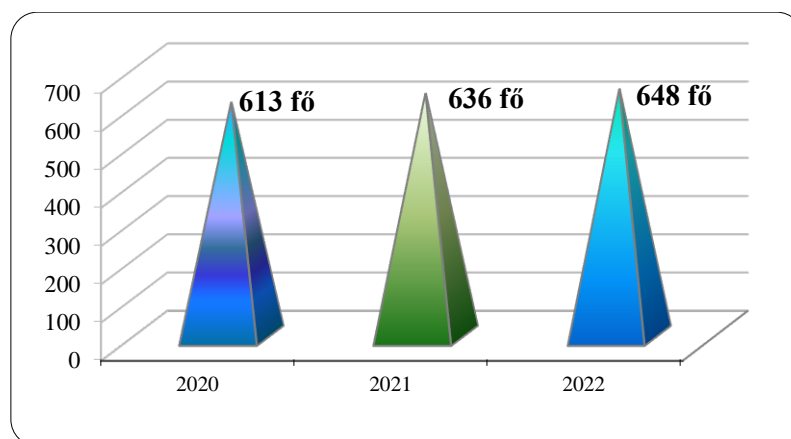
2022. évben a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma 648 fő. A riasztások száma 3.193 alkalom. 2022. december 31-én a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma 428 fő. A szolgáltatásra várakozók száma 2022. december 31-én 6 fő volt.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a házi segítségnyújtással kiegészítve lehetőséget ad arra, hogy az igénybe vevők minél tovább biztonságban, otthonukban maradhassanak, kitolva a bentlakásos elhelyezés szükségét.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma tárgyév december 31. napján

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma tárgyévben

c) Idősek nappali ellátása (idősek klubja)

Az idősek nappali ellátása a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló személyek részére biztosít lehetőséget napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok kialakítására, alapvető higiénés szükségletek kielégítésére.

A szolgáltatás biztosításával az Intézmény célja ellátást igénybe vevő szociális helyzetének javítása, egyedüllét, izoláció megszüntetése, az aktivitás megtartása, képességek és készségek szinten tartása, a hasznos és tartalmas időtöltés biztosítása, társas kapcsolatok ápolásának elősegítése az egyéni és társadalmi hasznosság érzésének megtartása érdekében.

A klubok szervezésében az igények figyelembevételével napi szinten valósulnak meg az egészség és aktivitás megőrzését, fizikai erőnlét fejlesztését és a mentális állapot megtartását segítő egyéni és csoportos foglalkozások.

A szolgáltatások különösen:

- Szabadidős programok szervezése (fénykép és videó vetítések, ismeretterjesztő, tudományos, egészségügyi műsorok, előadások, ünnepi megemlékezések, kulturális rendezvények, közös sütés-főzések, születés- és névnapok ünneplése, kézimunkázás, kézműves foglalkozások, műveltségi vetélkedő, memórijátékok, társasjátékok stb).
- Szükség szerint egészségügyi alapellátás megszervezése, szakellátáshoz való hozzájutás segítése (vércukormérés, vérnyomásmérés, szakrendelésre időpontkérés, szűrővizsgálat szervezés).
- Egészségügyi tájékoztató előadások, aktivitás megtartását segítő sporttevékenységek szervezése (ülőtorna, átmozgató tornafoglalkozás, nordic walking).
- Hivatalos ügyek intézésének segítése (települési támogatás, közgyógyellátás, idősothtoni elhelyezés kérelmezés, nyomtatványok kitöltése).
- Életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése.
- Mentális támogatás (elmagányosodás megelőzése, emberi kapcsolatok erősítése, gyász munka segítése, megromlott családi kapcsolatok kezelése).
- Személyi higiéné biztosítása (tisztálkodási és mosási lehetőség).
- Speciális önszerveződő csoportok szervezésének működésének segítése, támogatása.
- Étkeztetés helyben fogyasztással.

A klubok pihenőhelyiségek biztosításával lehetőséget nyújtanak a pihenésre is, valamint minden klubban rendelkezésre állnak tömegkommunikációs eszközök, könyvek, sajtótermékek.

A klubokban az együttélés szabályait házirend szabályozza.

A klubokban lehetőség van fodrász, kozmetikus, pedikűrös szolgáltatások igénybevételére, amelynek ellenértékét a szolgáltató határozza meg, költsége az igénybe vevőt terheli.

Az Intézmény Győr különböző városrészein 12 idősek klubját működtet, amelyekben mindösszesen 378 fő részére tud nappali ellátást biztosítani. Az Otthon utcai Idősek Klubjában differenciált ellátás keretében 28 fő demens személy befogadására alkalmas csoport működik.

Nappali ellátás megnevezése	Címe	Férőhelyszám (fő)
Árpád úti Idősek Klubja	9022 Győr, Árpád út 38.	25
Batthyány téri Idősek Klubja	9022 Győr, Batthyány tér 3.	20
Bolyai utcai Idősek Klubja	9027 Győr, Bolyai Farkas utca 9.	30
Horgas utcai Idősek Klubja	9012 Győr, Horgas utca 6.	20
Kálóczy téri Idősek Klubja	9026 Győr Kálóczy tér 9-11.	40
Kossuth utcai Idősek klubja	9025 Győr, Kossuth Lajos utca 58.	30
Lepke utcai Idősek Klubja	9028 Győr, Lepke utca 37.	30
Otthon utcai Idősek Klubja	9023 Győr, Otthon utca 2.	48 (ebből 28 fő demens ellátott)
Répcse utca Idősek Klubja	9024 Győr, Répcse utca 8/b.	50
Semmelweis utcai Idősek Klubja	9025 Győr, Semmelweis utca 8.	40
Sugár úti Idősek Klubja	9011 Győr, Sugár út 26.	25
Vámosi utcai Idősek Klubja	9030 Győr, Vámosi utca 6.	20

A klubok nyitva tartási ideje hétfőtől péntekig 7.30–15.30-ig tart.

Az elmúlt évek során a klubok többségének épületei a kor igényeinek megfelelően felújításra, korszerűsítésre kerültek, a helyiségek ellátást igénybe vevők kényelmét szolgáló bútorokkal, otthonosan berendezettek.

A nappali ellátást igénybe vevők jelentős része az idősebb (80 év feletti) korosztályból kerülnek ki, amely behatárolja a programok szervezését. Az ellátottak jellemzően több éve veszik igénybe a nappali ellátást, a korban még fiatalabb, tevékeny nyugdíjasokat nehéz megszólítani. Az ellátást igénybe vevők nemek szerinti megoszlásának aránya a nők irányába tolódik el, 2022. december 31. évben 198 fő nő, és 86 fő férfi vette igénybe a szolgáltatást. Napjainkra megállt az ellátotti létszám előző években történt nagymértékű csökkenése, melynek oka a járványhelyzet volt, de a korábbi létszámot nem sikerült még visszaépíteni.

Családi állapotuk alapján legtöbben egyedül élnek, özvegyek, ezért leginkább társaságot, hasznos időtöltést keresve érkeznek a klubba.

Győrszentiván és Ménfőcsanak városrészekén nehézséget okoz a klub megközelítése, mivel a helyi járatok az alsóbbrendű utakat nem érintik, így akik a klubtól távol laknak és nehezebben mozognak, azok számára a nappali ellátás igénybe vétele nehezített.

A Répce utcai telephelyen zajló energetikai felújítási munkálatok miatt 2022. július 25-től 2023. január 31-ig a Répce utcai Idősek Klubjában a szolgáltatás nyújtása szüneteltetésre került, a nappali ellátást igénylő idősök közül 11 fő pedig az Árpád úti klubban vette igénybe a szolgáltatást ebben az időszakban.

2022. október 17-től a megemelkedett rezsiköltségek miatt az Intézmény 4 telephelyen a szolgáltatást szüneteltette. Az Intézmény az ellátottak részére másik telephelyen biztosította a nappali ellátás igénybevételét, illetve volt olyan ellátott, aki inkább házi segítségnyújtást igényelt.

Az Intézmény az Otthon utcai Idősek Klubja emeleti részén 28 fő demenciával élő személy ellátását tudja biztonságos és optimális gondozási környezetben biztosítani. A demens nappali ellátást pszichiáter, neurológus, vagy geriáter szakorvos demencia kórképet megállapító szakvéleményével rendelkező, demens személyek vehetik igénybe.

A speciális ellátotti körre tekintettel a nyitvatartási idő hétfőtől péntekig 6.30–16.30 óráig tart. A hosszabb nyitvatartási idő segíti a hozzátartozók mindennapi életét, munkavégzését.

2022-ben a demens nappali ellátásban részesülők száma összesen 37 fő, 2022. december 31-én az ellátotti létszám 27 fő volt, a korábbi évek nehézségei (járványhelyzet, bezárások) után újra teljes kapacitással működik a csoport.

A demenciával élő személyek a betegség előrehaladtával egyre több tevékenységben szorulnak segítségre, ezért az ellátottak fizikai és mentális állapotából eredően a gondozónőkre jelentős ápolási feladatok hárulnak. Naponta többszöri inkontinens beteg ellátás, étkezés segítése (tízórai, ebéd, uzsonna), gyógyszerelés, öltöztetés, fürdetés tartozik a feladataik közé, amely nem hasonlítható össze az átlagos szükségletű idősök nappali ellátásában végzett feladatellátással.

A demenciával élők ellátásánál a biztonságos környezet és személyközpontú, segítő, támogató gondoskodás mellett fokozott figyelmet kell fordítani a speciális foglalkoztatásra, a rövid és hosszú távú memória frissen tartására, a meglévő képességek, készségek szinten tartására, illetve az állapotromlás lassítására, ezért a csoportban tematikus egyéni és csoportos foglalkozások napi rendszerességgel történnek.

A demenciával élők ellátása során további specifikumként kiemelt hangsúlyt kap a hozzátartozókkal való kapcsolattartás, tanácsadás és információcsere is.

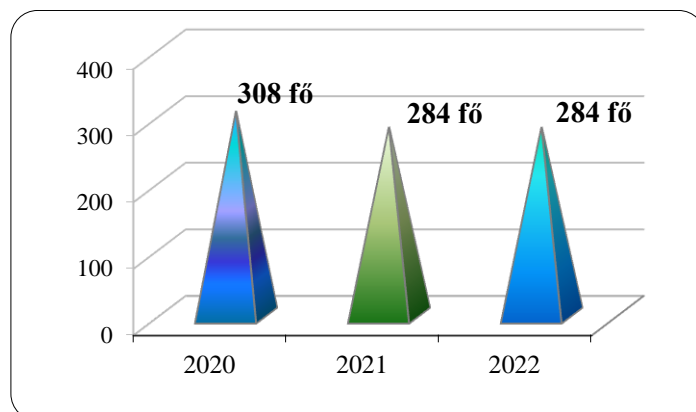
A tapasztalatok azt mutatják, hogy az Intézménybe kerülő demenciával élő klubtagok szellemi, fizikai és pszichés állapota egyre rosszabb, amely egyre több feladatot ró a dolgozókra. A hosszított nyitva tartásból eredő nem állandó munkaidő beosztás jelentős mértékben igénybe veszi a dolgozók alkalmazkodó képességét, illetve nehezíti családi elfoglaltságaik szervezését.

A demenciával élő idősök ellátása speciális ismereteket és elkötelezettséget igényel a velük foglalkozó szakemberektől.

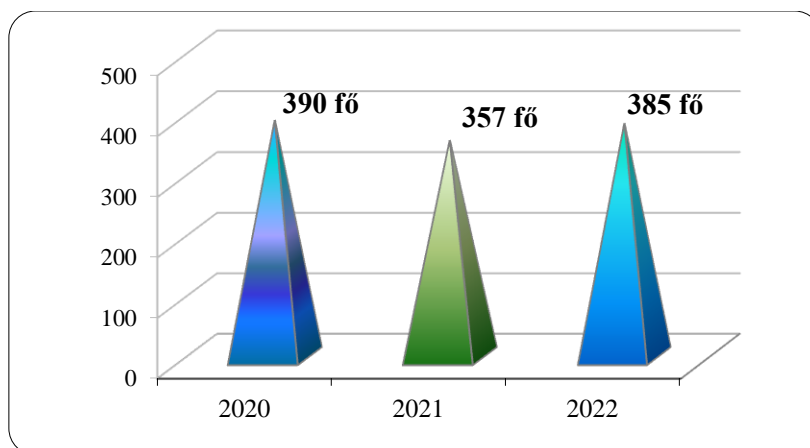
A demenciával érintett klubtagok klubba, illetve otthonukba történő szállítását az Intézmény által fenntartott 9 fő szállítására alkalmas kisbusz segíti, amelyhez az Intézmény kíséretét is biztosít. A szállítás, mint szolgáltatás jelenleg térítésmentes, amelyet 12 fő tud igénybe venni. A szállítás maximális kihasználtsággal működik, amely nagyon népszerű a klubtagok és hozzátartozóik körében, mivel a családotól nagy terhet vesz le.

A demens személyek nappali ellátása nagymértékben hozzájárul a hozzátartozók tehermentesítéséhez, a demens személy pszichés és fizikai állapotának megtartásához, az állapotromlási folyamat lassításához, megnövelve azt az időszakot, melyet a demenciával érintett személyek saját otthonukban tölthetnek. Ezen felül előkészíti a későbbiekben általában elkerülhetetlen bentlakásos gondoskodást, illetve megkönnyíti a demenciával élők számára az új élethelyzethez való alkalmazkodást.

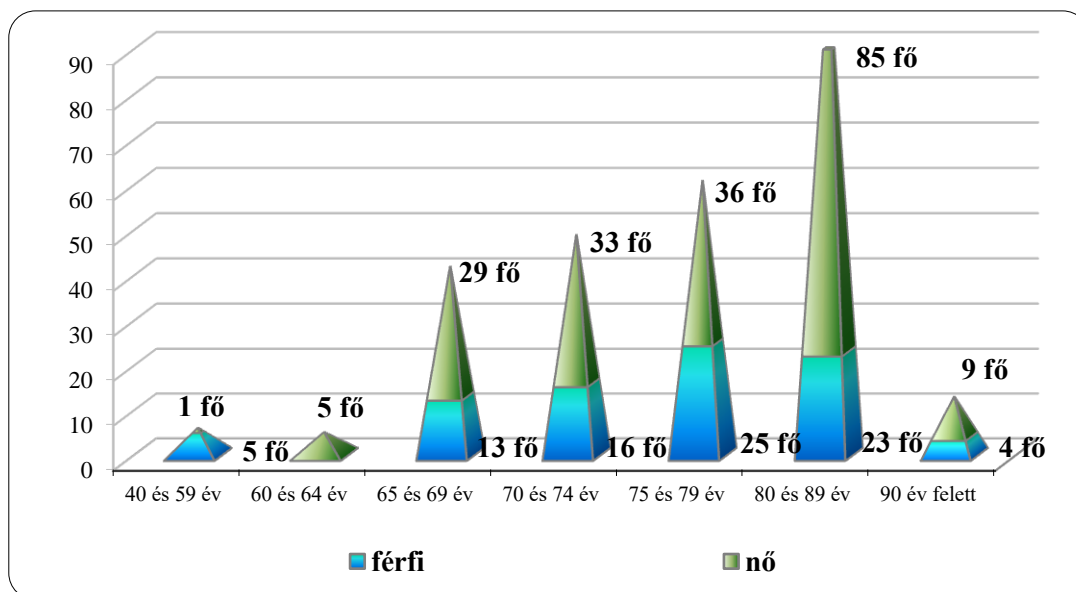
Idősek nappali ellátásában részesülők száma
tárgyév december 31. napján

Idősek nappali ellátásában részesülők száma
tárgyévben

Idősek nappali ellátásában részesülők koronkénti, nemenkénti megoszlása
2022. december 31. napján

Szolgáltatásfejlesztési javaslatok:

Az ellátottak többsége középsúlyos, súlyos demenciával küzd, egyre kisebb az enyhe stádiumban lévő demens idősök aránya az ellátásban. Emellett egyre hosszabb időt töltenek az Intézményben az idősök, így a napi egyszeri meleg ebéd biztosítása nem elegendő számukra a 9-10 órás benntartózkodás idejére.

Jelenleg közel 20 fő idős részére a hozzátartozók csomagolnak tízórait és uzsonnát, amit az ellátottak az étkezőben fogyasztanak el. A csomagolt élelmiszerek tárolása és kiosztása nehézséget jelent, ráadásul a hozzátartozók által behozott élelmiszerek minősége, szavatossága sem ismert a dolgozók számára.

A megnövekedett igényekre tekintettel az Otthon utcai Idősök Klubja demens csoportjának ellátottjai részére a napi háromszori étkezés (tízórai, ebéd, uzsonna) biztosítására lenne szükség. A felmerült igények biztosításának lehetőségeit az Intézmény vezetői vizsgálják és egyeztetve a fenntartóval döntenek annak bevezetéséről.

A demens nappali ellátásra várakozók száma folyamatosan emelkedik, 2023. szeptember 30. napján az ellátásra 12 fő várakozott. Hozzávetőleg 2-3 hónap a várakozási idő amire igénylőnek az Intézmény a szolgáltatást el tudja indítani. A viszonylag hosszú várakozási idő elkerülése érdekében a demencia enyhébb stádiumában lévő, a normál idősklub közösségébe könnyebben integrálható idősök a normál idősklubokban veszik igénybe a nappali ellátást azzal, hogy férőhely üresedés, illetve állapotromlás esetén a demens csoport átveszi őket. Ha ezen igények is hozzászámításra kerülnek a várólistához, akkor a várakozók száma közelít a 20 főhöz. Fentiekre tekintettel szükséges lenne a demens nappali ellátás bővítése, a működési engedély szerinti férőhelyszám emelése.

A férőhelyszám emelése két módon tud megvalósulni:

- a megfelelő infrastruktúrával rendelkező normál klubokban maximum 7-7 fő enyhe demenciával élő idős részére biztosítani a demens nappali ellátást, illetőleg
- az Otthon utcai klub épületét teljes egészében átadni a demens ellátás részére, így az ottani férőhelyszám további 22 fővel bővülne.

Ezen szolgáltatásfejlesztéssel a következő évekre megnyugtatóan tudná az Intézmény biztosítani a település demenciával élő idősei számára a nappali ellátást.

d) Fogyatékos személyek nappali ellátása (Fogyatékosok Napközi Otthona)

Az Intézmény a szolgáltatás keretében értelmi vagy tanulásban akadályozott, érzékszervi, mozgásszervi, illetve halmozottan sérült vagy autista fiatalok és felnőttek részére nyújt szakszerű ellátást a Fogyatékosok Napközi Otthonában (9023 Győr, Török István utca 1.).

A napközi otthon hétfőtől péntekig 7.00–16.00-ig tart nyitva.

A napközi otthon általános feladata az ellátottak mindennapi életéhez szükséges szokások kialakítása, közösségi tevékenységek szervezése, szükség esetén az orvosi ellátáshoz való hozzájutás segítése, az egyéni képességek figyelembevételével a nagyobb fokú önállóságra való felkészítés.

Az ellátást igénybe vevők heterogén csoportot alkotnak, az életkor, a sérülés súlyossága, jellege, az autizmus spektrumzavar, a társult problémaként megjelenő affektív vagy egyéb pszichiátriai kórképek, valamint a gondozási szükséglet mértéke miatt, amely behatárolja a foglalkoztatást.

A napközi otthonban dolgozó szakemberek különböző terápiás módszerek alkalmazásával nagy hangsúlyt fektetnek a praktikus, általános ismeretek tapasztalati úton történő bevézésére, a szociális alkalmazkodóképesség javítására, a gondolkodási, és a kezűgyességet igénylő képességek fejlesztésére. A normalizáció jegyében a társadalmi beilleszkedést segítve épít a már meg lévő képességekre, fontos feladat a "képessé tevés".

A napközi otthonban a foglalkozások tervezetten zajlanak, a napi-, illetve heti rend szerint folyó szakmai munka segít a szokások kialakításában és megszilárdításában. A napi kétszeri étkezés biztosítása mellett, minden program és tevékenység megtervezése az ellátottak valós szükségletei, igényei alapján történik, törekedve a már meg lévő képességek szinten tartására és komplex fejlesztésére.

A fejlesztések esetében a MÉTA Program, azaz „Mozdulj! Élj! Tanulj! Alkoss! Pihenj!” komponensek logikája megtartásra került.

A szabadidős- és játéktevékenységekre a délutánokban kerül sor. Hétfőként Filmklub, kedden Kézműves- és háztartási ismeretek, szerdánként Ülöröplabda, csütörtökön Játékosan angolul! szakkörök visznek jó hangulatot és vidámságot a fiatalok életébe.

A tradicionális ünnepekre nemcsak lélekben, hanem különböző műsorokkal, kézműves technikákat igénylő ajándéktárgyak készítésével is készülnek.

A SÉMA táncsoport több éve működik a napközi otthonban. Az igényes, zenés darabok tánc segítségével történő megjelenítése fejlesztő és értékteremtő munka is egyben. A szülőkkal, hozzátartozókkal való napi szintű kapcsolattartás az otthonban folyó munkát, és a családok életének alakulását is pozitívan befolyásolja. A közös kirándulások, családi hétvégék, színházlátogatás, vagy kiállítások megtekintése, külső rendezvényeken való szereplés, sportversenyeken való részvétel mind egy lehetőség önmaguk megmutatására, mások megismerésére.

Az élményekben gazdag, elfogadó légkör biztosítása mellett, az életkori és egyéb sajátosságok (az eltérő fejlődési ütem, a sajátos nevelési igény, a sérültség mértéke és milyensége) figyelembevétele a szakmai munka szervezésének alapja.

A gondozók a szabadidős tevékenységek szervezésében, lebonyolításában, azaz a közösségi fejlesztésben aktív szerepet vállalnak. Segítenek a személyi higiéné biztosításában, a gondozásban, az étkeztetésben, esetenként tanácsot adnak életvezetési kérdésekben is.

A családi háttér jelenléte összetettebbé teszi az ellátást igénybe vevővel való foglalkozást, és

egyben igényli a szociális munka szükségességét, valamint hangsúlyozza a különböző szociális, oktatási és egészségügyi intézményekkel való kapcsolattartás fontosságát.

Az Intézmény a fogyatékosok nappali ellátását 32 fő engedélyezett férőhelyen biztosítja. A kapacitások évek óta maximálisan kihasználtak. 2022. december 31-én 33 fő rendelkezett megállapodással, melyből nappali ellátást étkezéssel 27 fő, míg a nappali ellátást étkezés nélkül 6 fő vett igénybe. Utóbbiak az ételt otthonról viszik az otthonba, melynek tárolását, melegítését és az étkeztetésben való segítségnyújtást a napközi otthon a közegészségügyi és élelmiszer higiénés előírások betartásával biztosítja. A diétás étkezést igénybe vevők száma 8 fő, ebből 1 fő epekímélő, 3 fő cukormentes, 2 fő tejmentes, 1 fő purin szegény-tejmentes-pépes, 1 fő gluténmentes diétát folytat. 19 fő normál étkezésben részesül, melyből 1 fő csak pépesen étkezik.

A nemek szerinti megosztás szerint 22 fő férfi, 11 fő nő.

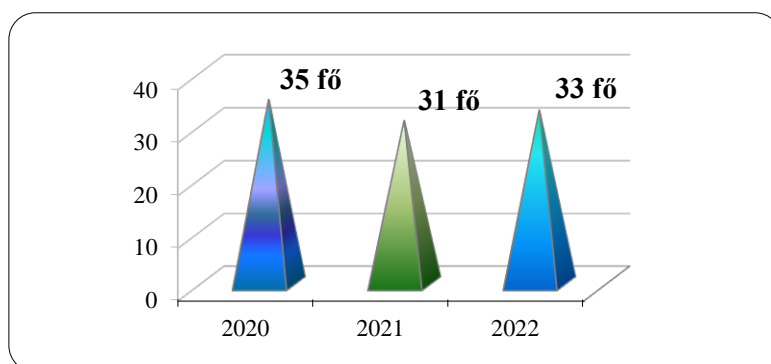
2022. december 31. napján sérültség szerinti megosztás az alábbiak szerint alakult:

- autizmus spektrumzavar 10 fő,
- értelmi akadályozott (Down-szindróma) 8 fő,
- halmozottan sérült 8 fő,
- értelmileg akadályozott 7 fő.

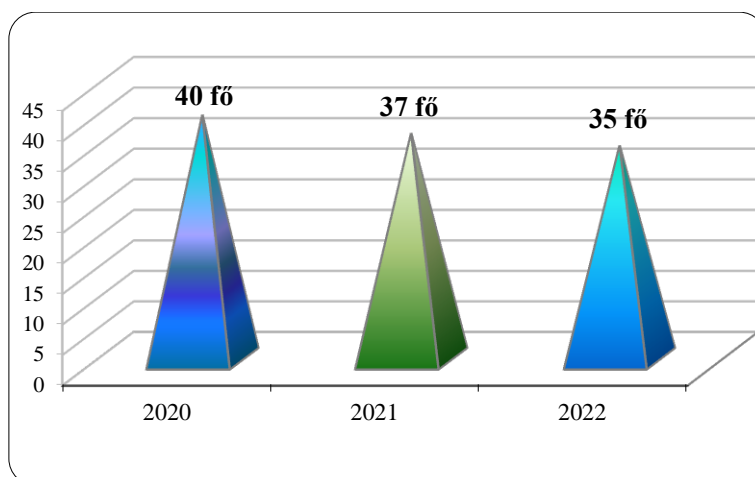
Az ellátottak egy része szülői kísérettel, mások tömegközlekedéssel, 3 fő pedig a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Támogató Szolgálatával segítségével veszi igénybe az ellátást. Gyalogosan, önállóan 5 fiatal közlekedik.

A várakozók száma 2022. december 31-én 17 fő volt, akik közül többen már korábbi években beadták a kérelmüket. Az esetlegesen megüresedő férőhelyre halmozottan sérült, magas gondozási szükséglettel élő, valamint autista fiatalok várhatóak. Az oktatási rendszerben átlagosan 8-10 évet tölt a sérüléssel élő gyermek, míg a személyes gondoskodás keretében nyújtott alapszolgáltatásokat szükség szerint, akár élete végéig igénybe veheti a már felnőtt korú személy. Így fordulhat elő, hogy a napközi otthonban 2022. december 31-én 22 éves volt a legfiatalabb és 56 éves a legidősebb ellátást igénybe vevő.

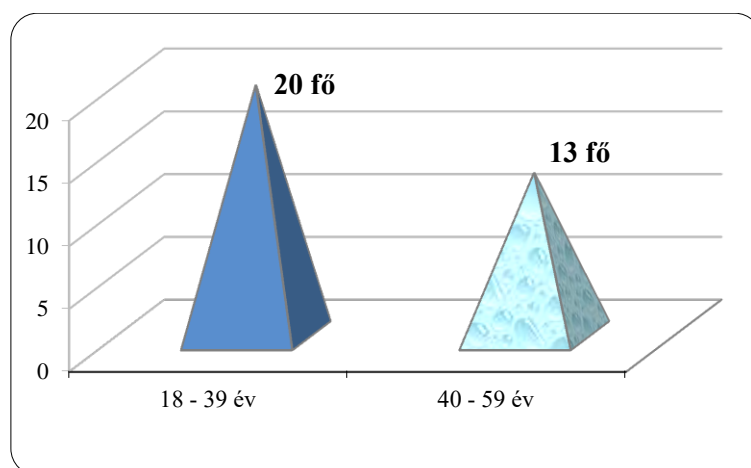
Fogyatékos személyek nappali ellátásában részesülők száma tárgyév december 31. napján

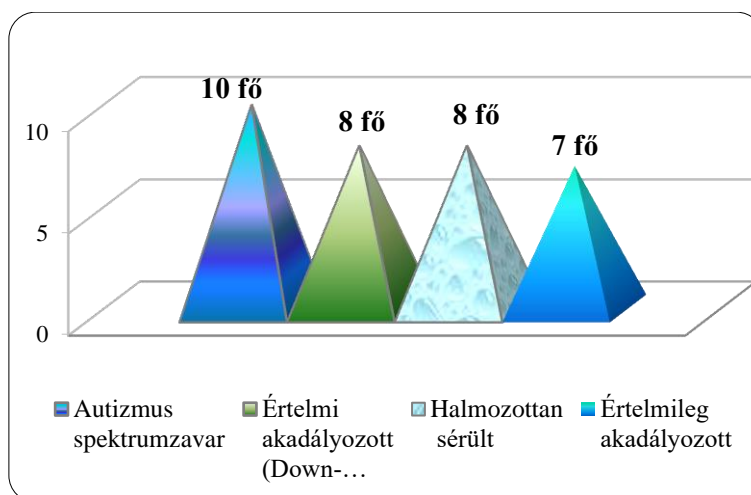
Fogyatékos személyek nappali ellátásában részesülők
tárgyévben

Fogyatékos személyek nappali ellátásában részesülő személyek életkor szerinti megoszlása
2022. december 31. napján

Fogyatékos személyek nappali ellátásában részesülő személyek sérültség szerinti megoszlása 2022. december 31. napján

5.1.2. Szakosított ellátások

Szakosított ellátások keretében az Intézmény 2022. novemberig a város négy különböző pontján, összesen 232 férőhelyen tartós elhelyezést nyújtó idősök otthonát, két telephelyen, összesen 43 férőhelyen átmeneti elhelyezést nyújtó időskorúak gondozóházát működtetett. A Kálóczy téri Idősök Otthonában 135 fő, az Apáca utcai Idősök Otthonában 28 fő, a Cuha utcai Idősök Otthonában 44 fő, a Mohi utcai Idősök Otthonában 25 fő elhelyezésére volt lehetőség. 2022. évben a telephelyek szakmai szempontok gondos mérlegelése alapján a biztonságos és hatékony ellátás, valamint a folyamatos munkaerőhiány megoldása érdekében felülvizsgálatra kerültek. A felülvizsgálat eredménye alátámasztotta, hogy az Apáca utcai (28 férőhellyel működő) Idősök Otthona épületének adottságai megnehezítik a hatékony és komplex ápolási feladatok biztosítását.

Ugyanakkor a folyamatos munkaerőhiány miatt újra kellett gondolni a szakosított ellátás működésének struktúráját is. Megállapításra került, hogy a szakemberhiány következtében a biztonságos ellátás nem tartható fent valamennyi telephelyen, ezért szükségessé vált az átszervezés. A Lepke utcai telephelyen működő időskorúak gondozóházi szolgáltatás megszüntetését követően az Apáca utcai telephelyről áthelyezésre került az idősök otthoni szolgáltatás. Az Apáca utcai telephelyen az idősök otthoni szolgáltatás pedig megszüntetésre került, így 2022. év végétől az Intézmény ugyancsak négy telephelyen, összesen 224 férőhelyen biztosította a tartós elhelyezést nyújtó idősök otthonát. Egy telephelyen, 20 férőhelyen átmeneti elhelyezést nyújtó időskorúak gondozóházát. A Kálóczy téri Idősök Otthonában 135 fő, a Cuha utcai Idősök Otthonában 44 fő, a Mohi utcai Idősök Otthonában 25 fő, a Lepke utcai Idősök Otthonában 20 fő, a Répce utcai Idősök Gondozóházában 20 fő elhelyezésére volt lehetőség.

Az Intézmény 2023 májusától a Lepke utcai Idősök Otthonát 28, a Répce utcai Idősök Gondozóházát 24 férőhelyre bővítette.

A bentlakásos intézményekben az együttélés szabályait házirend szabályozza.

A szakosított ellátások igénybevételéért – az irányadó jogszabályok figyelembevételével – személyi térítési díjat kell fizetni.

a) Ápolást-gondozást nyújtó intézmény (Idősek Otthona)

Idősek otthoni elhelyezés nyújtható azon – jogszabályban meghatározott gondozási szükséglettel rendelkező – személyek számára, akik önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képesek, illetve akik a rájuk irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötték, de rendszeres fekvőbeteg gyógyintézeti kezelést nem igényelnek, illetve az 18. évet betöltött személyeknek, akiknek ellátása más típusú ápolást-gondozást nyújtó intézményben nem biztosítható.

Gondozási szükséglet hiányában – a hatályos jogszabályokban meghatározott feltételek mellett – az ellátás igénylővel együtt élő házastársa, élettársa, testvére és fogyatékos hozzátartozója is felvehető.

Az idősek otthona tartós, végleges elhelyezést biztosít.

Az Intézmény az idősek otthoni ellátást 2023. májustól összesen 232 férőhelyen biztosítja. A Kálóczy téri Idősek Otthona ötödik emeletén – 31 férőhelyen kialakított – súlyos demens személy ellátását biztosító részleg működik.

Intézmény megnevezése	Címe	Férőhelyszám (fő)
Kálóczy téri Idősek Otthona	9026 Győr, Kálóczy tér 9-11.	135 <i>(ebből 31 fő súlyos demens ellátott)</i>
Lepke utcai Idősek Otthona	9028 Győr, Lepke utca 37.	28
Cuha utcai Idősek Otthona	9024 Győr, Cuha utca 30.	44
Mohi utcai Idősek Otthona	9028 Győr, Mohi utca 4.	25
Összesen:		232

Az Intézmény az ellátást igénybe vevő részére jogszabályokban meghatározott teljes körű ellátást biztosít, mely magában foglalja

- a napi ötszöri étkezést (ebből legalább egy alkalommal meleg étel), illetve az ellátást igénybe vevő egészségi állapotától függően orvosi javaslatra, az előírásnak megfelelő étkezési lehetőséget,
- szükség szerinti ruházattal, illetve textíliával történő ellátást,
- mentális gondozást,
- egészségügyi ellátás keretében: egészségmegőrző felvilágosítást, orvosi ellátást, szükség szerinti alapápolás, illetve szakápolást – az otthoni szakápolási tevékenységről szóló 20/1996 (VII. 26.) NM rendeletben meghatározott szakápolási tevékenységek kivételével –, személyi higiéné biztosítását, gyógyszerelést, étkeztetésben, folyadékpótlásban, hely- és helyzetváltoztatásban, valamint a kontinenciában való segítségnyújtást, szakorvosi, illetve sürgősségi ellátáshoz, kórházi kezeléséhez való hozzájutást, gyógyszerellátást, gyógyászati segédeszközök biztosítását,
- 24 órás gondozást, ápolást, felügyelet biztosítását,
- környezeti higiéné biztosítását és a
- lakhatást.

A lakók elhelyezése 1-2-3 ágyas szobákban történik. A telephelyeken az elmúlt évek alatt felújítást és korszerűsítést végeztek, továbbá akadálymentesítést az élhetőbb környezet biztosítása érdekében. A Kálóczy téri és Mohi utcai Idősek Otthona emeletes épületben működik, ahol lift segíti a közlekedést a szintek között. A lakórészek egy részéhez fürdőszoba is tartozik, de többségükben önálló vizesblokk került kialakításra, külön WC-blokkal. A telephelyeken a lakószobák, fürdőszobák, közösségi helyiségek részben akadálymentesek. Minden helyiségben az idős emberek igényét figyelembe vevő bútorzat található. A közösségi helyiségekben mindenhol, a lakószobákban igény szerint biztosított a televízió.

Egyéni és csoportos foglalkozások megtartására, hozzátartozó fogadására barátságosan berendezett közösségi helyiségek állnak rendelkezésre.

A folyamatos felügyeletet az ápoló és gondozó személyzet biztosítja. Az épületekben mindenütt nővérhívó rendszer működik.

Az étkezést az Intézmény főzőkonyhája biztosítja. A fennjáró lakó étkeztetése minden telephelyen külön étkezőben történik. 2022-ben a felmerült igényekre reagálva, tovább bővült az igénybe vehető diéta típusok száma. Egyéni szükségleteknek megfelelően történik az étkeztetésben való segítségnyújtás.

A munkavégzéshez szükséges az ápolást, gondozást segítő, kényelmi, prevenciós eszközökkel jól felszerelt valamennyi telephely.

A szakosított ellátásban az intézményi orvosok mellett szakorvosok (pszichiáter, neurológus, bőrgyógyász) látják el a lakókat. A szakorvosi ellátás lehetővé teszi, hogy a nehezen mobilizálható lakókat csak speciális vizsgálatra és egyéb szakrendelésre kelljen beutalni. A lakók romló egészségi állapota miatt a szakrendelések igénybevétele az elmúlt évben tovább emelkedett. A szakrendelésre történő betegvárakozási idő tovább nőtt. A lakók egészségi és mentális állapota miatt a szakrendelésekre történő betegszállítást a betegtaxi szállítással oldja meg az Intézmény.

A szakrendelésre történő várakozási idő lerövidült, illetve a demenciával élő lakók esetében biztonságot jelent, mivel a betegszállító személyzet szakképzett, a várakozási idő alatt folyamatos felügyeletet biztosít. Szakápolási tevékenységet az Intézmény a bentlakásos otthonokban külső szolgáltatóval biztosítja.

A lakók egészségi és mentális állapotának romlását jól tükrözi a megemelkedett gyógyszer, kötszer és egyszer használatos termék beszerzési mennyisége. Inkontinencia termékeket a lakók számára az Intézmény költségmentesen biztosítja.

A lakók mozgáskoordinációs zavarának csökkentését, műtét utáni esetleges rehabilitációt, a fekvő ellátottak esetében vérkeringés javítását, decubitus megelőzést, aktivitás megőrzését 2 fő gyógytornász biztosítja.

A lakók rossz egészségi és mentális állapotából adódóan szociális és terápiás munkatársak szakmai feladatellátásánál a hangsúly a rendezvényekről, vetélkedőkről, csoportfoglalkozásokról inkább az egyéni beszélgetések és felolvasások, kis csoportban történő foglalkozásra került át.

Egyre gyakoribb a konfliktusok száma a bentlakásos otthonokban, melyet a bekerülő lakók mentális állapotából adódó egymás nem elfogadása is növel, ezért kiemelt jelentősége van annak, hogy az Intézmény a Központi Igazgatási Csoport működésébe visszaillesztette az „előgondozás II.” tevékenységet az adott telephely szakmai vezetőjével együttműködve.

Az Intézmény a lakók részére pedikűrös, manikűrös, fodrász, kozmetikus szolgáltatások igénybevételei lehetőségét biztosítja, melynek díjait a vállalkozó határozza meg, költsége az igénybe vevőt terheli.

Alapvető cél az intézményi ellátás biztosítása során:

- szükséglethez igazodó személyre szabott ápolás-gondozás biztosítása,

- egészség és az öngondoskodási képesség minél további megőrzése,
- a meglévő képességek megtartása, ellátott állapotának megfelelő aktivitás elősegítése,
- az emberi méltóság megőrzése,
- az elmagányosodás megakadályozása,
- a biztonságos környezet kialakítása, komfortérzet megteremtése.

Demenciával élő személyek ellátása jelenleg integrált formában történik, de súlyos demens ellátottak esetében – akinél fennáll az elkóborlás veszélye és a lakó biztonsága más telephelyen nem biztosítható – a Kálóczy téri Idősek Otthona V. emeletén biztosított. Az Intézmény az ellátás során fokozott figyelmet fordít a biztonságos környezet kialakítására, amely magában foglalja a belülről zárható gondozási részleget, ahol a közösségi és a személyes mozgásterek folyamatosan kontrollálhatók. Az időbeli és térbeli orientációt segíti a környezeti megerősítők alkalmazása, színes, eligazodást segítő jelzésekkel.

Az idősothonokban a nemek aránya továbbra is a nők felé tolódik el. A kapacitások teljes mértékben kihasználtak. 2022-ben 101 fő került felvételre, mindösszesen 325 fő részesült ellátásban, mely az előző évekhez képest magasabb létszámot jelent. 2022. december 31-én az ellátásban részesülők száma mindösszesen 221 fő volt. Az idősothoni lakók átlagéletkora férfiak esetében 77, nők esetében 80 év.

2022. év végi statisztikai adatok szerint 221 ellátottból 71 fő súlyos demens, 41 fő középsúlyos demens. A mindennapi feladat ellátást nehezíti, hogy egyéb pszichiátriai kórképpel rendelkező idős ellátottak száma is megnövekedett, valamint a demencia kórkép mellé is sok esetben társul egyéb pszichiátriai kórkép (organikus hangulatzavar, depresszió, szorongásos kórképek, paranoia), ami az összellátotti szám 60%-át jelenti. A demens ellátottak között egyre több a bolyongó és agresszív ellátott.

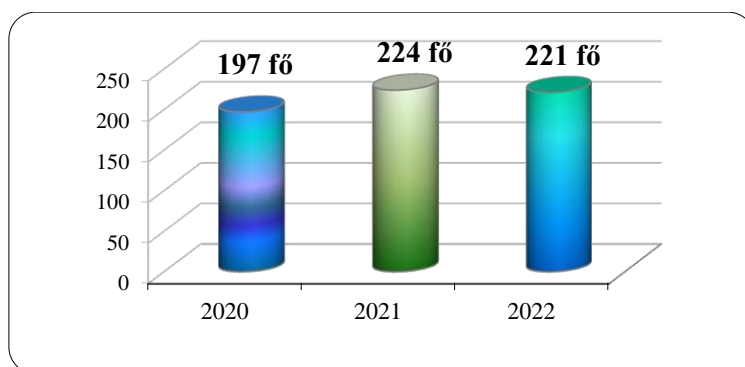
Az elmúlt évek során folyamatosan emelkedett azon ellátottak száma, akik komplex, sokrétű ápolási szükséglettel rendelkeznek, illetve, a középsúlyos, súlyos kórképpel rendelkező demenciával élő beköltözők száma. A polimorbiditással rendelkező, nehezen mozgó, illetve sok esetben fekvő ellátottak biztonságos ápolási és gondozási feladatainak ellátása egyre nagyobb kihívás elé állítja az Intézményt.

A kifáradás, a folyamatos szakemberhiány miatt a fluktuáció továbbra is fennáll. A megnövekedett feladatellátás, megemelkedett túlóra, a szakemberhiány azt eredményezte, hogy a COVID-19 járvány lecsengése után is megmaradt a munkaerő elvándorlás, az új belépő dolgozók száma azonban csak lassan növekedik.

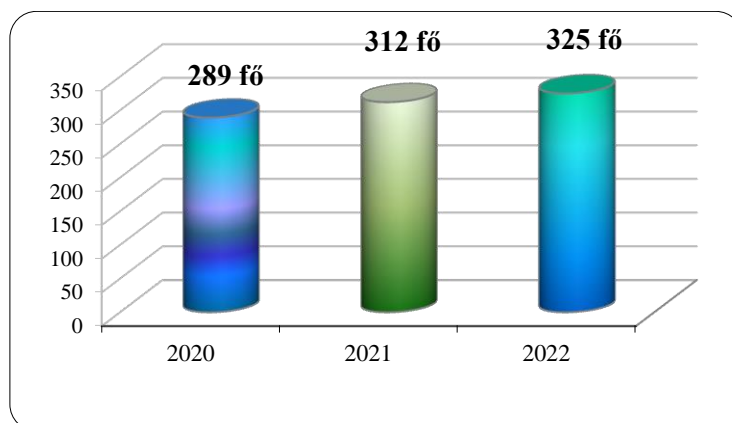
Mindezek ellenére az ellátás színvonala a lakók és a hozzátartozók visszajelzése alapján megfelelő.

Az idősök növekvő aránya miatt évről évre növekedik az intézményes ellátások iránti igény, így a várakozók száma évek óta folyamatosan magas, 2022. december 31. napján a várakozók száma 468 fő volt.

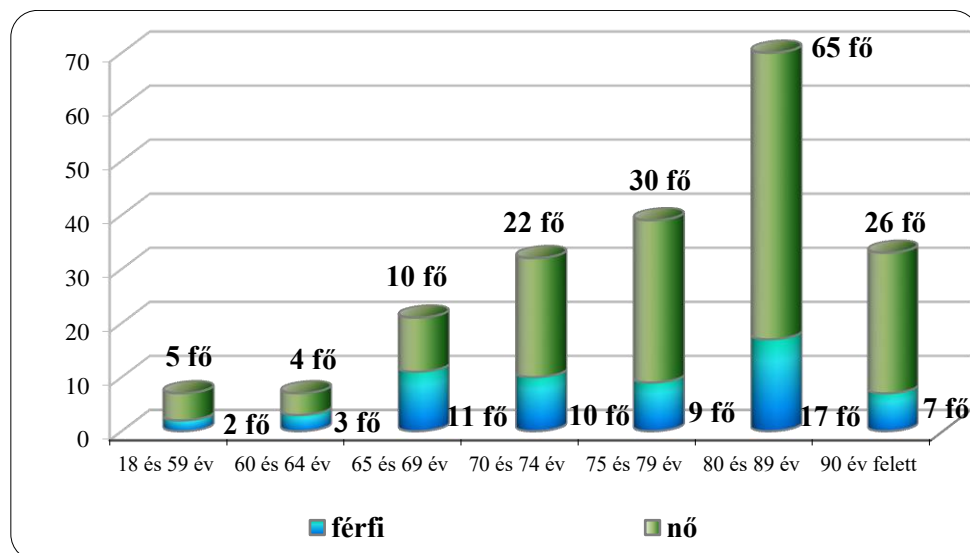
Idősek otthona ellátásában részesülők száma
tárgyév december 31. napján

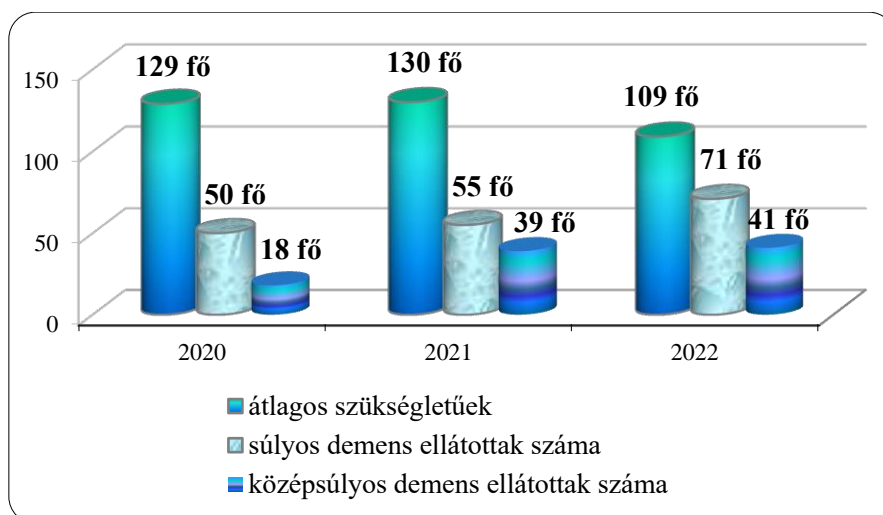
Idősek otthona ellátásában részesülők száma
tárgyévben

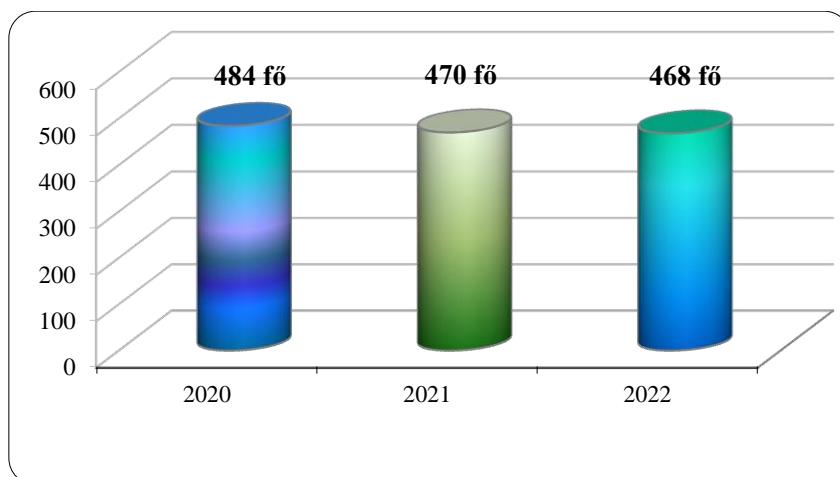
Idősek otthona ellátásában részesülők korcsoportonkénti megoszlása
tárgyév december 31. napján

Idősek otthona ellátásában részesülők ellátási szükséglet szerinti megoszlása tárgyév december 31. napján

Idősek otthonaira várakozók száma tárgyév december 31. napján (beutaló határozattal nem rendelkező várakozókat is tartalmazza)

Az ellátási követelményekben, lakóösszetételben bekövetkező változás azt mutatja, hogy az idősek otthonaiban az ellátás ebben a formában középtávon sem tartható fenn a jogszabályban foglalt személyi feltételek mellett és a jelenlegi ápolói létszámmal. A megnövekedett ápolási igény előre vetíti, hogy az idős ellátásban mind a képzés, mind a feladatellátás újragondolása szükséges.

A statisztikai adatok alapján szükségszerű lenne a demencia gondozó, szakgondozó szakemberképzés, mind a jelenleg már az ellátórendszerben dolgozók, mind az új belépők részére. Szociális gondozó és ápoló képzés, kellő számú jelentkező hiányában, Győrben nem indul, a felsőfokú szociális szakemberek képzése sem folyamatos ugyan ezen okból. A szociális gondozó és ápoló képzés tananyaga nem tartalmazza a demenciával élő ellátottak ápolás-gondozási tematikáját, így a „szakmai tudást” a mindennapi feladatellátás során sajátítják el a gondozók.

A demencia szakgondozó képzés alapja a szociális gondozó és ápoló képzés, mely jelenleg nem elérhető, így a beiskolázás csak a meglévő dolgozói állományból lenne lehetséges, viszont a megnövekedett feladatellátás, a túlóra nem teszi lehetővé a képzésre történő beiskolázást. A fent említett problémák jelentős mértékben befolyásolták a munkaerőhiányt és az ebből adódó zökkenőmentes feladatellátást.

b) Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény (Időskorúak Gondozóháza)

Időskorúak átmeneti ellátását azon időskorú, valamint a 18. életévüket betöltött személyek vehetik igénybe, akik önmagukról betegségük miatt, vagy más okból otthonukban időlegesen gondoskodni nem képesek.

Az ellátás igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult, az, akinek egészségi állapota indokolja az ellátás biztosítását, illetve akinek az előgondozás során megállapítást nyert, hogy állapotának és szükségletének a szolgáltatás megfelel.

Az ellátás átmeneti megoldást kíván nyújtani azon személyek számára, akiknek egészségi állapotában átmeneti változás történt és emiatt otthonában nem elláthatók, illetve azon személyek számára, akikről rövidebb-hosszabb ideig a hozzátartozó otthonában nem tud gondoskodni.

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekre (időskorúak gondozóháza) vonatkozó előírások, szakmai szabályok megegyeznek az ápolást-gondozást nyújtó intézmény (idősek otthona) leírtakkal, annyi különbséggel, hogy a teljes körű ellátást ideiglenes jelleggel legfeljebb egyévi időtartamra biztosítja, melyet az Intézmény igazgatója különös méltánylást érdemlő esetben – az Intézmény orvosának javaslata alapján – további, maximum egy évvel meghosszabbíthat.

A gondozóház épülete földszintes, pavilonrendszerű, integrált formában működik (gondozási központtal, idősek klubjával). 2022. évben került sor a gondozóház külső energetikai korszerűsítésére, ezzel párhuzamosan a gondozóház épületének belső átalakítására is.

Az épület adottságának köszönhetően az ellátottak időjárástól függően sokat tartózkodhatnak az udvaron, szabad levegőn.

Az Intézmény az időskorúak átmeneti ellátást egy telephelyen, 2023 májusától 24 férőhelyen biztosítja.

Intézmény megnevezése	Címe	Férőhelyszám (fő)
Répcse utcai Időskorúak Gondozóháza	9024 Győr, Répcse utca 8/b.	24

A Répcse utcai Időskorúak Gondozóháza egészen 2022. május végéig Izolációs otthonként működött, ahol a kórházból és a szakrendelésekről visszaérkező COVID tünetekkel nem rendelkező, illetve COVID+ lakók járványügyi megfigyelése történt.

2022. évben a korábbi évek tendenciáját követve az átmeneti elhelyezést biztosító otthonokban is egyre rosszabb életminőséggel kerültek be az ellátottak. Az utóbbi években emelkedett azon átmeneti ellátást igénybe vevők száma, akiket a lakókörnyezetébe már visszahelyezni nem lehet, így hosszabb ideig, esetenként a végleges elhelyezés biztosításáig a gondozóházban tartózkodnak. Egyre több a középsúlyos, súlyos demencia kórképpel rendelkező kóborló lakó. A megnövekedett feladatellátás fokozott terhelést jelent az itt dolgozó ápolóknak, gondozóknak.

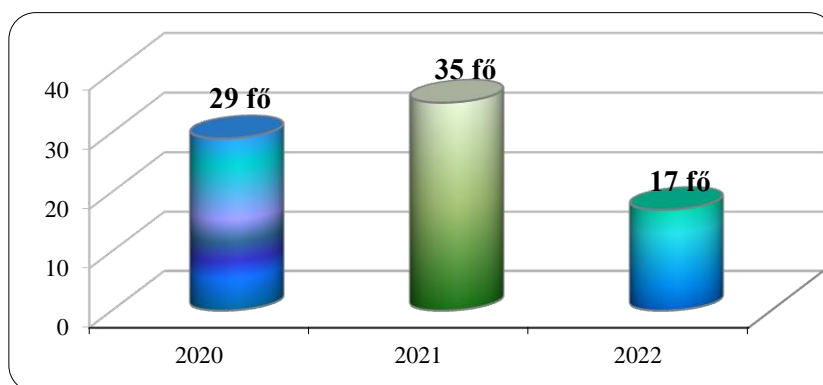
2022-ben 66 fő került felvételre, mindösszesen 101 fő részesült ellátásban. 2022. december 31-én az ellátottak száma összesen 17 fő volt, melyből 4 fő súlyos, 4 fő középsúlyos demenciát igazoló szakvéleménnyel rendelkezett. A gondozóházak lakóinak átlagéletkora férfiak esetében 81, nők esetében 87 év (évek óta egyre idősebbek).

A hozzátartozók sok esetben még saját otthonukban szeretnék ellátni idős beteg hozzátartozókat, de váratlan műtét, esetleg kifáradás miatt egy-két hétre, hónapra kérik igénybe venni a szolgáltatást, majd a megállapodás lejártát megelőzően hosszabbítási igényt jeleznek az Intézmény igazgatója felé. A várakozók többségének azonban nem rövid idejű átmeneti elhelyezésre lenne szüksége, hanem a tartós elhelyezés igénybevételéig szeretnék hozzátartozójukat az időskorúak gondozóházában elhelyezni, amely akár 1-2 év is lehet.

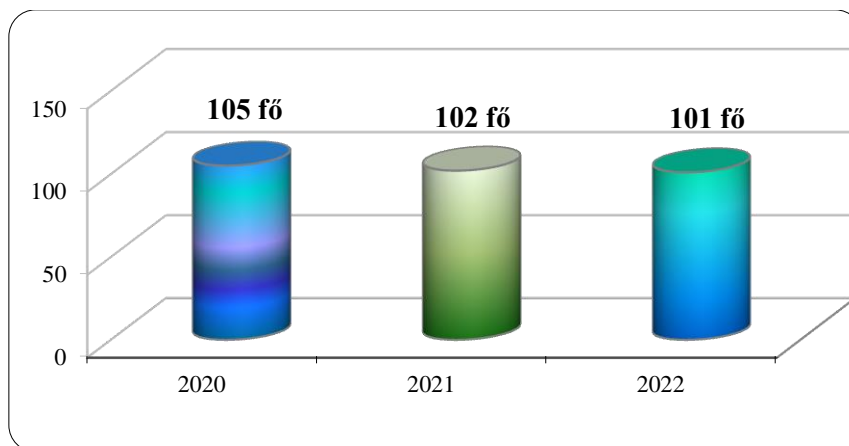
Az átmeneti ellátásra várakozók száma évről évre emelkedik, 2023. december 31. napján 453 fő volt. Jellemző, hogy az ellátást igénylők átmeneti és tartós bentlakásos elhelyezésre egyaránt benyújtják a kérelmüket.

A gondozóház az igénybe vevők, illetve hozzátartozók körében közkedvelt a kis létszám, családi környezet miatt.

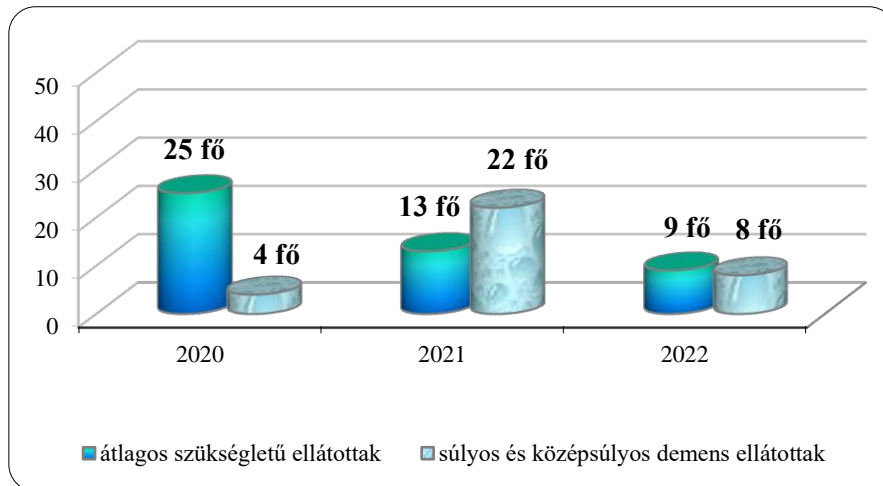
Átmeneti ellátásban részesülők száma tárgyév december 31. napján

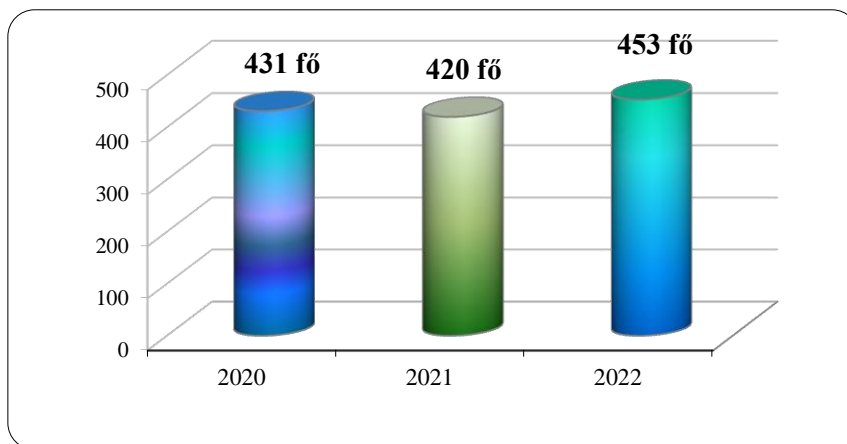
Átmeneti ellátásban részesülők száma tárgyévben

Átmeneti ellátásában részesülők ellátási szükséglet szerinti megoszlása
tárgyév december 31. napján

Átmeneti elhelyezésre várakozók száma
tárgyév december 31. napján

INNOVATÍV PÁLYÁZATI SIKEREK ÉS FEJLESZTÉSI IRÁNYOK

EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-00001 kiemelt projekt a „Demenciával élők professzionális és informális gondozásában érintettek számára nyújtott szakmai támogatás” című alprogram pályázat

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság EFOP-1.9.4-VEKOP-16-2016-00001 kiemelt projekt a „Demenciával élők professzionális és informális gondozásában érintettek számára nyújtott szakmai támogatás” című alprogramjának keretében az ország több pontján ágazatközi modellező szakértők (demencia tanácsadók) kezdték meg a munkájukat. Győr és Győri járás településein a demencia tanácsadói feladatot a projekt együttműködő partnereként

az Intézmény két munkatársa, a nappali ellátások szakmai vezetője és központi igazgatási csoport vezetője látta el. A szolgáltatás térítésmentes.

A demencia tanácsadók feladata többek között életviteli tanácsadás, tájékoztatás az elérhető szolgáltatásokról, önszolgáltató csoportokról, kiadványokról, egyéb demenciával kapcsolatos kérdésben, mentális segítség, továbbá a témában a különböző korcsoportok, szakemberek számára tájékoztató előadások tartása, kapcsolati háló kiépítése stb. A projektcélok megvalósítását nehezítette a járványügyi helyzet. A kapcsolatfelvétel és tanácsadás elsődlegesen telefonon és e-mailben valósult meg. Személyes bemutatkozásokra, előadások megtartására nem volt lehetőség. Nehézséget okozott a járványügyi helyzet miatt a korlátozott segítségnyújtási lehetőség, mivel nem működtek azok a szolgáltatások és fórumok, amire az érintetteknek és hozzátartozóiknak nagy szüksége lett volna, mint az idősklubok, demens személyek nappali ellátása, Alzheimer Café, Beszélgető hálózat. Fokozta a nehézségeket, hogy az idősek, hozzátartozók nehezen tudták a háziorvossal a kapcsolatot felvenni, vagy ha az idős kórházba került, akkor nem látogathatták, illetve gyakran nem kaptak megfelelő információt a demenciával érintett személyről, annak állapotáról.

A megkezdett munkát a demencia tanácsadók a projekt zárását követően is folytatják, mivel arra igény van, illetve a fenti hiátusokat a demencia tanácsadói tevékenység lefedi. 2021. február végén a pilotprogram véget ért, a projektidőszak lezárását követően 2021-ben 59, 2022-ben 60 megkeresés történt.

EFOP-5.2.4-17-2017-00002 azonosítószámú Demenciához kapcsolódó interprofesszionális szolgáltatások adaptációja: tudásbővítés és érzékenyítés helyi közösségeken keresztül című pályázat.

A Katolikus Szeretetszolgálat konzorciumi partnereivel, az Intézménnyel és a hajdúböszörményi Fazekas Gábor Idősek Otthonával sikeresen pályázott az EFOP-5.2.4-17 „Társadalmi innovációk – Adaptációk, új módszerek kiterjesztése” konstrukció keretében a Demenciához kapcsolódó interprofesszionális szolgáltatások adaptációja: tudásbővítés és érzékenyítés helyi közösségeken keresztül című, EFOP-5.2.4-17-2017-00002 azonosítószámú projekt megvalósítására.

A projekt kiemelt célja volt, hogy tudatosan felépített kommunikációs tevékenységgel növelje a lakosság informáltságát a demenciával kapcsolatban és megvalósítson olyan szakmafejlesztési adaptációt, amely lehetővé teszi a demenciával élő idősekről való magas színvonalú gondoskodást.

Az idősek számának és arányának növekedése markáns meghatározója a hazai – és így, ahogy az a koncepció valamennyi adatsorából is kitűnik a győri – demográfiai folyamatoknak. Ezzel egyidejűleg az idősek körében egyre nagyobb számban jelennek meg a demencia kórképpen szenvedők. Erre vonatkozóan hazánkban pontos adatok nem állnak rendelkezésre, de a becslések szerint egyre intenzívebben emelkedő tendenciáról van.

A szociális és egészségügyi ellátásban dolgozók tapasztalatai azt mutatják, hogy a betegség felismerése nem történik meg a korai szakaszban, ami jelentős mértékben nehezíti a hatékony beavatkozást. További problémát jelent, hogy a lakosság körében alig ismert betegségről van szó. A diagnózis felállítását követően sokként zúdul az információ a betegre és családjára, nem rendelkeznek releváns tudással és ehhez kapcsolódóan arról sincs ismeretük, hogy hol kaphatnak megfelelő segítséget. A családok és az idősödő generáció nem készül tudatosan arra, hogy a betegséggel érintetté válhatnak és ennek hatására élethelyzetük jelentősen megváltozik. A szakemberek ismeretei és cselekvési lehetősége is korlátozottak.

Tudásuk korszerűsítésére szorul, új módszerek alkalmazásának elsajátítására van szükségük ahhoz, hogy komplex módon tudják támogatni a betegségben szenvedő személyt és családját, közvetlen környezetét egyaránt.

A szolgáltatók (önkormányzati és egyházi intézmények, ill. fenntartók) a szolgáltatáskoordináció fejlesztésével, az egységes szemléletű gondoskodási modell kifejlesztésével, más szociális és egészségügyi szolgáltatókkal való összehangolt együttműködéssel képesek az adott területen élő lakosság igényeire differenciáltabb és magasabb minőségű választ adni. A probléma összetettségét tekintve olyan komplex program adaptációja került megtervezésre, amely egyaránt képes választ adni a különböző szükségletekre és a hozzájárul a szolgáltatási rendszer reformjához.

A 2018 szeptemberében indult projekt programjai 2021. évben is folytatódtak igazodva a kialakult járványhelyzet adta lehetőségekhez. A projekt időtartama a járványhelyzet miatt módosult, három hónappal kitolódott. A projekt pályázati forrásból történő megvalósulása a 2021. évben befejeződött, azonban a program folytatása és fenntartása 2022. évben is megvalósult.

Az Interreg V-A Szlovákia-Magyarország Együttműködési Program SKHU/WETA/2101 Kisprojekt Alap pályázata

A Rába-Duna-Vág Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulás, a Nagyszombati Kerületi Önkormányzat és a Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft. 2021. november 3-án meghirdette az Interreg V-A Szlovákia-Magyarország Együttműködési Program részeként megvalósítandó Kisprojekt Alap pályázati felhívását.

A Kisprojekt Alap alapvető célja a határon átnyúló társadalmi kohézió erősítése helyi szintű együttműködések támogatásával, valamint olyan hosszú távú együttműködés kialakításával és fejlesztésével, amely során a szereplők a helyi/regionális projekteken keresztül szerzett támogatásokat a határ mindkét oldalán fel tudják használni. A program „Intézményi együttműködések prioritási tengely” célja a határ menti intézmények együttműködésének fokozása, illetve a tudás és tapasztalatcsere, ahol azok a projektek részesültek támogatásba, amelyek hozzájárulnak az intézményi kapacitások bővítéséhez, illetve a jó gyakorlatok egymás közötti megosztásához és alkalmazásához.

Ehhez a tengelyhez kapcsolódva az Intézmény és az Ambrózia Idősek Otthona, Somorja „Gondoskodjunk közösen” címmel pályázatot nyújtott be és pozitív elbírálásban részesült. INTERREG V-A Szlovákia-Magyarország Együttműködési Program keretében megvalósuló „Gondoskodjunk közösen” című SKHU/WETA/2101/4.1/004 azonosító számú projekt célja: megalapozza és előkészítse azt a szemléletbeli és a cselekvési tervekben megvalósuló változási folyamatot, amely képessé teszi a partnereket, hogy minőségi változást érjenek el az idősekről való gondoskodás területén.

A projekt célcsoportja: idős emberek, „amatőr segítők”, „professzionális segítők”.

Az idősödés és az idősekről való gondoskodás, mint makro- és mikro társadalmi feladat a XXI. század egyik legnagyobb kihívása, amelyre reagálnia kell a családoknak, a szociális- és egészségügyi ellátórendszernek és a döntéshozói szintnek. A projekt célkitűzése az volt, hogy a tevékenységeken keresztül megalapozza és előkészítse azt a szemléletbeli és cselekvési tervekben megvalósuló változási folyamatot, amely képessé teszi a partnereket, hogy minőségi változást érjenek el az idősekről való gondoskodás területén. A projekt eredményeként javult az idősök helyzete a határ mindkét oldalán kiaknázva és tudatosabban felhasználva a rendelkezésre álló erőforrásokat. A két ország tapasztalatai és felhalmozott tudásbázisa kihasználásával elkészült az alapfogalmakat tartalmazó gyűjtemény, amely lehetővé teszi, hogy a két ország szakemberei tökéletesen megértsék egymást és tudjanak

közösen dolgozni.

A két ország területén létrejött együttműködés lehetővé teszi, hogy a különbségek, az eltérő működési gyakorlatok megismerésével a projekt szakemberei új megközelítést és megoldási modelleket valósítsanak meg, melyek pozitív hatása a határ mindkét oldalán érezhető. A támogató csoportok működésével létrejött platform segítségével és működésével a projekt magas minőségű szakmai anyagokat hozott létre, amit a gyakorlatba is át tud ültetni.

Településfejlesztési Újvárosi rehabilitációs pályázat

Társadalmi megújulás Operatív Program (TOP) keretében konzorciumi partnerek közreműködésével megvalósuló „Győr-Újváros szociális városrehabilitációhoz kapcsolódó társadalmi együttműködést erősítő komplex program” (azonosítószám: TOP-6.9.1-15-GY1-2016-00001).

A projekt célja a Győr-Újváros városrész területén elhelyezkedő szegregátumban, illetve szegregátummal veszélyeztetett területeken élő hátrányos helyzetű személyek, társadalmi csoportok társadalmi-gazdasági hátrányainak enyhítése, életkörülményeinek javítása és a helyi közösség társadalmi kohéziójának erősítése. A Győr-Újvárosi lakosok kirekesztettségének csökkentése, hosszabb távon annak megszüntetése olyan komplex, helyben elérhető szolgáltatások bevezetésével, melyek a célcsoport aktív cselekvő részvételével valósulnak meg és életkörülményeik javítását szolgálják.

A projekt keretében 15 program és rendezvény megszervezésére került sor.

AZ ELŐZŐ FELÜLVIZSGÁLAT ÓTA TÖRTÉNT VÁLTOZÁSOK, EREDMÉNYEK

Befejeződött a „József Attila úti rendelő átalakítása és bővítése” című, TOP-6.6.1-16-GY1-2019-00002 azonosítószámú projekt keretében zajló beruházás. A fejlesztés során a telek két részén elhelyezkedő két önálló épület közötti terület (udvar) beépítésével egy új épületegység került kialakításra melyben a védőnői szolgálat tanácsadó irodái kerültek elhelyezésre. A felnőttorvosi és a gyermekorvosi rendelők – belső funkcióbővítés mellett – az eredeti helyükön, az eredeti épületeikben maradtak.

Az egyes épületrészek, mint önálló, elkülönülő funkciók, önálló rendeltetési egységet alkotnak önálló bejáratokkal, viszont az új épületegység helyiségeinek elrendezése biztosítja a belső átjárhatóságot a gyermekorvosi rendelők és a védőnői tanácsadó irodák között. Az épület akadálymentes megközelítése, mind pedig a felnőtt háziorvosi, gyermek háziorvosi és a védőnői szolgálat által nyújtott szolgáltatások minden típusú fogyatékkal élő számára biztosított. A projekt az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Magyar Állam társfinanszírozásban valósult meg.

A Répce utcai Időskorúak Gondozóháza energetikai korszerűsítése befejeződött.

Az Intézmény több telephelyén valósultak meg az elmúlt két évben olyan infrastrukturális fejlesztések, amelyek eredményeként a nyújtott szolgáltatások minősége javult.

SZAKMAI FEJLESZTÉSEK, ELKÉPZELÉSEK, NEHÉZSÉGEK

Folyamatosan emelkedő az igény a **fogyatékosok nappali ellátása** iránt. Az ellátásra várakozók között jelentős arányú a közoktatásból a közelmúltban kikerült sajátos nevelési igényű, értelmi akadályozott vagy autista, súlyosan vagy súlyosan halmozottan sérültek száma. A fogyatékos fiatalokat ellátó családok továbbra is háztartásukban kívánnak gondoskodni gyermekeikről és nappali ellátás szolgáltatást szeretnének igénybe venni, amire a jelenlegi kapacitáshiány miatt nincs lehetőségük.

Az elkövetkezendő időszakban a kialakult helyzet **szükségessé teszi a szolgáltatás bővítését.**

A lakossági szükségletek alapján látszik, hogy a szociális szolgáltatások iránti igény folyamatosan emelkedik. A várakozók magas száma **indokoltá teszi a szolgáltatási kapacitások bővítését, mind az alapszolgáltatások, mind pedig a bentlakásos ellátások tekintetében.** Az alapszolgáltatások közül a házi segítségnyújtás emelkedik ki a várakozói számok tekintetében, míg az átmeneti gondozóház és a tartós bentlakásos otthonok esetében egyaránt többszöröse a várakozók száma a rendelkezésre álló kapacitásoknak. Sok esetben a határozatlan idejű férőhelyre történő bekerülés ideje a két évet is meghaladja.

A demens nappali ellátás mellett, azzal párhuzamosan szükséges lenne **a demenciával élő idősök speciális igényeinek megfelelő otthon kialakítása** is a jelenleg működő demens részleg helyett.

Az Intézmény tárgyi feltételrendszere megfelelő, szinte minden területen meghaladja az országos átlagot. A szakmai munka magas színvonalon tartására továbbra is törekedni kell, amelyhez **elengedhetetlen, hogy a tárgyi feltételrendszer (beleértve az épületek berendezések, eszközrendszer állapota) kövesse a kor igényeit, tegye lehetővé a szakmai elképzelések végrehajtását.** Természetesen ez igaz a költségvetési forrásokra is, amelynek az előző évekhez hasonlóan továbbra is tartalmaznia kell olyan kereteket, amelyek kifejezetten ellátottak életminőségének javítását segítik, megalapozzák a szakmai feladatok ellátását.

Az Intézmény biztonságos, megfelelő szakmai színvonalon történő működése szempontjából a legnagyobb kockázatot a munkaerő-hiány jelenti. Nehézséget okozott az álláshelyek betöltése, mind a szakképzettséget igénylő, mind a szakképzettséget nem igénylő munkakörök tekintetében. 2023. év októberében a munkaerőhiány a szociális területen meghaladta a 12%-ot. Két kiemelt terület van a munkaerőhiány tekintetében: a házi segítségnyújtás és bentlakásos idősök otthonai.

Felmerül a kérdés, hogy az előző pontokban leírt kapacitásfejlesztési igény megvalósítható lenne-e a munkaerőhiány miatt? Szakképzett, megfelelő empátiával rendelkező, elhivatott szociális gondozó-ápoló szakembert a jelenlegi bérezés, illetve a munka jellegéből adódó mentális és fizikai megterhelés miatt nehéz találni. Problémahelyzetekre soron kívüli feladat átszervezéssel, átrendeléssel, megbízási szerződéssel foglalkoztatott munkavállalók alkalmazásával próbál reagálni az Intézmény.

Összességében az Intézmény a munkaerőhiány fokozódása és az ennek eredményeként megvalósuló túlterheltség miatt egyre kevésbé képes ellátni feladatait, az infrastrukturális fejlesztések, országos és nemzetközi szakmafejlesztési projektben való részvételek ellenére.

5.2. Hajléktalanokat Segítő Szolgálat Győr

A Hajléktalanokat Segítő Szolgálat Győr (a továbbiakban: HSSZ) összesen 342 férőhelyen komplex ellátást nyújt, integrált intézményi formában, szolgáltatásait a város közigazgatási területén élő hajléktalanok önkéntesen, rászorultságtól függően vehetik igénybe.

A szervezet tevékenységének középpontjában a segítségre szoruló személyek állnak, amelyben legszorosabb szakmai együttműködő partner a Segítőház Alapítvány, amely a közterületen élő hajléktalanoknak, különösen a téli krízis időszakban az intézményi ellátás felé terelésében működik közre. Szakmai kapcsolatuk, együttműködésük újra gondolása a hatékonyabb ellátás biztosítása érdekében az intézményvezetésének fontos célkitűzése. A szakmailag felkészült stáb, a rendelkezésre álló erőforrások leoptimálisabb kihasználásával arra törekszik, hogy az ellátást igénybe vevőt a szükségleteinek megfelelő módon segítse.

Az intézmény által biztosított szociális szolgáltatások:

- szociális étkeztetés,
- népkonyha,
- hajléktalanok nappali ellátása,
- hajléktalanok átmeneti ellátása,
- hajléktalanok rehabilitációs ellátása,
- ápolást-gondozást nyújtó hajléktalanok otthona,
- orvosi ellátás,
- Nappali Centrum éjjeli menedékhelye.

A szolgáltatások ellátására fenntartott férőhelyek:

Hajléktalanokat Segítő Szolgálat (9027 Győr, Avar utca 3.):	
- Átmeneti Szálló	150 férőhely
- Szociális étkeztetés	70 fő
- Éjjeli Menedékhely	30 férőhely
- Hajléktalanok Rehabilitációs Otthona	50 férőhely
- Hajléktalanok Otthona	40 férőhely
Átmeneti Szálló (9024 Győr, Lajta út 10):	12 férőhely
Nappali Centrum (9025 Győr, Lazaret utca 11.):	
- Népkonyha	70 adag/nap
- Nappali Melegedő	60 férőhely
- Éjjeli Menedékhely	60 férőhely
Bérlakások (9025 Győr, Lazaret utca 11.):	12 lakás

Az intézményben fontos szempont az individuális szociális munka végzése, amely olyan személyi szolgáltatást nyújt, amit érzelmi, anyagi segítségre szoruló egyének, családok a szakképzett szociális munkástól kaphatnak meg. A szolgálatnál az évek folyamán a segítő kapcsolat számos formája alakult ki, így a tanácsadás, szociális ügyintézés, érdekérvényesítés, krízisintervenció, különböző erőforrások biztosítása és mozgósítása az ellátottak érdekében.

Folyamatosan monitorozzák a hajléktalan személyek mozgását, a hajléktalanság tendenciáit. Ennek alapján látható, hogy a városban a korábbi évekhez hasonló szinten mozog a hajléktalanok száma.

Megváltozott viszont a hajléktalan populáció összetétele:

- az életkor vonatkozásában a fiatal felnőttek és az idős személyek aránya nőtt lényegesen,
- az egészségi állapot területén aggasztóan növekedett a szűkebb értelemben kórházi ellátást nem, „csak” ápolást igénylő rászorulóknak száma,
- nemek megoszlása területén masszívan emelkedik a nők részaránya,
- addiktológiai jellemzők vonatkozásában szinte teljesen és ellenőrizhetetlenül jelen van a dizájn drogok széles kínálata,
- etnikai vonatkozásban két szolgáltatás – az éjjeli menedékhely és az átmeneti szálló – esetében jelentősen emelkedett a roma nemzetiségűek aránya.

A HSSZ Szakmai Programjának célkitűzései között szerepel, hogy az általa foglalkoztatott szakemberek korszerű, magas szintű, az aktív szociális munkában megnyilvánuló, eredményes segítségnyújtást feltételező ismeretekkel rendelkezzenek, amely törekvés továbbra is prioritást élvez. Azonban az e feltételeknek megfelelő munkatársak megtalálása és munkába állítása egyre több nehézséget okoz.

Hajléktalanok Otthona

A tartós bentlakásos ellátás idős, illetve beteg embereknek nyújt ápolást és gondozást. Ide olyan hajléktalan személy vehető fel, akinek ellátása idős kora és/vagy egészségi állapota miatt átmeneti szálláshelyen már nem biztosítható. Az ellátás során az otthon gondoskodik az ápolás és gondozás mellett az ellátást igénybe vevő speciális mentálhigiénés ellátásáról is, különös tekintettel az életmódból adódó sajátosságokra. Az egészségügyi ellátás kiterjed az ellátást igénybe vevők rendszeres gyógyító, megelőző és higiénés felügyeletére, valamint a szakorvosi, kórházi ellátás megszervezésére is.

A Hajléktalanok Otthonának létszáma 40 fő, 100%-os kihasználtsággal működik. Jelenleg 28 férfi, és 12 nő él az intézményben, a legfiatalabb 48 éves, a legidősebb 83.

Az ellátottak életkoruk tekintetében zömében 50 és 70 év közöttiek. A nemek közötti megoszlásban a korábbi évekhez viszonyítva változás történt, az ellátottak 1/3-a nő és a 2/3-a férfi (a korábbi 1/4 nő és 3/4 férfi arányhoz képest).

Az intézménynek ez a szolgáltatása nem tudja kielégíteni a jelentkező igényeket, a várakozók száma 2023 októberében 68 fő. Az elhelyezési lehetőséget jóval meghaladó igény következtében a várakozási idő több év.

A beköltözők életkilátásain az otthon által nyújtott szolgáltatási elemek sokat javítanak. Az étkeztetés nyújtásával megvalósul a rendszeres étkezés, kielégítő mennyiségű és összetételű táplálékbevitel. További életminőséget befolyásoló tényező a személyi és környezeti higiénére fordított nagyobb figyelem és az elérhető segítség, az orvos közelsége, az ápolási, gondozási munka. A pszichés egyensúlyhoz hozzájárul, hogy az élethosszig tartó ellátás ígérete biztonságot ad számukra.

A bentlakók és az ellátásra várók jövedelmi viszonyai közti különbség a rendelkezésre álló adatok alapján jelentős, az intézményi térítési díjnál alacsonyabb személyi térítési díjat fizetők száma a jövőben emelkedni fog. Ennek gazdasági vonatkozásai mind a térítési díjából befolyt alacsonyabb összegek, mind pedig a növekvő kiadások, amelyet a költségvetési tervezés során figyelembe kell venni. A teljes térítési díj megfizetésére nem képesek lakók gyógyszerköltsége a rászorulóknak számának növekedésével egyenes arányban növekszik.

A fokozott ápolási igény miatt várható, hogy a hajléktalanok otthonára meghatározott szakmai létszám nem teszi lehetővé a megfelelő színvonalú munkavégzést, az ideális a „normál” idősök otthonaira vetített szakmai létszám lenne. Gondot okoz azonban, hogy a

munkaerőpiacról hiányzik a megfelelő szakképzett munkaerő, a távozó munkatársak pótlása egyre nehezebb. A munkaerő pótlását az is nehezíti, hogy a jelentkezők, akik rész munkaidőben vagy nyugdíjasként dolgoznának, a jelenlegi jogszabályi keretek között nem foglalkoztathatók.

Korábban a részleg teljes rendben tartását, a lakószobák takarítását, és az otthon körülvevő kert gondozását is az ott lakók végezték. Mára azonban az a 8–10 ellátott, akiknek ez a tevékenység a hasznosság érzését, és a fizikai aktivitás megőrzését jelentette, önellátási képességét elvesztette, maga is gondoskodásra szorul. A többi részleg lakóinak bevonása mellett előrelépést jelentett a takarító státusz betöltése, amely jelentősen javított a higiéniés körülményeken, részben tehermentesítette a gondozónőket, hogy napi tevékenységük során több időt fordíthassanak az ápolásszakmai problémákra.

Hajléktalanok Rehabilitációs Otthona

A Hajléktalanok Rehabilitációs Otthona aktív, munkaképes korú, egészségi, pszichés és szociális állapotában visszafordítható módon károsodott hajléktalan személyek elhelyezését szolgálja. A hajléktalan személyek komplex rehabilitációs programja 3–5 év alatt zajlik le. A rehabilitáció fontos részét képezi az ellátottaknak a munka világába való visszavezetése. Szükség esetén az otthon rehabilitációs programot is biztosít.

A mindennapi munka során a segítségnyújtás széles mezsgyéjét kihasználva olyan kompetenciák fejlesztése zajlik, amely által a szolgáltatást igénybe vevő aktívabbá válik a szociális és egyéb jellegű hivatalos ügyek intézésében, saját bevételi forrásainak felhasználásában, a munka világában való megmaradásban, illetve visszailleszkedésben, a rehabilitációs program megtartásában, esetleges elakadások kiküszöbölésében, valamint a társas kapcsolatok stabilizálásában és fejlesztésében.

Az átlagfoglalom évek óta stagnálást mutat, 91% körül mozog.

Az otthonban való férőhely elfoglalását követően, a segítő kapcsolat részeként olyan egyéni rehabilitációs program készül, amely tartalmazza a 3 év, indokolt esetben legfeljebb 2 évvel meghosszabbítható rehabilitációra felhasználható időszak szükséges céljait, az egyéni fejlődés kívánt irányát, a segítségnyújtás formáit, a rehabilitációval elérendő rövid és hosszú távú célokat, valamint a várható eredmények elérésének módját, időtartamát.

Az ellátást igénybe vevők jellemzőiből kiindulva, valamint figyelembe véve a szociális státuszukat, az addiktológiai helyzetüket és az egyéb alapkompétencia készségüket elmondható, hogy:

- többségük alacsony iskolai végzettségű, amelyhez sok esetben alacsony intellektus is társul,
- nagy részük évek óta fennálló rendszeres alkoholfogyasztó, szenvedélybeteg,
- valamennyien rendszeresen szednek gyógyszert és sokuk folyamatosan egyéb pszichiátriai készítményt (antidepresszáns, benzodiazepin, antipszichotikum) alkalmaz a mindennapokban,
- emelt létszám jellemzi azon ellátottak számát is, akik tartósan kiszorultak a nyílt munkaerő-piacról,
- valamint társas kapcsolataik beszűkültek és sok esetben ezzel együtt kizárólag intézményi közegben kialakult kapcsolatokat képesek fenntartani, amelyhez mereven ragaszkodnak.

Jellemzően egyre összetettebb problémával rendelkező kliensek vállalják a szociális rehabilitáció ezen formáját, ami azt jelenti, hogy már a folyamat kezdetén hosszabb időszak szükségét kell feltételezni az eredményes munkához. E területen is az okozza a legnagyobb kihívást, hogy nem párosul a kliensek belátása, saját helyzetüknek az objektív megítélése az elérendő célhoz, az idő előtti „befejezést”, a rehabilitáció megszüntetését vonja maga után, ami indokolatlanul növeli a fluktuációt. Nehezíti a helyzetet, hogy ugrásszerűen megnövekedett a habilitációs igényekkel jellemezhető esetek száma.

A szakmai irányelvek szerint minden lakó esetében a rehabilitáció kulcsa, a végső cél, egy külső munkahely megszerzése és megtartása. Ez a speciális foglalkoztatási lehetőségek és a pályázatok segítségével rendelkezésre álló többlet források bevonásával egyre nagyobb realitással bír. A munkakészség, valamint a testi és szellemi képességek munkavégzéssel történő megőrzése, illetve fejlesztése minden lakónál alapvető fontosságú. Ennek szellemében a Rehabilitációs Otthon lakói – egészségi állapotuktól függően – részt vesznek valamilyen foglalkoztatási formában.

Az ellátottak egy része külső foglalkoztatóknál, mások az intézményen belüli munka-rehabilitációs jellegű tevékenység keretén belül dolgoznak.

A rehabilitáció folyamatában fontos hangsúlyozni, hogy a sikeresnek tűnő visszailleszkedést is követik olyan esetek, amikor a hajléktalan személy viszonylag hamar visszacsúszik a hajléktalanellátó rendszerbe, illetve vannak, akiknek csak többszöri próbálkozást követően sikerül a tartós re-integrációs folyamat. A fedélnyújtás mellett fontos a hajléktalan személyek mentális, egészségügyi, szociális gondozása, a hivatalos ügyeinek intézéséhez szükséges segítség megadása, a munka világába való fokozatos visszaillesztése és a hajléktalanlétből kivezető út megtalálásának maximális segítése. A mindennapi működés ehhez differenciálódott, a szolgáltatások finomodtak.

Hajléktalanok Átmeneti Szállása

A Lajta úti telephellyel együtt 162 fő alapvető szükségleteinek ellátását biztosítja az Avar utcai Átmeneti Szálló. A feladatellátás során prioritásként jelenik meg a lakók élethelyzetéből adódó hátrányok, veszélyek kivédése, csökkentése.

A Lajta úti telephely 12 fő fogadására alkalmas, kihasználtsága 2022. évben 94% volt.

Jellemzően egyre több fiatal felnőtt veszi igénybe a Szálló szolgáltatását. Az utóbbi két évben az ellátotti összetétel megváltozott. Egyre inkább mentális és fizikális betegségekkel érkezők kérnek segítséget. Sok ellátott küzd krónikus betegségekkel, megnőtt a mozgáskorlátozottak száma, amelyek kezelése szakmai kompetencia hiányában, egyre komolyabb nehézségekbe ütközik mind az ellátás, mind az elhelyezés tekintetében. A jogszabály azon megfogalmazása, hogy az Átmeneti Szállón önellátásra képes emberek elhelyezése szükséges, nem teljesül, nem teljesülhet.

A külső telephelyen élők számára is esetfelelős kerül kijelölésre. Az esetfelelős alapfeladatát a 150 férőhelyes Avar utcai Átmeneti Szállón végzi, ahol munkája a többi ellátott kapcsán is nélkülözhetetlen, a szükséges szakmai munka, a rendszeres kontroll és segítő tevékenység ellátása érdekében.

Az Átmeneti Szálló férőhely kihasználtsága 2022. évben 87,5% volt.

Az Átmeneti Szálló lakóinak étkeztetését, amely nem kötelező feladat, az intézmény vezetése szakmailag indokoltnak tartja, a fent jelzett egészségügyi állapotból adódóan 70 fő számára hozzáférhető. Az ellátottak az anyagi helyzetük alapján megállapított étkezési díj megfizetése mellett vehetik igénybe. Ez napi egyszeri három fogásos meleg ételt jelent számukra, amelyet az intézmény konyháján készítenek és a helyben található étteremben fogyaszthatnak el.

Éjjeli menedékhely

Jelenleg 30 fő menhely szintű ellátására nyitott a részleg. A rászorulókat délután 16.00 órától reggel 08.00 óráig vehetik igénybe ezt a szolgáltatást. 2022. évben a kihasználtság 19,1% volt. Az utcán élő hajléktalan emberek láthatóan egyre ritkábban veszik igénybe az éjjeli menedékhely Avar utcai részlegét, melynek fő oka, hogy a városon kívül helyezkedik el. A 30 férőhely átcsoportosítása a Nappali Centrum kereteibe szakmailag indokolt lenne.

Az éjjeli menedékhelyen is egyre inkább megjelenik a mentálhigiénés munka elengedhetetlen szerepe, annak ellenére, hogy a jogszabály tanácsadást és felügyeletet nevesít, mint szolgáltatási feladatot ezen a területen, de az nem elegendő. Sok ellátott szenvedélybeteg és egyre gyakrabban jelenik meg az alkohol helyett a szerhasználat. A szerhasználat leginkább a fiatalabb korosztályra jellemző.

Népkonyha

A Nappali Centrumban működik a 70 fős népkonyha, amely egész évben 12.00-tól – 13.00 óráig tart nyitva. Napi egyszeri meleg egytálételt biztosít a közterületen élő hajléktalan emberek számára. Az étkeztetéshez a tárgyi és személyi feltétel biztosított. Az étkeztetési lehetőség az igénybe vevők számára gyakran életmentő funkciót tölt be. A jelenlegi kapacitás (70 adag/nap) megfelel az átlagosan jelentkező igényeknek.

Az igénybe vevők száma évente nő. A helyi rendelet 50. §-a szerint a közterületen élő hajléktalan személyek étkeztetése a népkonyhán történik. Az elmúlt évben főleg a téli időszakban megjelentek a nem közterületen élő nem hajléktalan emberek, akik nehéz körülmények között élnek és az étkezésüket a népkonyhán oldják meg. A népkonyha 2022. évi kihasználtsága 85,8% volt. A jogszabály szerint a népkonyha alkalmi jelleggel és helyben fogyasztással legalább napi egyszeri egy tál meleg ételt biztosít azoknak a szociálisan rászorult személyeknek, akik más étkeztetési formát nem vesznek igénybe.

Jelenleg a népkonyhán étkezők 98%-a minden nap igénybe veszi a szolgáltatást, alkalmi jellegről szó sincs.

Nappali melegedő

A Nappali Centrum a Győr területén élő hajléktalan személyek számára nyújt nappali alapellátást, különös tekintettel az ellátást igénybe vevők egészségi, mentális, szociális állapotára. Alapfeladata a napközbeni tartózkodás biztosítása, az alapvető higiéniai szükségletek kielégítése, a napközbeni étkeztetés nyújtása, valamint a közterületen élők intézményi keretek közé vonása.

A Centrum akadálymentes. Lift teszi lehetővé a feljutást az első emeleten található irodába, orvosi rendelőbe és az utcai szolgálat irodájába, továbbá a második emeleten levő mosodába és közösségi térbe. A szolgáltatást igénybe vevők létfenntartásának biztosítása érdekében a melegedőben folyamatos mentálhigiénés és szociális segítség folyik tanácsadással, ügyintézésrel.

A nappali melegedő az év minden napján nyitva tart, napi 10 órában áll rendelkezésre a szolgáltatást igénybe vevők számára.

A nappali melegedő engedélyezett létszáma 60 fő. A napi átlagforgalom az elmúlt három évben nőtt az átlagos napi kihasználtsággal együtt. Az új ellátottak között is sok az alkoholbeteg, de itt is erőteljesen megjelentek a szintetikus drogokat használók, és ez nagy

terhet ró a szociális munkásokra és segítőikre, mivel az e szereket használók viselkedése problémásabb, kiszámíthatatlan, agresszív, az eddig használt módszerekkel nem kezelhető. Az addiktológiai szakemberek sem tudnak módszertani segítséget nyújtani a munkatársaknak az ilyen befolyásoltág alatt álló emberek kezeléséhez, súlyos esetekben a rendőrség közreműködését veszik igénybe a rend helyreállításához. Rendszeres segítséget nyújt a Városrendészet is.

Nappali Centrum éjjeli menedékhelye

2022-ben az időszakos éjjeli menedékhely szolgáltatás átalakult, az időszakos ellátás helyébe az egész évben nyitva tartó éjjeli menedékhely szolgáltatás lépett. Személyi, tárgyi feltételekben, valamint a szolgáltatás szakmai tartalmában nem történt változás. Az éjjeli menedékhely kapacitását a hely szűke miatt nem emelkedett, de indokolt a 60 férőhely további működtetése. Azon túl, hogy az ellátottaknak is kiszámíthatóbb szolgáltatásnyújtást tesz lehetővé, a munkavállalók is határozatlan idejű munkaszerződéssel kerültek foglalkoztatásra, ami támogatja a fluktuáció megelőzését. Az éjjeli menedékhely határozatlan idejű szolgáltatása 2022.06.14. napjától működik.

A 2013 januárjától birtokba vett, a jogszabályoknak teljes mértékben megfelelő körülmények között működő korszerű telephely beváltotta a szakmai elképzeléseket, az intenzív szociális munkával sikerült megőrizni azokat a körülményeket, amelyek az átadáskor jellemezték a szobák, közös helyiségek állapotát.

A szolgáltatást igénybe vevőkre sajnos jellemző az általános leromlott fizikai és mentális állapot mellett az alkoholbetegség is. Az intézmény működtet egy elkülönített szobát, ahol az erősen alkoholos állapotú hajléktalan ember is ellátható.

Az alkoholbetegek és a droghasználók nehezen tudják tolerálni egymás deviáns viselkedését, ez nap, mint nap rengeteg feszültséggel jár. Az ebből adódó konfliktushelyzetek gyakran túlnőnek a munkatársak szakmai képzettségén, így annak rendezése érdekében egyre gyakrabban hatósági, rendészeti segítséget is igénybe vesznek.

A kihasználtság 2022.01.01-2022.04.30 közötti időszakban 97,8%, 2022.06.14-2022.12.31. közötti időszakban 86,9% volt. Az ellátottak életkoráról elmondható, hogy megnőtt a 18–30 év közötti korosztály száma és nőtt a 60 év feletti ellátottak száma is. Megjelentek az állami intézetekből kikerülő fiatalok, akiknek sem munkája, sem családja, sem lakhatása nincs. Körükben szinte 100%-os a droghasználat.

Bérlakások

A HSSZ feladatának részét képezi a Lazaret utca 11. szám alatti épület „A” lépcsőházában 12 bérlakás működtetése. Az ezekben lakó bérlők fokozott támogatást kapnak az önálló lakhatás megteremtésében. Ott tartózkodásuk ideje alatt meg kell szerezniük, újra ki kell alakítaniuk azokat a kompetenciákat – lakbér, rezsikiadások befizetése, jövedelem beosztása stb. –, amelyek e lakásokat elhagyva már biztosítják az önálló életvitelt. Cél továbbá a belső emberi tartalmak kezelése, fejlesztése, az alkalmazkodási nehézségek oldása, olyan szakszerű és hatékony segítség nyújtása a bérlőknek, amellyel a sikeres társadalmi re-integráció realizálódhat.

AZ ELŐZŐ FELÜLVIZSGÁLAT ÓTA TÖRTÉNT VÁLTOZÁSOK, FEJLESZTÉSEK, EREDMÉNYEK

Évek óta a Belügyminisztérium támogatásával országos közfoglalkoztatási mintaprogram zajlik az intézményben, melynek keretében 20 fő ellátott foglalkoztatása valósul meg napi 8 órában. Az ellátottak számára több szempontból is igen fontos a lakhelyükön történő munkavégzés. Sokuk munkatartása, munkavállaláshoz való hozzáállása csak szoros kontroll mellett volt elfogadható, ezzel együtt a program sikeres.

2021. évben fűtéskorszerűsítés zajlott, amelynek keretében a Hajléktalanok Rehabilitációs Otthon iroda épületében, a mosodában és a konyhán a gázkazánok cseréje történt meg.

2021-ben tömörítő gép került megvásárlásra, amelyet a szelektív hulladékgyűjtő szigeten hasznosítanak.

2022. évben az Avar utcában működő éjjeli menedékhely épületén a nyílászárók cseréje megtörtént.

SAKMAI FEJLESZTÉSEK, ELKÉPZELÉSEK, NEHÉZSÉGEK

A szakmai fejlődésnek és az ellátotti szükségleteken alapuló szolgáltatásnyújtásnak egyik legfontosabb pillére, hogy folyamatosan monitorozzák az ellátottak igényeit, nyomon kövessék sajátosságaikat, összetételükben, a felmerülő problémáikban mutatkozó tendenciákat. A sikeres ellátás érdekében fontos, hogy ezeknek a tapasztalatoknak megfelelően az **ellátórendszer struktúrájában** olyan változásokat lehessen alkalmazni, amelyek a **hatékonyabb ellátást** szolgálják.

Az egyre idősebb, és egyre betegbb emberek tömeges megjelenése az ellátórendszerben, valamint a 15-20 év hajléktalan múlttal rendelkező emberek egészségi állapotromlása miatt az Átmeneti Szállón jelentősen megnövekedett azon ellátottak száma, akiknek a szükségletei nem igazodnak az átmeneti szállón törvényben meghatározott szolgáltatási elemekhez. A szociális munkatársaktól igénybe vehető segítség helyett inkább gondozói segítségre szorulnak, egyedül nem képesek gondoskodni személyi és környezeti higiéniájukról, az étkezés megoldásában problémát okoz számukra nemcsak az ételek beszerzése, de akár az önálló elfogyasztása is. Az átmeneti szálló önellátásra berendezett környezeti struktúrájában nincs elég hely ahhoz, hogy ott nagy számban éljenek olyan ellátottak, akik segédeszközöket használnak a helyváltoztatásukhoz. Az intézményi szolgáltatásokat igénybe vevők szükségleteit, sajátosságait figyelembe véve, a fenti probléma megoldására a hajléktalanok otthona férőhelyeinek növelése lenne indokolt. Jelenleg 68 fő várakozik a beköltözésre, és az érdeklődők magas számát, valamint az átmeneti szállót igénybe vevők egészségi mutatóit figyelembe véve ez a szám nőni fog. A várakozási idő 6 év körül van jelenleg. E miatt a **Hajléktalanok Otthonában** indokolt lenne **80 - 90 főre növelni a férőhelyek** számát, így csökkenne a várólistán levők száma és a várakozás ideje is. Ez életkilátásokat javító tényező lehet sok ellátott esetében. A rendszeres háromszori étkezés, az ellenőrzött gyógyszeres terápiák és a felmerülő ápolási szükségletekre nyújtott megfelelő ellátás ehhez járul hozzá. Az intézmény mostani struktúrájának felülvizsgálata mellett részben a férőhelyek átcsoportosításával meg lehet valósítani ezt a fejlesztést, tárgyi-és személyi feltételeinek megteremtése az elkövetkezendő időszak célkitűzése.

A Hajléktalanok Otthonában üzemelő orvosi rendelőnek külön bejáratot kellene kialakítani, áthelyezése régóta szerepel az elképzelések között, számtalan verzió született a megoldásra, de forrás híján egyik sem valósult meg. A pandémia alatt azonban fennakadást okozott, hogy

nincs önálló bejárat és betegváró, valamint a rendelőhöz tartozó vizesblokk. A probléma áthidalására csak részleges és kényelmetlen megoldások születtek, hosszú távon meg kell oldani, hogy a rendelésre váró, akár fertőző megbetegedésben szenvedő betegek a bentlakásos részleg lakóitól elkülöníthetőek legyenek. Erre a kérdésre is megoldást kínálna az **Egészségügyi Centrum létrehozása**, melynek szükségessége már hosszú ideje részét képezi a szolgáltatástervezési koncepciónak, annak valamennyi felülvizsgálata során az indokolt fejlesztések között szerepelt. A Centrumban azoknak az ellátottaknak az elsődleges elhelyezésére kerülne sor, akiknek az egészségi problémáinak a kezelése, figyelemmel kísérése meghaladja a dolgozók szakmai kompetenciáját, valamint az elhelyezés nehézsége miatt nem tudja felelősséggel vállalni az intézmény az ellátás igénybevételére érkező személyt. Gyakoriak az olyan súlyú mentális és fizikai korlátokkal járó betegségek, amelyek teljes mértékben akadályozzák az ellátandó személy önellátásra való képességét. Ezeknek a betegeknek egy külön 24 órás ápolási részlegre lenne szüksége, ahol rendelkezésre áll a megfelelő szakmai háttér és személyi kapacitás.

5.3. Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat Győr

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését és gondozását biztosító intézmény. Feladata a bölcsődés korú gyermekek harmonikus testi és szellemi fejlődésének elősegítése, szükségleteinek kielégítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével, valamint a korszerű csecsemő- és kisgyermektáplálás elveinek figyelembevételével történő étellemezése.

A hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányok és következményeik enyhítésére törekvés.

A bölcsőde végezheti sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek napközbeni ellátását is a gyermek hat éves koráig, amennyiben annak feltételeivel rendelkezik.

A városban az Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat Győr (a továbbiakban: EBI Győr vagy Intézmény) 13 tagbölcsődéjében 699 férőhelyen biztosítja a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, 2022. év novemberétől a növekedett 9 férőhellyel, négy telephelyen, az előző koncepciók felülvizsgálat óta. A bölcsődés gyermekek ellátása gondozási egységekben, csoportokban folyik.

Az EBI Győr telephelyei mind személyi, mind tárgyi feltételeiket tekintve a jogszabályi előírásoknak teljes mértékben megfelelnek, így továbbra is határozatlan idejű bejegyzéssel rendelkeznek a szolgáltatói nyilvántartásban.

A kisgyermekellátása szakmai program alapján történik, amely a bölcsődei gondozás-nevelés országos alapprogramjával összhangban készült.

Az egyes tagbölcsődék erre az alapprogramra építik saját szakmai programjukat, szakmai önállóságukat megtartva, a családok, szülők és a fenntartó igényeit figyelembe véve, a helyi lehetőségeket kihasználva.

A szakmai programok fő területei a következők:

- anyanyelvi nevelés,
- vers, mese,
- báb,
- ének-zene,
- mozgásfejlesztés,
- egészséges életmódra nevelés,
- környezeti nevelés a fenntarthatóság és újrahasznosítás figyelembevételével,
- hagyományörzés,
- készségfejlesztés.

A tagbölcsődékben a nevelő-gondozó munkát a kisgyermeknevelők végzik, akik felsőfokú csecsemő- és gyermekgondozói, szakgondozói szakképesítéssel, felsőfokú pedagógiai, szociális végzettséggel, illetve felsőfokú csecsemő- és kisgyermeknevelő végzettséggel rendelkeznek. A kisgyermeknevelők létszáma bölcsődei csoportonként meghatározott, és szakképzettségük a jogszabályok előírásainak megfelelő.

A bölcsődei dajka munkakör létszáma az NM rendeletben foglaltak szerint biztosított. A bölcsődei dajkák felügyelettel segítik a kisgyermeknevelők biztonságot nyújtó, szakmai munkáját, és hozzájárulnak annak minden terület kiteljesedő eredményességéhez.

A konyhai személyzet létszáma a szakácsok esetében teljesen biztosított. A konyhalányok létszámát a 2022. év februárjától a nem igényelt alkalmazotti és idegen (külső) étkezések csökkenése miatt a fennmaradó feladatokhoz módosult fenntartói döntés alapján. 2023. évtől 3 fő konyhalány álláshely elvonásra került, létszámuk folyamatosan csökken a nyugdíjba vonuló és a közalkalmazotti jogviszonyt megszüntető kollégák álláshelyei nem betölthetők. A bölcsődei dajkák ezen a területen is nagy segítséget jelentenek a tagbölcsődék számára a konyhatechnikai feladatok elvégzésében.

Az elmúlt évben nyugdíjazás miatt 9 dolgozó cserélődött, az érintettek közül 7 fő élt a nők 40 év jogosultsági idő kedvezményével történő nyugdíjba vonulás lehetőségével és 2 fő a 65. életév betöltését követő öregségi nyugdíjjal. 2022-ben további 4 fő kezdte meg a nyugdíjazás előtti felmentését. 2022. évben egészen év végéig bezárólag 28 fő új dolgozó érkezett az intézménybe, 26 fő pedig távozott a nyugdíjba vonuló dolgozókkal együtt.

A távozó dolgozókból 17 fő volt kisgyermeknevelő.

A dolgozói létszám alakulását jelentős mértékben befolyásolták az áthúzódó majd újabb intézményi felújítások és a fiatal munkavállalók lakhatási problémái, drága albérletek. A szakmai személyzet létszáma emellett is stabil.

Az EBI Győr tárgyi feltételei megfelelnek az új szakmai előírásoknak. Jelentős tárgyi eszközfejlesztésre került sor, a férőhelybővítésnek megfelelően, különösen a felújított Kassák és Szelényi Imre Rudolf utcai intézményekben.

A tagbölcsődék épületeinek, helyiségeinek, bútorainak, egyéb berendezéseinek, játékkészletének, teraszainak, udvarainak, kialakítása olyan, hogy azok a gyermekek teljes körű biztonságát, kényelmét megfelelő módon szolgálják, otthon közeli légkört teremtve.

Több tagbölcsődében működik „só-szoba” (Cuha utcai, Kisdobos utcai, Báthori úti, Szelényi I. Rudolf utcai, Kassák L. utcai) a gyermekek egészségének védelmében.

A tagbölcsődék közül a Zöld u., Cuha u., Mónus I. u, Kisdobos u. és felújítással egybekötött fejlesztésnek köszönhetően a Kassák L. u. telephelyen tornaszoba is szolgálja a nagy mozgások fejlődésének sokoldalú biztosítását, gyakorlási lehetőségeit.

A 13 tagbölcsőde elhelyezkedése kedvező, jól megközelíthető helyeken, Győr különböző városrészeiben található. Az EBI Győr ellátási területe elsősorban Győr közigazgatási területe, de Győr környéki településekről is fogadhatnak gyermekeket a férőhelyszám 10 %-ig.

Gyermekellátás helyzetének alakulása:

A bölcsődei ellátáson belül a gyermeklétszám alakulására az előző években elindult családtámogató intézkedések hatással voltak, főként a férőhelyek feltöltöttségét befolyásolták. Ezt mutatta a beíratott gyermekek számának növekedése is. A korábbi évekhez hasonlóan megszokott, januártól június hónapig jellemzően magas a bölcsődei feltöltöttség, majd az év második felében, az óvodába menő gyermekek miatt létszámcsökkenés minden évben megfigyelhető, ismétlődő folyamat.

A 2022-es nevelési év kezdetén indult a beszoktatások többsége, a tavaszi hónapokra a szabad férőhelyek teljes telítettségét eredményezte. A megszokott tendenciához képest az elmúlt 2022. év eleji gyermeklétszám kisebb visszaesést mutatott, melyet értelemszerűen befolyásolt a felújítás alatt lévő bölcsődék zárva tartása. A Kassák Lajos utcai Tagbölcsőde belső

felújítási munkálatainak elhúzódása és a Szelényi Imre Rudolf utcai Tagbölcsőde 2021. szeptemberi leállása és 2022. január 13-ra húzódó terület átadása, kedvezőtlenül hatottak a férőhelyek kihasználtságára. Ennek ellenére 2022. április közepéig a 690 férőhelyből a működő 600 férőhelyen 98%-os volt a beíratott gyermekek aránya (587 fő). A felújítás alatt lévő bölcsődék gyermekeinek ellátását a hozzájuk legközelebb lévő bölcsődékben megoldott volt, a Cuha, Kodály, Mónus és Kiskúti úti telephelyeken.

A közel másfél évig zárva tartó Kassák L. utcai tagbölcsőde 2022. április 19-én 44 férőhellyel újból kinyitotta kapuit. Ekkor több férőhely szabadult fel a Mónus I. utcai tagbölcsődében, mivel sok szülő a lakóhelyük közelsége miatt is átíratta gyermekét a megújult intézménybe. A felszabaduló helyekre folyamatosan új jelentkezők érkeztek, így június végére a beíratott gyermeklétszám elérte a 610 főt. 2022 szeptemberében befejeződött a Szelényi I. Rudolf utcai Tagbölcsőde felújítása és ott is megindult a gyermekek napközbeni ellátása.

Ekkor kerülhetett sor egy újabb épület zárására, a nyolc hónapban végig működő Mónus I. utcai Tagbölcsőde energiahatékonyságot növelő felújításával. 2022 szeptemberével az intézményhálózat betölthető férőhelyeinek száma ezzel 644 főre csökkent.

A bölcsődei ellátásra megnövekedett igények a férőhelyek számának bővítését eredményezték. 2022 novemberétől 690 férőhelyről 699 férőhelyre növekedett intézményünk gyermekellátási kapacitásának befogadóképessége.

A férőhelybővítés az alábbiak szerint történt:

- Kisdobos utcai Tagbölcsőde: 2 fő
- Szelényi I. Rudolf utcai Tagbölcsőde: 2 fő
- Cuha utcai Tagbölcsőde 3 fő
- Kassák L. utcai Tagbölcsőde 2 fő.

A vidéki gyermekek számában emelkedés volt tapasztalható az előző évekhez viszonyítva. Míg 2020-21-ben átlag 50 fő ellátott vidéki gyermek fogadtunk egy évben, most ez átlagosan 56-58 fő volt, annak ellenére, hogy az elmúlt években több Győr környéki településen önkormányzati vagy magán bölcsődék nyíltak és a bölcsődei fejlesztéseket országos program jelenleg is támogatja. Ennek ellenére még a mai napig nagy az igény a Győrben és vonzástérzetében dolgozó szülők részéről a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények kapacitás bővítésére, mert jelenleg a településeken létrejött különböző típusú bölcsődék férőhelyszámában még nem tudtak alkalmazkodni a megnövekedett jelentkezői létszámokhoz. Így a szülők továbbra is szívesen hozzák Győrbe gyermekeiket bölcsődébe.

A harmadik életévüket betöltött szobatiszta gyermekek már a nevelési év közben (főleg a nevelési év elején) óvodába mehetnek, így helyükre folyamatosan veszünk fel új kisgyermeket a bölcsődékbe. A kötelező óvodai beíratás miatt a bölcsődék és óvodák még szorosabb kapcsolatban vannak, rendszeresek az egyeztetések.

Az SNI és korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekek felvétele és ellátása továbbra is lehetséges bölcsődéinkben a Szakértői Bizottság határozata alapján. Az egyéni fejlesztési feladatokat továbbra is a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei végzik.

Sajátos nevelési igényű és korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekeket valamennyi tagbölcsődében ellátunk. A Türr István utcai Tagbölcsőde speciális csoportja egy-két hónap kivételével maximális feltöltöttséggel működik szinte minden évben. Az intézményhálózat

eredményes munkát végez a prevenció, a megelőzés területén és erre az ellátásra egyre nagyobb igény mutatkozik. Évente jelentős számú, egészségesként felvett gyermekről derül ki, hogy sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre, gondozásra jogosult és különböző mértékű fejlesztésre szorul.

Az intézményhálózatnál egy fő gyógypedagógus segíti a kisgyermeknevelők csoportos munkáját. Látogatásai során szakmai segítséget nyújt, iránymutatást ad a gyermekek fejlődést előmozdító ellátásához. A kisgyermeknevelők, és tagbölcsődevezetők jelzései, illetve saját észrevétele alapján rengeteg gyermeket figyel meg, hogy a korai felismerés eredményeként mielőbb szakszerű segítséget kaphassanak, a fejlesztést igénylő kisgyermek. A szülőket tanácsaival, tapasztalataival segíti. Ennek köszönhetően a kisgyermek időben korai fejlesztésben részesülhetnek.

A változások összegzéseként megállapítható, hogy az előző évekhez képest szokatlanul alacsony bölcsődei ellátotti létszám most egy növekvő tendenciát mutat, melyre egyrészt a mérséklődő COVID járvány, valamint a stabilabbá vált munkaerő-piaci helyzet alakulása adhat némi magyarázatot. Viszont oka lehet ennek az is, hogy a vidékre költöző, építkező, és különböző családtámogatásokat igénylő családok növekvő gyermeklétszámait, a helyben megtalálható intézményi formák még nem tudták kielégíteni, az ellátások bővítése itt még várat magára, ezzel szemben a város által támogatott fejlesztések pozitív eredményeket hoznak.

Érkezhet az is, hogy a CSED továbbra is biztos ellátási forma a kisgyermekes édesanyák számára, viszont anyagi okokra hivatkozva egyre több szülő választja a GYED melletti munkába állás különböző óraszámában végezhető lehetőségét, és adja be gyermeke felvételi kérelmét bölcsődei ellátásra.

Családtámogató szolgáltatások

A bölcsőde a családi neveléssel együtt, azt jól kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. Az intézményhálózat egyes tagbölcsődeiben, a bölcsődei alapellátás prioritása mellett családi nevelést segítő külön szolgáltatás az **időszakos gyermekfelügyelet** működik korlátozott számban, térítési díj ellenében.

A játszócsoportban szakképzett kisgyermeknevelő segítségével gyermekfelügyeletet vagy gyermek és szülő részére együttes játéklehetőséget biztosítanak.

Az időszakos gyermekfelügyelet keretében a gyermek számára a szülő által igényelt alkalommal és a bölcsődei napirendhez igazodó időtartamban nyújtják a szolgáltatást a normál bölcsődei csoport üres férőhelyein.

A múlt évben feltorlódó és folyamatos épület felújítások miatt, a még működő tagbölcsődék csoportjai teljes telítettséggel üzemeltek. Így a fentiekben említett családokat támogató szolgáltatást a 2022-es év második negyedétől már nem tudtuk biztosítani.

A jövőben célunk az időszakos gyermekfelügyelet újraindítása, hogy mielőbb lehetőséget biztosítsunk a még munkahellyel nem rendelkező szülők és gyermekeik számára, hogy a délelőtti órákban hasonló korosztályú gyermekekkel találkozhassanak intézményeinkben egy közös játéklehetőség mellett.

Betekintést nyerve, ezáltal az alapellátás napi feladataiba, egy bölcsőde életébe, melyből a család későbbi terveiben a bölcsődei napközbeni ellátás biztos pontként jöhet szóba.

Személyi változások, képzések

A **felsőfokú végzettségű kisgyermeknevelők** számában kisebb emelkedés történt. A főiskolai képzés a szakmai és anyagi előrelépés lehetősége, egyre inspirálóbban hat a kisgyermeknevelő kollégákra. 2022. évben 7 fő folytatta tanulmányait a Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Karán kisgyermeknevelői BA, neveléstudományi mester és óvodapedagógusi szakon. Az újonnan felvett dolgozók között is több volt a diplomával rendelkező. Ennek eredményeképpen 2023-ban megnövekedett a felsőfokú végzettségű kisgyermeknevelők száma.

Az új pályakezdekők betanításában és a gyakorlat megszerzésében a bölcsődék vezetői, a szakmában tapasztaltabb kollégák nyújtanak folyamatos segítséget. A bölcsődei csoportokban a kisgyermeknevelők állandóságát a szakmai irányelvek szerint biztosítjuk, a gyermekek felügyeletében segítő, és a csoportszobákat rendben tartó bölcsődei dajkákkal együtt.

A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet előírja, hogy a szociális, illetőleg a gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző személyek folyamatos szakmai továbbképzésben kötelesek részt venni. A továbbképzési kötelezettséget a dolgozók 2018 óta minősített továbbképzésen való részvétellel tudják teljesíteni négyéves továbbképzési időszakokban.

A pedagógus munkakörben dolgozó kisgyermeknevelők a pedagógus életpálya modell szerinti minősítésre kötelezettek.

2022 évben összesen 73 fő vett részt kötelező továbbképzésen, házi továbbképzésen, valamint szociális vezetői alap, illetve megújító képzésben. A szociális alap vezetőképzés kivételével mindegyik képzés ingyenes volt.

A kötelező képzéseket a tervezett 36 főből mindenki teljesítette szakmai e-learning formájában.

Szabadon választott továbbképzésen 20 fő vett részt három különböző típusú képzésben - szakmai blended learning, személyiségfejlesztő foglalkozás és szakmai tanfolyam - formájában.

Munkakörhöz kötött, „Hatékony kommunikáció eszközei” című tanfolyamon 8 fő vett részt.

Alap vezetőképzésre 2 fő, megújító vezetőképzésre 7 fő tagbölcsőde vezető volt kötelezett, melyet mindannyian teljesítettek.

Pedagógus gyakornokból Pedagógus I. fokozatba 5 fő kisgyermeknevelő minősült sikeresen, nagyon szép eredményekkel.

Házi továbbképzésben 2022. évben összesen 42 fő vett részt. Három témában, három különböző tagbölcsődében azzal a céllal, hogy a kisgyermeknevelőknek és vezetőknek a szakmai témákon túl a bölcsődéket is legyen lehetősége jobban megismerni. Ebből egy alkalommal külsős meghívottak előadását hallgathattuk meg a gyógypedagógiai hálózat két logopédusának segítségével, akik szakmai együttműködés keretében, vállalták a felkérést.

Az intézmény a kisgyermeknevelő-gondozó középfokú képzésben részt vevő hallgatók számára gyakorlati terep lehetőséget is biztosított a Kodály Zoltán, Kígyó, Örkény István, Jósika, Kassák, Szelényi Imre Rudolf utcai és a Kiskúti, Báthori úti tagbölcsődékben, utóbbiban felsőfokú BA alapképzésben részt vevő hallgatók is teljesítettek szakmai gyakorlatot.

Dajkaképzésben részt vevők számára a Kassák Lajos utcai, és a Jósika utcai tagbölcsőde adtak gyakorlati helyszínt.

A Kodály Zoltán utcai tagbölcsőde szóbeli vizsga helyszínét adta középfokú, OKJ képzésben részt vevő hallgatók számára.

A szaktanácsadó, a képzéseken való részvételek szervezésével, aktív munkájával, megfigyeléseivel, véleményével, észrevételeivel, tanácsaival segíti az intézményvezetést. A kollégák szakmai felkészültségét a továbbképzések lehetőségeinek felkutatásával támogatja, az új dolgozók szakmai munkáját motiválja, megmozgatja és szükség szerint tanácsokkal, észrevételekkel segíti a kisgyermeknevelők és a vezetők munkáját. Minden minősítési eljárásban segíti a gyakornokok és mentoraik felkészülését.

Épületkorszerűsítések, felújítások

2019. óta folyamatosan történnek a tagbölcsődék épületein, a bölcsődei udvarokon, és az épületeken belül is különböző felújítások.

A **Kisdobos utcai Tagbölcsőde** épületének felújítása 2019. - 2021. években megtörtént, mely magába foglalta többek között a homlokzat szigetelését, a tető felújítását, akadálymentes mosdó kialakítását, a járdák, feljárók térkövezését, kerítés építését. Beszerzésre kerültek udvari játékeszközök, és bútorok és kialakításra került sószoba valamint a tornaszoba. 2019-2020. évben a Cuha, a Zöld és a Kassák Lajos utcai Tagbölcsődék is megújultak.

A **Cuha utcai Tagbölcsődében** megtörtént az épület tetőszigetelése, külső szigetelése, a közlekedő utak térkövezése, akadálymentes mosdó kialakítása. Új bútorokat, játékokat, valamint konyhai eszközöket kapott az intézmény.

A **Kassák utcai Tagbölcsőde** energetikai felújítása is befejeződött 2022. évben, melynek keretében külső szigetelés, illetve a nyílászárók cseréje valamint a hőközpont korszerűsítése történt meg és a tagbölcsőde belső terei is megújultak.

A **Zöld utcai Tagbölcsőde** teljes körű felújítása is befejeződött 2020 szeptemberében.

Az elmúlt években a Kodály Zoltán utcai, a Zöld utcai és a Báthori utcai Tagbölcsődék tetőszerkezetére **napelemek** kerültek felszerelésre, melyek nagyban hozzájárulnak az intézmények rezsiköltségének csökkenéséhez.

A **Szelényi Imre Rudolf utcai Tagbölcsőde** energetikai felújítása is megtörtént. A Tagbölcsőde 2022 szeptemberétől már megújult külsővel és részben felújított belsővel fogadta újra a gyerekeket.

A **Türr István utcai Tagbölcsődében** gyámügyi feljegyzés szerint a csoportszobák fürdők és gyermeköltözők közötti átláthatósága a teli ajtók miatt nem volt biztosított. A kifogásolt ajtók cseréje intézményi saját forrásból 2023 májusában megvalósult.

2022. és 2023. év folyamán a bölcsődei udvari játékeszközök kötelező felülvizsgálata is megvalósult önkormányzati központi keretből és saját forrásból.

2022. augusztus 31-vel bezárásra került a **Mónus Illés utcai Tagbölcsőde**, melynek karbantartó és energiahatékonyságot növelő felújítása 2023. április 30-ig befejeződött, és az intézmény újra nyitásra került 2023 májusában. A bölcsőde belső terei csak részben kerültek

felújításra. A tisztasági festés, folyosó burkolatának cseréje és egyéb kiegészítő, a működéshez nélkülözhetetlen munkálatok elvégzésére került sor.

A Tagbölcsőde személyzete a felújítás alatt az Intézményhálózat más Tagbölcsődéiben folytatta munkáját.

A **Cuha utcai Tagbölcsődében** megtörtént 2023 októberében a konyhai elszívó berendezés üzembe helyezése pótelőirányzat terhére.

2022. év során folytatott gyámügyi ellenőrzés kifogásolta és balesetveszélyesnek minősítette a **Kiskúti úti Tagbölcsődében** az oldalkerítést, mely 2023. évben felújításra került.

2023. év során az intézményhálózat 9 érintett Tagbölcsődéjében kijavításra kerültek a korábbi **érintésvédelmi felülvizsgálat** során feltárt hibák, hiányosságok. A fedezetét önkormányzati forrásból biztosítottuk.

2023. év során számos Tagbölcsődében (Mónus, Kassák, Zöld, Szelényi) szükségessé vált a **napvitorlák** tartó oszlopainak cseréje, mely meg is történt.

Győr Újvárosi részén 2023. év szeptember 30-i kivitelezési határidővel épült meg a **Szalay Imre utcai Tagbölcsőde**, amellyel kiváltható lesz az 55 éves, korszerűtlen, elavult Kígyó utcai bölcsődei épület.

A projekt keretében egy 6 csoportszobás Tagbölcsőde létesült, melybe áthelyezésre kerül a Kígyó utcai bölcsődében rendelkezésre álló négy csoportszoba, valamint további két csoportszoba került kialakításra, mindösszesen 84 férőhellyel. Ezáltal 40 fővel bővíthet az igénybe vehető bölcsődei férőhelyek száma a városban.

A projekt átfogó célja volt a bölcsődei ellátási formákhoz való hozzáférés javítása, és az általunk nyújtott szolgáltatások minőségi fejlesztése, a 3 éven aluli gyermekek napközbeni elhelyezését biztosító bölcsődei ellátási formák kapacitásainak bővítése, a szolgáltatások minőségének javítása.

A projekt keretében eszközbeszerzésre is sor került. Az új bútorok, berendezési tárgyak, készségfejlesztő játékok, szemléltető eszközök a kisgyermek több alapvető életkori sajátosságainak, képességeinek fejlesztéséhez járulnak hozzá. Ilyenek például a percepciófejlesztés, verbális fejlesztés, logikai gondolkodás-, finommotorika-, érzékelés fejlesztése, zenei nevelés, testi szükségletek kielégítése stb.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata saját forrásból szerezte be az alábbi eszközöket: bútorok; foglalkoztató eszközök; informatikai és irodai eszközök; műszaki eszközök; konyhatechnológiai eszközök, valamint kerti gépek és barkácseszközök.

A műszaki átadás-átvételi eljárás sikeres lezárása után jelenleg az épület használatbavételi engedélyezési eljárása zajlik. A végleges használatbavételi engedély hatálybalépését követően indulhat meg a működési engedélyezési eljárás. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata mindent megtesz, hogy a szükséges engedélyeket mielőbb megszerezze, és a Tagbölcsőde mihamarább megnyithassa kapuit.

A „Szalay utcai Bölcsőde infrastrukturális fejlesztése” című, TOP-6.2.1-19-GY1-2019-00002 azonosítószámú projekt az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Magyar Állam társfinanszírozásban valósult meg. A projekt kedvezményezettje Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata. A támogatás összege: 850.000.000,- Ft. A projekt sikeres megvalósításához Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 376.683.716,- Ft önerővel járult hozzá.

SZAKMAI FEJLESZTÉSEK, ELKÉPZELÉSEK, NEHÉZSÉGEK

Műszaki tervek:

- **A Mónus Illés és Szelényi Imre Rudolf utcai Tagbölcsődék belső felújításának folytatása**
- A Szalay Imre utcai Tagbölcsőde megnyitása
- **Az Örkény István Utcai Tagbölcsőde felújításának tervezési feladati, a felújítás előkészítése**

Szakmai elképzelések:

- Bölcsődelátogatások szervezése az Intézményhálózat tagbölcsődéi között az összetartozás, együttműködés erősítése érdekében.
- Szakmai napok – és beszélgetések szervezése társ intézményekkel való együttműködésben (család-és gyermekjóléti szolgálat, védőnői hálózat, Gézengúz Alapítvány).
- Gyakoribb és nagyobb létszámú részvétel szakmai konferenciákon, előadásokon, továbbképzések támogatása,
- A munkatársak digitális kompetenciájának fejlesztése,
- Kora gyermekkor nevelési intézményeivel az együttműködés erősítése, a bölcsőde-óvoda átmenet megkönnyítése érdekében.
- Szülőkkel, családokkal való kapcsolattartás erősítése, szülők részére tanácsadások, előadások szervezése.
- Szakmai feladatellátáshoz kapcsolódó pályázati lehetőségek érvényesítése (pl. szakmai napok szervezésére, szakmai könyvtár felállítására).

A bölcsődék – mint munkakörnyezet – külső, belső megújulása, megszépülése pozitív hatással van az ott dolgozóakra is, ez a program a fenntartó segítségével a további célkitűzések között szerepel.

A bölcsődék bemutatásánál kell kitérni arra, hogy ez év február 16-án átadásra került a Kiscsillag Református Bölcsőde, amely 24 férőhelyes fejlesztést jelentett tovább bővítve a szülők rendelkezésére álló kínálatot. Az intézmény felépítésében Győr Megyei Jogú Város konzorciumi partnerként vett részt, a református egyház fenntartásában működő két csoportszobás bölcsőde minőségi fejlesztést jelent az ellátáshoz való hozzáférésben. A projekt része volt az eszközbeszerzés, játszóudvar kialakítása, olyan korszerű épületmegvalósítására került sor amely minden jogszabályi elvárásnak eleget tesz a kor igényeinek megfelelően.

5.4. Család- és Gyermekjóléti Központ Győr

A Család- és Gyermekjóléti Központ Győr (a továbbiakban: CSGYK) tevékenységét az Szt. és az SzCsM rendelet, továbbá a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (a továbbiakban: Gyvt.), valamint az NM rendelet szabályozza.

A CSGYK, amely magában foglalja a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot Győr település szinten, feladatellátás tekintetében négy részre strukturálódik.

A klasszikus családsegítést, valamint gyermekvédelmi alapszolgáltatási feladatokat az Alapszolgáltatási Csoport szociális segítő munkát végző családsegítői végzik.

A Hatósági Csoporthoz tartozó esetmenedzserek a gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó, hatósági intézkedést megelőző és követő segítő, valamint koordináló tevékenységeket végeznek. A gyermekek védelme, a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében speciális szolgáltatásokat szerveznek a szolgáltatást igénybe vevők köré, mikor az alapszolgáltatás keretében önkéntesen együttműködő egyénnel és családokkal végzett szociális segítő munka nem vezet a kívánt eredményre.

A Speciális Csoport tanácsadói célorientált problémamegoldó tevékenységet folytatnak interperszonális segítségnyújtás formájában, amelyben a szolgáltatást igénybe vevő problémájának megértésében és megoldásában, önálló döntéseinek kialakításában, azok megvalósításában nyújtanak segítséget.

A Köznevelési Csoport óvodai- és iskolai szociális segítői a köznevelési intézményekben végeznek egyéni, csoportos és közösségi szociális tevékenységet, valamint segítik, koordinálják a köznevelési intézmények gyermekvédelmi munkáját.

Alapszolgáltatási csoport

A CSGYK a szociálisan rászorultak részére alapszolgáltatás keretében személyes gondoskodást nyújtó ellátást biztosít, családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás formájában. A családsegítés célja a települési önkormányzat működési területén élő szociális és mentális problémákkal, illetve krízishelyzettel küzdő személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, a helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. A családsegítő munka célja, hogy a saját lakókörnyezetükben élő egyéneket, családokat a szociális munka eszköztárával segítse, annak érdekében, hogy önálló, önrendelkező életvitelt folytassanak, érdekeiket képviselni és érvényesíteni tudják, valamint társadalmi beilleszkedésük megvalósuljon.

A feladatellátás tartalma:

1. Szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás

Az Alapszolgáltatási Csoport szociális, mentális vagy életvezetési problémákkal küzdő személyek, családok részére tanácsadásokat szervez, illetve tart.

A szociális tanácsadás során:

- tájékoztatást nyújt az egyes szociális és jóléti ellátások formáiról, intézményrendszeréről, funkcióiról és igénybevételének módjáról,
- információt szolgáltat az egyes ellátási formák előnyeiről, hátrányairól,
- segítséget nyújt – az önálló döntés lehetőségének megtartása mellett – az ellátásban részesülő számára legmegfelelőbb ellátási forma kiválasztásában.

Az életvezetési tanácsadás keretében:

- segítséget nyújt az életpályán, életútban való elakadás, illetve megtorpanás feloldásában,
- segítséget nyújt a probléma feldolgozásában és a megoldási stratégia kidolgozásában,

- az egészséges életmódra nevelő tanácsadásokat szervez.
- A mentálhigiénés tanácsadás keretében segítséget nyújt:
- a mentálhigiénés problémák feltárásában, kezelésében,
  - a családon belüli konfliktusok feltárásában, a kapcsolatok helyreállításában.

2. A szociális ellátásokhoz való hozzájutás megszervezése

Az Alapszolgáltatási Csoport segíti az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutást.

Családsegítésben alkalmazott gondozási formák:

- egyszeri esetkezelés (tanácsadás, segítségnyújtás),
- szociális segítő munka (együttműködési megállapodás alapján),
- védelembevétel melletti szociális segítő munka,
- nevelt gyermek családjával történő szociális segítő munka,
- utógondozás melletti szociális segítő munka.

Szociális segítő munka során intenzívebb jelenlét valósul meg a szakemberek részéről a család életterében azáltal, hogy éves átlagban havi 3 alkalommal szervezik meg a személyes találkozás lehetőségét a problémamegoldásban érintettekkel.

Az Alapszolgáltatási Csoport 4 területi irodával működik. A területi irodák heti 2 nap 18 óráig tartó ügyfélfogadással, a korábban már kialakított területi illetékességgel, és speciális szolgáltatások biztosításával működnek.

2021/2022-ben növekedett azok száma, akiknek ügyében intenzív szociális segítő munkára volt szükség, emelkedett a gyermekveszélyeztetettség vizsgálatok és a beérkezett jelzés számok.

A család- és gyermekvédelmi színtereken a családi működési zavarok felerősödése, és annak negatív hatásai figyelhetők meg. A szakmaközi egyeztetések tapasztalatai is azt mutatják, hogy ez az a probléma, ami felerősödött a mindennapi gyakorlatban.

A háborúból fakadó humanitárius kihívásban, és társadalmi felelősségvállalás felerősödésében kiemelkedő szerepet és funkciót töltött be minden ügyfélfogadást biztosító irodánk és adomány központunk. Tekintettel a háborús helyzet elhúzódó jellegére a négy területi iroda felkészítésre került a menekültekkel kapcsolatos ügyintézés elősegítésére, valamint kijelölésre került egy koordinátor (Újvárosi Iroda elérhetőségén megtalálható), aki korábban az intézmény által – jogszabályi előírás alapján – biztosított menekültek és oltalmazottak integrációját elősegítő szolgáltatás nyújtásban vett részt. A háború elől menekülő egyének, családokkal való speciális szociális munka ezekre a tapasztalatokra alapozva került kialakításra.

Alapszolgáltatási Csoport Belvárosi Iroda

A Belvárosi Iroda ellátási területe Belváros, Révfalu, Bácsa, Sárápuszta. A családsegítői tevékenység mellett a város egész területére vonatkozóan biztosít adósságkezelési tanácsadást, valamint hátralékkezelési tanácsadás szolgáltatásokat 2022. december 31-ig. 2023. jan.1-től a hátralékkezelési szolgáltatás kikerült a helyi rendeletből.

Adósságkezelési szolgáltatás

Az adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászoruló személyek részére nyújtott lakhatást segítő ellátás, amelyet a helyi rendelet 33–40. §-ai szabályoznak. Az első és legfontosabb cél a

hátralék halmozódásának megállítása, valamint a szolgáltatásból való kizárás veszélyének elhárítása, esetleg a közüzemi szolgáltatásba való visszakapcsolás lehetőségének megteremtése. 2021-ben 8 fő, 2022-ben 4 fő vett részt adósságkezelési tanácsadásban és kapott adósságkezelési támogatást.

Hátralékkal rendelkezők segítése

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 2011. november 1-jei hatályba lépéssel fogadta el az önkormányzati tulajdonú lakások bérletéről, valamint a lakásvásárlás és építés támogatásáról szóló 24/2011. (IX. 29.) GYMJVÖ. rendeletét, amelynek 54. § (3) bekezdése szabályozza a CSGYK hátralékkezelési szolgáltatásra vonatkozó feladatát.

A hátralékkezelési szolgáltatás keretében nyújtott szolgáltatások:

- a háztartás jövedelmi helyzetének, fizetési képességének és készségének vizsgálata,
- fennálló hátralék esetén a törlesztési kapacitás vizsgálata, a háztartás gazdálkodásának folyamatos kontrollja és,
- a háztartásban élők életvezetésének figyelemmel kísérése – ennek keretében környezettanulmány készítése -, valamint személyre szabott életvezetési tanácsadás.

2021-ben 34 ügyfél, 2022-ben 23 ügyfél állt kapcsolatban hátralékkezelési szolgáltatás keretében a Belvárosi Irodával.

Alapszolgáltatási Csoport Adyvárosi Iroda

Az Adyvárosi Iroda ellátási területe: Adyváros, Jancsifalu, Sashegypuszta, Likócs, Gyárváros, Gyórszentiván, Szabadhegy egy része, illetve Nádorváros egy része. A területi koordinátor családsegítői feladatai mellett kórházi szociális munkásként is tevékenykedik.

A terület speciális jellege, hogy Gyórszentiván és a lakótelepek nagy része ide tartozik, így a jelzőrendszer tagjaitól (iskolák, óvodák, rendőrség, más települések család és gyermekjóléti szolgálatai, védőnői szolgálat, gyermek és ifjúságpszichiátria stb.) nagyszámú jelzés érkezik, nemcsak az itt élő kiskorú gyermekek, de felnőtt korúak veszélyeztetettségét illetően is.

Alapszolgáltatási Csoport Marcalvárosi Iroda

A Marcalvárosi Iroda ellátási területe: Marcalváros, Győr-Ménfőcsanak, Győr-Gyirmót, Szabadhegy, Adyváros, illetve Nádorváros egy része.

A családsegítésre épülő szakmai munka mellett az iroda speciális szolgáltatása a központosított adományrendszer működtetése. Itt történik az adományok fogadása, rendszerezése, koordinálása és osztása. 2021-ben élelmiszer- és ruhaadományokkal, valamint egyéb használati tárgyakkal 450 ügyfelet támogatott összesen 968 alkalommal, 2022-ben 2386 ügyfelet 3959 alkalommal. Az Adományközpont az adományozók körében is egyre ismertebb. A lakossági felajánlások mellett egyre több cég, munkatársi közösség kereste fel az intézményt, hogy eredményes gyűjtési programjaikhoz kedvezményezettet találjanak. Mindezek, valamint az elmúlt időszakban szervezett gyűjtéseknek köszönhetően a raktározásra, tárolásra rendelkezésre álló két helyiség sokszor kevésnek bizonyult.

Alapszolgáltatási Csoport Újvárosi Iroda

Az Újvárosi Iroda ellátási területén sokan élnek rossz anyagi és szociális körülmények között. Az ügyfelek jellemzően alacsony iskolai végzettségűek, és nem rendelkeznek biztos megélhetést nyújtó jövedelemmel. A bevételeket nagyrészt szociális transzferek, illetve alkalmi munkavégzésekből származó jövedelmek képezik. Az alacsony jövedelmek miatt

nehézséget okoz a megélhetés, a rezsi kifizetése. Nagymértékű közüzemi tartozás halmozódik fel sok esetben, aminek következtében fenyegető a lakás, lakhatás elvesztésének lehetősége. Az utóbbi időben megjelent a területen a drogfogyasztás, és az ezzel kapcsolatos bűnelkövetés problémája.

Az Újvárosi Irodánál jelentkezők száma növekszik, egyre többen fordulnak a munkatársakhoz megélhetésük javításával kapcsolatos információk, lehetőségek megismerésének reményében. A lakhatási körülményeket számtalanszor nehezíti a bérlakások rossz állapota is. Az iroda meghatározó szerepet tölt be „Győr-Újváros szociális városrehabilitációhoz kapcsolódó társadalmi együttműködést erősítő komplex program „megvalósításában. A program célja továbbra is életvezetési, nevelési tanácsadás szülők részére; szülő-gyermek közti bizalmi kapcsolat kialakítását elősegítő módszerek megismertetése; a roma családban élő nők otthoni szerepét erősítő, munka világába való visszatérést elősegítő programok szervezése; iskoláskorú gyermekek tanszünetekre, szabadidő hasznos eltöltésére irányuló programok szervezése; helyi közösségépítő programok szervezése.

Észlelő- és jelzőrendszer működtetése

Jogszábeli előírásnak megfelelően a településeken az észlelő- és jelzőrendszer működtetését a család- és gyermekjóléti szolgálat látja el, azaz Győrben az Alapszolgáltatási Csoport.

A működtetés célja, hogy a családokban jelentkező problémák minél hamarabb felismerhetők, ezáltal könnyebben enyhíthetők és megoldhatóak legyenek.

A feladatellátás két szinten került megállapításra: a szakmai vezető végzi az intézményi képvisellel kapcsolatos teendőket, az együttműködési keretek megállapítására irányuló döntéshozatali feladatokat, valamint a jelzésekkel kapcsolatos szakmai ellenőrző feladatokat; a jelzőrendszeri felelős végzi a közvetlen kapcsolattartásra, tanácsadásra, szakmai kerekasztalok, fórumok megszervezésére, lebonyolítására irányuló feladatokat. Minden év február 28-áig éves szakmai tanácskozást szervez, amelyen tájékoztatja a meghívott jelzőrendszeri tagokat az előző év tapasztalatairól, valamint ismerteti a jelzőrendszeri tagok által küldött értékelések, beszámolók alapján készített összeggést. A tanácskozáson elhangzottak alapján minden év március 31-éig éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít.

A járványügyi rendelkezések megengedőbben voltak ebben a két évben, mindez pozitív hatással bírt a jelzőrendszeri működtetésre, mivel személyes jelenléttel is megvalósulhattak esetkonferenciák, szakmaközi egyeztetések, valamint az online fórumok gyakorlata is folytatódhatott.

Hatósági Csoport

A Hatósági Csoport Győr járás teljes lakosságára kiterjedően látja el a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó, a gyermekek védelmére irányuló hatósági tevékenységekhez kapcsolódó esetmenedzselési feladatokat.

A gyámhivatal az esetmenedzserekkel áll kapcsolatban, a hatósági eljárások tekintetében a Hatósági Csoportot keresi meg, akik az eljárásba bevonják az Alapszolgáltatási Csoportot, illetve a települések család és gyermekjóléti szolgáltatóit, azaz a családsegítő szakembereket. A hatósági intézkedésekre, illetve a hatósági eljárások megindítására vonatkozó javaslatot – az azonnali intézkedés kezdeményezését leszámítva – mindig az esetmenedzser teszi meg.

A gyermekvédelmi munka dokumentálása papíralapról áthelyeződött az online térbe, az országos IDM hálózati rendszerben a Gyermekvédelmi Nyilvántartási Rendszer felületén kerül megvalósításra.

Az esetmenedzser a gondozási-nevelési tervben rögzítettek alapján tart kapcsolatot a

családdal. Ennek módja a család fogadása ügyfélfogadási időben, illetve családlátogatás a család lakóhelyén, települések esetében a településen. Az esetmenedzseri munka szerves része a javaslatkészítés mellett, az együttműködés különböző fázisaiban az esetkonferenciák összehívása, amely a jogszabályi elvárásnak és a tényleges működés alapján is a gyermek lakóhelyéhez legközelebb történik. Így a településen esetmenedzseri feladatokat ellátó kollégák a családlátogatáson túl az esetkonferenciák megtartását is terepen végzik.

A család és gyermekvédelmi feladatellátásban történt 2016-os struktúraváltás egyik lényeges célkitűzése volt a családokkal végzett szociális segítő munka intenzitásának, hatékonyságának növelése, annak érdekében, hogy a hatósági kontroll alá vont védelembe vett gyermekek száma csökkenjen. A rendelkezésünkre álló statisztikai adatok azt mutatják, hogy elindult egy pozitív folyamat e téren, 2019-ben kismértékben, 2020-ban már jelentősebben (259/186) csökkent a védelembe vett gyermekek száma, azóta azonban ismételt emelkedést mutat. Bár a veszélyeztetettségi okok súlyosbodtak, de ezzel együtt a családok együttműködési hajlandósága is nőtt valamelyest.

Nevelt gyermek családjával történő együttműködés során a CSGYK esetmenedzserei elősegítik a családjából kiemelt gyermek mielőbbi visszahelyezését. A feladatellátás rendszeressége: folyamatos, gyakorisága problémafüggő.

Az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek száma 2016 óta nem változott nagyságrendileg, a nevelésbe vett gyermekek száma valamelyest csökkent, de ennek részben az is az oka, hogy egyre több a speciális szükségletű gyermek, akit el kellene helyezni, de az ellátórendszer speciális férőhelyek hiányával küzd. Az utógondozott gyermekek száma viszont 2016 óta (a tavalyi év kivételével) folyamatosan emelkedett. Ennek ellenére így is nagyon kevés az a gyermek, akik esetében a saját családjukba történő visszahelyezés megvalósulhatott, vagy tágabb családjukban, rokonnál történő családba fogadással, de megszüntethető volt a nevelésbe vétel.

A CSGYK a jogszabályi kötelezettségének eleget téve az együttműködések gördülékenységének és hatékonyságának biztosítása érdekében jelzőrendszeri felelős (városi szinten) mellett, járási szinten jelzőrendszeri tanácsadó munkaköröket biztosít. Valamint szociális diagnózist készítő esetmenedzser által – szükség esetén - járási szinten tudja biztosítani az ügyfelek ellátások iránti szükségleteinek alapos, mindenre kiterjedő felmérését.

Speciális Csoport

A szakmai feladatok specifikumait figyelembe véve a Speciális Csoport feladatait négy további szempont szerint strukturálja:

1. szaktanácsadói szolgáltatások,
2. ügyelet és készenléti szolgálatok,
3. terepen végzett szociális tanácsadások, szolgáltatások, valamint
4. közösségi terekben nyújtott információs tevékenység, egyéni tanácsadás, csoportos foglalkozások és szabadidős programok szervezése, lebonyolítása.

A Speciális Csoport tanácsadói a Központ más munkatársaival közösen több pályázati támogatású szolgáltatás és projekt megvalósításában működnek közre együttműködő partnerként és konzorciumi tagként.

1. Szaktanácsadói szolgáltatások

A tanácsadói feladatok döntő többségének ellátása Győr és Győr járás területére kiterjedően, a Speciális Csoport keretében valósul meg. A Család- és Gyermekjóléti Központ illetékessége a

fogyatékoságügyi tanácsadás területén vármegyei szinten realizálódik.

A szolgáltatások igénybevételének standard helyszíne Győr. Amennyiben az ügyfél önerőből vagy a település segítségével (pl. falugondnoki szolgálat) nem tudja megoldani, hogy a speciális szolgáltatásokat Győrben vegye igénybe, úgy az intézmény a szolgáltatást a helyi családsegítővel való egyeztetést követően a településen biztosítja.

Győr-Moson-Sopron Vármegye teljes területére kiterjed a fogyatékoságügyi tanácsadás illetékességi területe. A tanácsadók a települések intézményeinek képviselőit személyesen is felkeresik, rendszeresen vesznek részt az általuk szervezett tájékoztatókon, tanácsadásokon, szemléletformáló és egyéb, a fogyatékosággal élő személyeket érintő eseményeken.

1.1. Pszichológiai tanácsadás

A CSGYK rendszeres és folyamatos pszichológiai megsegítést biztosít a hozzá forduló gyermekek és családjaik részére. A pszichológiai tanácsadást az intézmény a jelenlegi kapacitásaival a szolgáltatásba kerülést megelőző várakozási idő mellett tudja biztosítani, a második, harmadik és további ülések szervezése a szakember és az ügyfél egyezsége szerinti ütemben halad tovább.

2022-ben a szolgáltatást 291 személy vette igénybe, a szolgáltatást biztosító két tanácsadó összesen 715 ülést tartottak számukra.

1.2. Jogi tanácsadás

A tanácsadó a feltett jogi jellegű kérdésekre válaszol, levelek írásában, iratok megszerkesztésében nyújt segítséget, szerződések ügyvédi megszerkesztésére, illetve bíróság előtti jogi képviseletre a tanácsadás keretein belül azonban nincs lehetősége.

A járásra kiterjedően 176 igénybe vevő összesen 203 alkalommal részesült jogi tanácsadás keretében támogatásban 2022 során.

1.3. Fejlesztőpedagógiai tanácsadás

A CSGYK-ban dolgozó két fejlesztőpedagógus a 3–14 éves korú gyermekek pedagógiai és korrekciós fejlesztését végzi, a feladat teljesítése vállalkozói szerződés keretei között történik. A fejlesztés a megelőzést, korrekciót és a tehetséggondozást is magában foglalja. A pedagógusok az aktuális tanévre érvényesített egyéni fejlesztési terv alapján dolgoznak, szoros együttműködésben az érintett gyermekek szüleivel, alkalmanként az őket körülvevő szakemberekkel (családsegítőkkal, esetmenedzserekkel, pedagógusokkal...)

2022-ben 23 érintett gyermek számára 428 órában nyújtottak gyógypedagógiai támogatást, fejlesztést.

1.4. Mediáció

Az esetkezelések során felmerülhetnek olyan konfliktusok, amelyek rendezésére a CSGYK-ban dolgozó képzett mediátorok bevonására van szükség. A mediátor segíti a feleket a kölcsönösen elfogadható egyezség elérésében. A CSGYK hét speciális képzéssel rendelkező családsegítő, ill. esetmenedzser, valamint két kapcsolatügyi mediációt biztosító munkatársa látja el a feladatot.

2022-ben összesen 62 alkalommal (125 személy bevonásával) indult mediációs eljárásból 15 zárult megállapodással 32 érintett fél részéről.

1.5. Fogyatékoságügyi tanácsadás

A győri Család- és Gyermekjóléti Központ 2022. január 1-től a Gyvt. 40/A. § (7) bekezdése értelmében a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által kijelölt család- és gyermekjóléti központként az Szt. 64. § (9) bekezdése szerint fogyatékoságügyi tanácsadást is biztosít.

A fogyatékoságügyi tanácsadók információval, tanácsadással segítik a Győr-Moson-Sopron Vármegye teljes területén élő, fogyatékoságügyben közvetlenül érintett személyeket, vagy közvetetten érintett hozzátartozókat. Klubokat és csoportokat, szabadidős programokat szerveznek számukra, szakembereket tájékoztatnak releváns, fogyatékoságügyi kérdésekben, felkérésre szemléletformáló, érzékenyítő előadásokat és foglalkozásokat tartanak.

2022-ben összesen 1334 alkalommal megvalósult tanácsadás vagy szemléletformálás során összesen 3294 érintett személlyel kerültek tanácsadóink közvetlen munkakapcsolatba.

1.6. Családkonzultáció

A CSGYK 2023. szeptember 1-től a Gyvt 40/A. § af) pontjában meghatározottaknak megfelelően, a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében családkonzultációt biztosít. A családkonzultáció a családokban előforduló, alapvetően kapcsolati, kommunikációs, problémák kezelésére szolgál.

A családkonzultáció az egyén és a család interperszonális kapcsolataival foglalkozik, célja a mindennapi életvitelben elakadt személyek, párok, családok konfliktuskezelésének megsegítése, krízishelyzeteik rendezése és a család adott fejlődési ciklusában megjelenő problémák megoldásának támogatása.

Az Intézmény – részben a szükségletek felmérése, valamint a szolgáltatás a CSGYK feladatstruktúrájába való beágyazottságának empirikus vizsgálata céljából, kísérleti jelleggel – lehetőséget teremtett családkonzultációra, melynek révén 44 ellátott számára 93 alkalommal valósulhatott meg a szolgáltatás. A tapasztalatok igazolták a szolgáltatás létjogosultságát: mind az Intézmény szakemberei, mind a szolgáltatást igénybe vevő ügyfelek pozitív visszajelzéseire támaszkodva ez év szeptemberétől hivatalosan is bekerült a családkonzultáció a CSGYK feladat ellátási rendszerébe.

2. Ügyeletek és készenléti szolgálatok

A CSGYK a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdése ab) és ad) pontjában meghatározottaknak megfelelően Kapcsolattartási ügyeletet és gyermekvédelmi, jelzőrendszeri készenléti szolgálatot tart fenn.

2.1. Kapcsolattartási ügyelet

A kapcsolattartási ügyelet célja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges hely biztosítása. Az Ügyelet munkatársainak további szakmai feladata konfliktuskezelő, segítő szolgáltatás nyújtása, az érintettek kérésére, illetőleg a gyámhivatal kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárás (mediáció) biztosítása. A kapcsolattartási ügyelet szolgáltatásait a CSGYK szakmai programjában előírtak szerint jogerős, vagy ideiglenes intézkedésként azonnal végrehajtható bírósági vagy gyámügyi végzés, határozat, megállapodás alapján, valamint a szülők közös elhatározásából bírósági, gyámhivatali végzés nélkül is igénybe vehető. Mindegyik esetben a szülők a kapcsolattartás megkezdése előtt mediációs ülés keretében háromoldalú megállapodást kötnek egymással és a Család- és Gyermekjóléti Központtal a kapcsolattartás részleteire vonatkozóan. A Kapcsolattartási

Ügyelet 2006. óta működik az Intézménynél, a szolgáltatást igénybe vevő családok száma magas, probléma struktúrájuk kiterjedt. A szolgáltatás biztosítása során munkatársaink gyakran szembesülnek igénybe vevői oldalról a házirend és egyén magatartási és viselkedési szabályok megsértésével.

2022-ben összesen 202 érintett gyermek és szülő vette igénybe a Kapcsolattartási Ügyelet nyújtotta gyermekvédelmi szolgáltatást.

2.2. Készenléti szolgálat

A CSGYK nyitvatartási idején kívül felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása érdekében gyermekvédelmi, jelzőrendszeri készenléti szolgáltatást tart fenn. A készenléti szolgálat egy közismert telefonszám biztosításával került megszervezésre úgy, hogy a készenléti szolgálatban lévő munkatárs szakszerű segítséget tudjon nyújtani, vagy ilyen segítséget tudjon mozgósítani. A készenléti szolgálat célja, hogy a gyermekjóléti szolgáltatást ellátó intézmény nyitvatartási idején túl (éjszaka, hétvégén és ünnepnapokon) folyamatosan biztosítsa gyermekjóléti szakember elérhetőségét abból a célból, hogy krízishelyzet esetén a gyermek ne maradjon segítség, illetve ellátás nélkül, és biztonsága érdekében a szükséges szolgáltatások elérésére, ill. azok mozgósítására lehetőség nyíljon. A telefonhívás alatt feltárt problémáról, valamint a hívás tartalmáról feljegyzés készül. A hívást fogadó szakember szükség esetén, a hívást követő munkanapra az ügyeletes irodába irányítja a hívót, és erről tájékoztatja az ügyeletet ellátó területi irodát, gyermekveszélyeztetés gyanújának felmerülésekor a protokoll szerint előírt módon jelzést tesz az illetékes hatóságok és intézmények felé.

2022-ben az év minden napján biztosított elérhetőség (készenlét) mellett 33 hívást regisztráltak a munkatársak. A készenlét biztosításakor tanácsadóink kiemelt feladatként kezelik november és március között – az úgynevezett kihüléses protokoll alapján – történő eljárást, melynek biztosítása érdekében a CSGYK együttműködésben áll a Győri Mentőállomással.

3. Terepen végzett szociális tanácsadások, szolgáltatások

A terepen végzett szociális munkát a CSGYK többi speciális szakmai feladatához hasonlóan a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdése körvonalazza, az Intézmény az aa) és ac) pontban meghatározottaknak megfelelően utcai- és lakótelepi, valamint kórházi szociális munkát biztosít az érintettek kiskorúak és a szociális veszélyeztetett körülményekkel terhelt, várandós anyák részére.

3.1. Utcái és lakótelepi szociális munka

Az utcai és lakótelepi szociális munka célja a szabadidejüket az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermekek speciális segítése (információnyújtással, tanácsadással, segítő beszélgetéssel), illetőleg a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek felkutatása, segítése, szükség esetén hatósági eljárás kezdeményezése. A Speciális Csoport két tanácsadója látja el a delegált feladatokat.

2022-ben az utcai- és lakótelepi szociális munkához sorolható, az iskolai időben az utcán csellengő, kallódó fiatalok felkutatásában érintett eredményes tevékenységek száma 124 volt. Az utcai szociális munkások a csellengő gyermekek felkutatása és egyéb közösségi feladataik ellátása során 102 szolgáltatást igénybe vevő személlyel kerültek közvetlen, segítői kapcsolatba. Az utcai szociális munkát ellátó munkatársak a csellengő kutatáson túl folyamatosan és aktívan vesznek részt a CSGYK Közösségi Terében megvalósuló csoportok és programok előkészítésében, lebonyolításában, valamint az Intézmény pályázati támogatású

szolgáltatásai és projektjei megvalósításában, menedzselésében.

3.2. Kórházi szociális munka

A kórházi szociális munkát a Petz Aladár Egyetemi Oktató Kórházzal kötött együttműködési megállapodás alapján két fővel látja el a CSGYK. A szakemberek feladata – a szülészeti-nőgyógyászati osztályon dolgozó kórházi védőnővel, illetve az egészségügyi személyzettel együttműködve – a szociális válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése, valamint a gyermekosztályon a gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése esetén a Gyvt. 17. §. (2) bekezdése szerint szükséges intézkedések megtétele. A CSGYK az illetékessége alá nem tartozó gyermek esetében jelzéssel él az illetékes család- és gyermekjóléti szolgálat vagy központ felé.

2022-ben speciális tevékenységek keretein belül összesen 154 érintett személy ellátására került sor 824 alkalommal (halmozott adat).

4. Közösségi terek tevékenységei

A CSGYK közösségi tereiben közösségek és egyének számára fontos, a szociális helyzetet és kapcsolatokat támogató információk disszimilálása, egyéni tanácsadás, csoportos foglalkozások és szabadidős programok szervezése, lebonyolítása történik.

4.1. Sziget-kék Közösségi Tér

A Közösségi Térhez kötődően megvalósuló programok és csoportok palettája folyamatosan bővül, struktúrája változásokon megy át, alkalmazkodva a látogatók igényeihez, szükségleteihez. Az elmúlt években indított képességfejlesztő és iskola-előkészítő foglalkozások rendkívül népszerűnek bizonyultak, látogatottságuk már évek óta stabilan magas forgalmat eredményez. Az alkotó körökre nagyobb hangsúly került, bővült a kézműves és az amatőr képzőművészeti foglalkozások köre. Folytatódtak a Közösségi Tér épületét körülölelő Közösségi Kert által helyszínt biztosító családi programok, valamint a kertben való tevékenységeket támogató programok és alkalmak.

2022. évben összesen 4 héten át zajlott nyári napközis foglalkozás a Közösségi Térben, mely programok lebonyolításában szintén nagy szerepet játszott a Közösségi Kert területe. A foglalkozásokon az Ukrajnát ért háború elől menekült családok gyermekeivel integráltan vettek részt a családsegítő kollégák által delegált, vagy a közösségi terek programjait év közben látogató gyermekek. A napközis foglalkozások során megvalósított, intézményen kívüli programok forrásául az UNICEF támogatásának egy részét fordítottuk. A felnőtt és nyugdíjas korosztály elérése érdekében szervezett programok célja elsősorban az idősebb korosztály edukációja, valamint életkedvének, mentális és fizikai állapotának megőrzése, javítása volt.

A Közösségi Tér munkatársai 2022-ben összesen 5819 alkalommal nyújtottak közösségi, csoportos, valamint korrepetáló, fejlesztő foglalkozásokat, szabadidős rendezvényeket és szünidei programokat gyermekek és szüleik részére személyes jelenléti, valamint online formában.

4.2. Közösségi Kávézó

A Közösségi Kávézó adománykávézóként biztosít teret és lehetőséget a lakosság számára a közösségi élmények erősítéséhez, a különböző tematikájú csoportfoglalkozások megszervezéséhez. A modern, célcsoportot vonzó közösségi hely sokoldalúan és hosszú távon is jól használható, vonzó környezetet biztosít az elérendő célközönség részére – fiataloknak, családoknak, nyugdíjasoknak egyaránt. Különböző korosztály, a hely adottságaihoz igazodóan

különböző érdeklődési körrel bíró vendégek igényeit igyekszik kielégíteni. A mindennapi gyakorlat és a szükségletekhez igazított programstruktúra a felnőtt és nyugdíjas korú, alkotni vágyó látogatóknak rendkívül széles spektrumú elfoglaltságot kínált (pl. agyagozás, horgolás, szobrászkodás, bútorfestés, varrás, papírfonás, képfestés), ugyanakkor nem feledkezett meg a gyermekek számára szervezett kirándulásokról, kézműves és fejlesztő foglalkozásokról. 2022-ben összesen 360 alkalommal szervezett, személyes jelenlétezt kínáló programokat – a jellemzően kiscsoportos foglalkozásokat 312 (2482 forgalom) visszajáró törzstag látogatta, az adománykávézót 624 vendég kereste fel.

4.3. Ifjúsági információs és tanácsadó szolgáltatás

Az ifjúsági információs és tanácsadó iroda alacsonyküszöbű, humányszolgáltató ellátás, amely alapellátás jellegű információs és tanácsadó, valamint azokat kiegészítő segítő szolgáltatásokat nyújt elsősorban fiatalok számára az Európai Ifjúsági Információs Karta alapelvei szerint. Intenzív kapcsolatokat ápol az ország és az közép-európai régió hasonló feladatokat ellátó intézményeivel, szervezeteivel.

2022-ben a HÍD Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda anonim ellátás keretében 4 184 kliens számára összesen 13 253 alkalommal állt a fiatalok rendelkezésére személyes, valamint telefonos és online tanácsadás és információ közvetítés, tréningek szervezése, megvalósítása, valamint egyéb külső kitelepüléseken, felkereső munka során. A célközösségükben álló győri fiatalok számára érdekeik és értékeik képviselőjében, problémáik megoldásában informáló, tanácsadó, integráló és együttműködést támogató tevékenységükkel hangsúlyos szerepet játszanak.

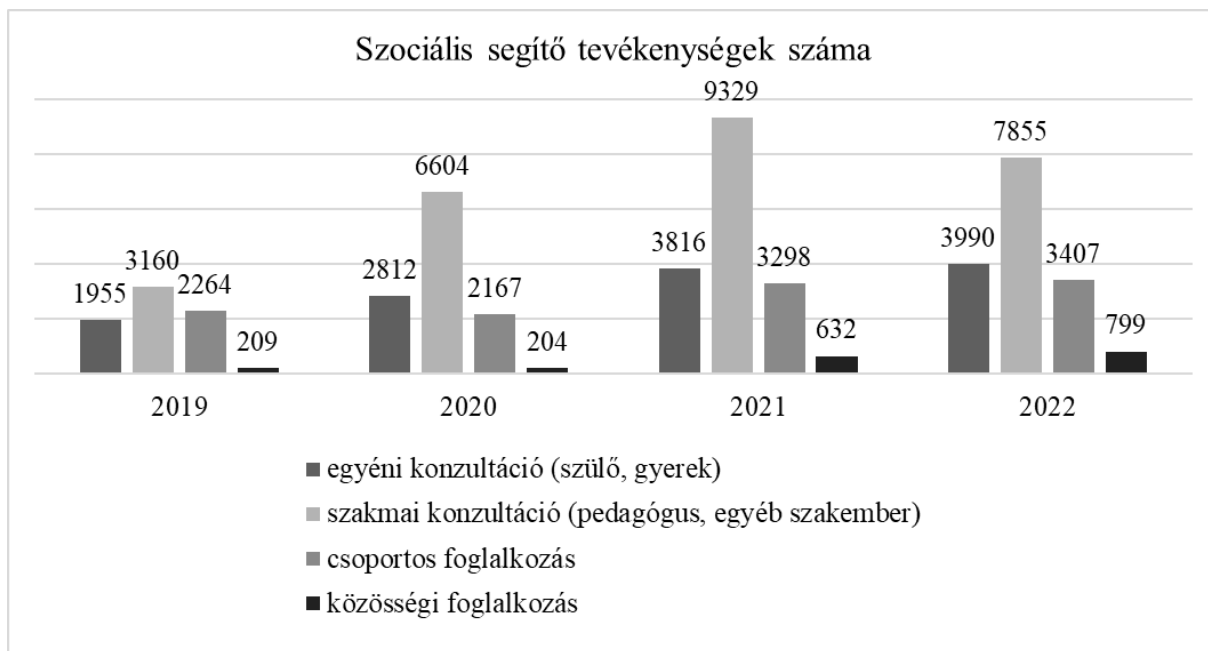
Köznevelési csoport

2018. szeptember 1-től a Gyvt. 40. § (2) bekezdés a) és ag) pontjában előírtaknak eleget téve a CSGYK a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő, önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek során biztosítja az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet. Az óvodai- és iskolai szociális segítők feladatukat Győrben és a Győri járás területén látják el, a győri és járási köznevelési és szakképzési intézményekben beiratkozott gyermekek körében. Munkájukat elsősorban a köznevelési és szakképzési intézményekben, vagy azokhoz köthető, egyéb helyszínen végzik.

A CSGYK a szolgáltatás bevezetése évében, illetve a továbbiakban minden tanévet megelőzően adatgyűjtést és szükségletfelmérést végez az érintett köznevelési és szakképzési intézmények körében, a szolgáltatás megfelelő szakmai kialakítása, illetve szükség szerinti átalakítása céljából.

Az óvodai és iskolai szociális segítők tevékenysége a köznevelési és szakképzési intézményekben megjelenő problémák és szükségletek alapján került meghatározásra, kiválasztásra, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait és a köznevelési, szakképzési intézmény már meglévő gyakorlatát, szolgáltatásait. A köznevelési, szakképzési intézmények és a CSGYK közötti együttműködés részleteit az együttműködési megállapodások tartalmazzák. Munkájuk kiemelt célja a prevenció és a gyermekvédelmi és köznevelési, illetve szakképzési intézmények közötti együttműködés hatékonyságának növelése. Szakmai tevékenységüket egyéni és csoportos foglalkozások, valamint közösségi szociális munka formájában végzik, továbbá segítik és koordinálják a köznevelési és szakképzési intézmény gyermek- és ifjúságvédelmi feladatainak ellátását.

A tevékenységek száma az előző, 2019-2020-as időszakhoz képest az elvártaknak megfelelően nőtt, a 2022-es évre elérte azt az optimális mértéket, amely a jelenleg hatályos szabályozás mellett biztosítható (1000 gyermek/ 1 fő óvodai- és iskolai szociális segítő státusz).

Forrás: CSGYK

Az előző felülvizsgálat óta történt változások, fejlesztések, eredmények

Az óvodai- iskolai szociális segítő hálójának háttér munkájának korábban helyet adó Győr, Magyar utca 1. szám alatti épület komoly felújításra szorult a vízvezetékek, vizesblokkok, továbbá korszerű szigetelés tekintetében. Az épület fenntartási költségei 2022-ben jelentősen megnövekedtek. Minden lehetőség mérlegelését követően került sor a Köznevelési Csoport költözésére a Virágpiac tér 3. szám alatti korszerű, felújított épületbe, amelynek az alapterülete lényegesen kisebb, de a szolgáltatás számára elegendő, így költséghatékonyabban működtethető.

A szünidei gyermekétkeztetés tekintetében részben sikerült a terveket megvalósítani. A gyermekek napközbeni felügyeletének helyszínén változtatás nem történt. A helyszín továbbra sem megfelelő a gyermekek szükségleteinek. A speciális szükségletű integráltan nem nevelhető gyermekek ellátása érdekében fejlesztőpedagógusok kerültek bevonásra, illetve a rendelkezése álló teret igyekeztek a lehetőségekhez mérten átalakítani. A két éve tervezett szolgáltatás megvalósult beépült az intézmény működésébe.

2022. január 1-től a Gyvt. 40/A. § (7) bekezdése értelmében a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által kijelölt család- és gyermekjóléti központként az Szt. 64. § (9) bekezdése szerint fogyatékosügy-i tanácsadást is biztosítanak.

A fogyatékosügy-i tanácsadók információval, tanácsadással segítik a Győr-Moson-Sopron Vármegye teljes területén élő, fogyatékosügyben közvetlenül érintett személyeket, vagy közvetetten érintett hozzátartozókat. Klubokat és csoportokat, szabadidős programokat

szerveznek számukra, szakembereket tájékoztatnak releváns, fogyatékoságügyi kérdésekben, felkérésre szemléletformáló, érzékenyítő előadásokat és foglalkozásokat tartanak. 2022-ben összesen 1334 alkalommal megvalósult tanácsadás vagy szemléletformálás során összesen 3294 érintett személlyel kerültek a tanácsadók közvetlen munkakapcsolatba.

Közösségi tér kialakítása Győr Újváros területén az előző két évben nem valósult meg. A hátrányos helyzetű csoportok célzott felzárkóztatása érdekében a CSGYK folytatta a már megkezdett munkát Győr Újváros városrészben. A folyamatos egyéni szociális munka mellett megvalósultak közösségi, a társadalmi és munkaerő-piaci hátrányok újratermelődésének megállítását célzó programok, valamint azok a rendezvények is melyek a leszakadással veszélyeztetett városrész gyermekes családjai számára családösszetartó, preventív céllal valósultak meg, a lakosság körében rendkívül sikeresnek ítéelve. A projekt nem valósult meg, az igény továbbra is fennáll.

Az adománykezelés kapcsán folyamatos volt a reagálás a megnövekedett igénybevevői kör megjelenésére, valamint az egyre szélesebb körű, kampányszerű adománygyűjtő programokra. Mindez a helység teljes kihasználtságának időnkénti túllépését, a szakmai háttér folyamatos újra koordinálását eredményezte. A megnövekedett igényeken alapuló fejlesztési célokhoz tudott kapcsolódni az AUDI Hungária Zrt. által kezdeményezett Önkéntes Nap program, mely kapcsán innovatív együttműködés, tervezés indult meg egy nagyobb, városi szintű, adománykoordináló központ kialakítása érdekében.

SAKMAI FEJLESZTÉSEK, ELKÉPZELÉSEK, KIHÍVÁSOK

A **szünidei napközbeni gyermekfelügyelet** biztosításának feladata 2018 őszén került az intézmény feladatkörébe, amelynek keretében a CSGYK óvodai- és iskolai szociális segítői a tanítási szünetekben felügyeletet biztosítanak azon iskoláskorú gyermekek számára, akik szülei munkahelyi elfoglaltságuk miatt vagy szociális helyzetükből adódóan a tanítási szünetben a gyermek felügyeletét, étkeztetését nem tudják megoldani. Az étkeztetést a tanítási időben biztosított étkezéssel azonos módon, a Gazdasági Működtető Központ biztosítja. A szolgáltatást igénybevevők számának növekedése mellett tapasztalható, hogy a családok egyre hosszabb ideig igénylik a szolgáltatást.

A feladat tervezhetősége, gördülékeny megvalósítása érdekében szükséges egyrészt az igénybevétel feltételeinek pontosítása, másrészt a gyermekek korának, szükségleteinek, biztonságos felügyeletének **megfelelő helyszín, tárgyi feltételek kialakítása**. A speciális szükségletű, integráltan nem nevelhető gyermekek ellátása érdekében a társintézményekkel való együttműködés kereteinek kialakítása nélkülözhetetlen. Célunk a nyári napközbeni gyermekfelügyelet szervezésének és megvalósításának kialakítása, a megfelelő személyi, és tárgyi feltételek biztosítása. Elengedhetetlen egy a gyermekek igényeinek megfelelő épület erre a célra.

A szakmai munka tudatossági szintjének és ezáltal hatékonyságának emelése, a kompetenciák körének kiterjesztése és határainak minél pontosabb észlelése és érzékeltetése, a szakmán belüli és szakmaközi együttműködések támogatása és elősegítése érdekében fontos lenne a Központ munkatársainak folyamatos és rendszerszintű szupervíziós támogatása. Az Intézmény szakmai életében már hosszabb ideje a körülmények befolyása (elsősorban forráshiány) miatt időben és szakmaterületenként esetlegesen és szakaszosan volt lehetőség az

alkalmazására, a rendszerszintű alkalmazása reményeink szerint a szakemberek szolgáltatás iránti igény szintjének emelkedését is eredményezhetné.

A halmozottan hátrányos helyzetű csoportok célzott felzárkóztatása érdekében a CSGYK folytatja a már megkezdett munkát **Győr Újváros** városrészben. A program megvalósulásával cél a szegénység, a társadalmi és munkaerő-piaci hátrányok újratermelődésének megállítása, valamint a közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek megteremtése érdekében a leszakadó és leszakadással veszélyeztetett városi területeken élők segítése személyre szabott tanácsadással. A **közösségi ház kialakítása** továbbra is szükséges.

Az elmúlt időszak megemelkedett, adományokkal kapcsolatos igényei rámutattak az intézmény koordinációs szerepének szükségességére, a szervezetek városi szintű összefogásának lehetőségére. A fejlesztési irány kiinduló pontjaként az AUDI Hungária Zrt., valamint az EESZI Győr és a HSSZ Győr közreműködésével és a Győri MJV Önkormányzatának támogatásával 2023 első felében létrejött egy központ, mely nagyságával, logisztikai háttérével, és a szociális munka gyakorlatára épülve egy újfajta, innovatív **adomány központ** működését tesz lehetővé. További **cél**, hogy a létrehozást követően:

- az alapot adó, az **adományszervezői szociális munka kidolgozásra kerüljön** a három intézmény szakmai alapjainak figyelembevételével
- az **informatikai háttér kialakításával** a rászorultsági célcsoportokat ismerő intézmények napi információval rendelkezzenek az igénybe vehető készletekre
- **önkéntes munka összefogására**, strukturálására alkalmas rendszer kialakítása

Irányelv, hogy Győr városban a mindennapok gyakorlatává váljon a segítség, az adományozás, a rászorulóknak támogatása, és ennek a többszörösen hasznos, új támogatási kultúrának széleskörű terjesztése, ehhez kapcsolódva városi önkéntes program kidolgozása.

6. GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA ÁLTAL ELLÁTÁSI SZERZŐDÉSSEL BIZTOSÍTOTT KÖTELEZŐ SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKJÓLÉTI FELADATOK

6.1. Pszichiátriai betegek nappali ellátása - Baptista Szeretetszolgálat

Az intézmény a Ladik utcában 2010-ben nyitotta meg kapuját az ellátottak számára, akik győri lakóhellyel rendelkező felnőtt, pszichiátriai betegséggel küzdő emberek. A családi házas, csendes környezet, a nagy udvar, elő és oldalkert tavasztól ősziig lehetőséget biztosít a levegőn való foglalatzkodásra, kertészkedésre.

Két főállású szakember – egy intézményvezető és egy szociális munkatárs – látja el a feladatokat. Az intézmény 15 fő napi szintű ellátására kapott engedélyt. Érvényes megállapodása éves szinten 33-35 ellátottal van. Napi szinten 14-16 fő veszi igénybe a szolgáltatást. Minden évben átlagosan 3-4 új ellátott jelentkezik, és kb. ennyivel szűnik meg a megállapodás. A megszüntetésre legfőképpen az állapotromlás (bentlakásos intézményi elhelyezés, elhalálozás) miatt kerül sor. A legfiatalabb ellátott 24 éves, a legidősebb 73.

Betegségeik széles skálán mozognak, amihez az utóbbi időben autizmus, mentális retardáció, gyengén látás, mint egyéb fogyatékoság is társult. Az ellátottak 2/3 része 40-73 év közé, és csak 1/3 része 18-39 év közé tehető. Nemcsak a vegyes kórkép, egyéb társult betegségek, hanem a folyamatosan romló egészségügyi állapot és a nagy korkülönbség is komoly szakmai kihívást jelent a munkatársak számára. Egyes ellátottak kimondottan nehezen viselik a mentális képességekből adódó különbségeket. A mindennapok nem csak számunkra, de ellátottjaink számára is kihívást jelentenek. Akik magukkal is küzdenek, nehezen viselik ezeket a helyzeteket. A tolerancia, az elfogadás amúgy is nehezen megy az ellátottak számára, más hozzáállást, gondolkodásmódot, személyes gondoskodást, sokkal több időt igényelnek.

Az épület berendezése, eszközei folyamatosan bővülnek, megtörtént az épület belső tisztasági festése, a mosogatógép és az elektromos tűzhely cseréje, ez évben az udvarrendezésre is sor került az életveszélyessé vált melléképület lebontását követően. A nagy területű udvar, a virágos elő- és oldalkert lehetőséget nyújt kinti programokra, az ellátottak aktivitásának növelésére, de a kellemes környezetben történő pihenésre is, amelyet egy újonnan beszerzett önjáró fűnyíróval, sokkal könnyebbé vált karbantartani.

A két főállású munkatárs mindent megtesz az ellátottaknak nyújtott programok bővítéséért (meseterápia, örömtánc, Lélekoldó-klub) az intézmény népszerűsítéséért, külső kapcsolatainak szélesítéséért.

Az intézmény folyamatosan 100%-os kihasználtsággal működik, de a járvány miatti intézménybezárás a napi szintű telefonos kapcsolattartás ellenére több ellátottnál elszigetelődést váltott ki, növekedtek a depresszív tünetek, az izoláció. Az újrainítás után több ellátott esetében gondot okoz a közösségbe történő visszaintegrálás, félnek a személyes megjelenéstől, de komoly kihívást jelent az oltások felvetése is.

Az elkövetkezendő időszak legnagyobb kihívása e területen jelentkezik, amely elengedhetetlenné teszi a szakmai munka újragondolását is.

6.2. Gyermek és családok átmeneti ellátása - Szt. Cirill és Method Alapítvány

Az intézmény február 1-jén volt húsz éve, hogy működési engedéllyel rendelkezik, e nappal nyitotta meg kapuit a rászorulóknak előtt. Összesen 40 fő ellátását biztosítja, 28 fő részére a

Családok Átmeneti Otthonában, 12 fő részére pedig a Gyermek Átmeneti Otthonában (3-tól 18 éves korig).

A családok számára a jogszabályi előírások szerint lakhatást, gyermekkel együttes elhelyezést, megállapodásban foglalt teljes, otthonszerű ellátást nyújt, illetve közreműködik – a szociális munka eszközeivel és a szociális munka etikai kódexét betartva – komplex családgondozást végezve a család otthontalanságának megszüntetésében. Ezen túl azonban az intézmény arra is törekszik, hogy a családok önállóságát fokozza, önellátásukat elősegítse.

Családok Átmeneti Otthona:

A családok számára a jogszabályi előírások szerint lakhatást, gyermekkel együttes elhelyezést, megállapodásban foglalt teljes vagy szükség szerinti ellátást, otthonszerű ellátást nyújt, illetve közreműködik, - a szociális munka eszközeivel és a szociális munka etikai kódexét betartva – komplex családgondozást végezve, a család otthontalanságának megszüntetésében. Ezen túl azonban az intézmény arra is törekszik, hogy a családok önállóságát fokozza, önellátásukat elősegítse.

A családok átmeneti otthona részen az intézményi térítési díj összegének felülvizsgálata minden vizsgált évben megtörtént és a fenntartó alapítvány az alábbiakban határozott a díjak módosításáról:

2017. április 1-től:

- nagykorú igénybevevő esetén: 200,- Ft/nap, azaz 6.000,- Ft/hó,
- kiskorú igénybevevő esetén: 150,- Ft/nap, azaz 4.500,- Ft/hó,

2023. április 1-től:

- nagykorú igénybevevő esetén: 250,- Ft/nap, azaz 7.500,- Ft/hó,
- igénybevevő esetén: 200,- Ft/nap, azaz 6.000,- Ft/hó.

A szolgáltatást igénybe vevők megoszlásának alakulása a vizsgált időszakban:

- A 2021. év során 18 család, 36 gyermek volt a szolgáltatásunkat igénybe vevők száma. Az összes családból 2021. év folyamán 9 család lépett ki az intézményből. Az ellátott gyermekek neme szerint 19 fő lány, illetve 17 fő fiú részesült intézményi ellátásban a 2021. évben. A férőhelyek éves kihasználtsága 61,06 %-ról 89,76 %-ra nőtt.
- A 2022. év során 27 család, 51 gyermek volt a szolgáltatásunkat igénybe vevők száma. Az összes családból 2022. év folyamán 21 család lépett ki az intézményből. A Családok Átmeneti Otthona részleg kihasználtsága a tárgyévben lényegében nem változott. A férőhelyek éves kihasználtsága a tavalyi 89,76 %-ról 84,60 %-ra csökkent.
- A 2023. év során (2023. 06. 30-ig) 10 család, 22 gyermek volt a szolgáltatásunkat igénybe vevők száma. Az összes családból 2023. első félév folyamán 3 család lépett ki az intézményből. A férőhelyek féléves kihasználtsága 90,09 % volt.

A beköltözések jellemző okai között a problémák halmozottan jelentkeznek a klienseknél. Jellemzően magas arányú a hajléktalanná válás, az elégtelen lakhatási körülmények miatti beköltözés. Emellett sok anya kéri felvételét bántalmazás, hozzátartozók elől való menekülés miatt.

A Családok Átmeneti Otthona ellátási részen a bekerült családok gyakran kitöltik a rendelkezésükre álló maximális ellátási időt a kilépési lehetőségek hiánya miatt.

Az ellátási idő lejártával még inkább korlátozottak a lehetőségeik a biztos lakhatási feltételek megteremtésére. Magas albérleti költségek miatt elsősorban a támogató, családi környezet segítségével van lehetőségük a kiköltözésre.

Gyermekek Átmeneti Otthona:

A szülő nélkül érkező gyermek számára az otthon teljes körű ellátást biztosít, valamint a gyermek családba történő visszahelyezésére törekszik, szintén a szociális munka eszközeit felhasználva.

A megállapodás szerint az intézményben lakók (ill. törvényes képviselőjük) térítési díj fizetésére kötelezettek. A Gyermekek Átmeneti Otthona részen az intézményi térítési díj összege kuratóriumi döntés alapján 250.-Ft/nap, illetve 7500.-Ft/hó volt, majd 2023. április 1.-től 300.-Ft/nap, illetve 9000.-Ft/hó összegre emelkedett.

Az intézményi térítési díj összegének felülvizsgálata minden említett évben megtörtént.

A szolgáltatást igénybe vevők megoszlásának alakulása a vizsgált időszakban:

- 2021. év során összesen 15 gyermek vette igénybe a szolgáltatást. Ebből a létszámból 10 gyermek került be és 13 gyermek lépett ki az év folyamán az intézményi ellátásból. A Gyermekek Átmeneti Otthona részleg 38,8 %-os kihasználtsággal működött, ami több mint 12 %-os, komoly növekedés a korábbi évhez viszonyítva
- 2022. év során összesen 11 gyermek vette igénybe a szolgáltatást. Ebből a létszámból 9 gyermek került be és 11 gyermek lépett ki az év folyamán az intézményi ellátásból. A Gyermekek Átmeneti Otthona részleg 6,8 %-os kihasználtsággal működött, ami nagyon komoly csökkenés.
- 2023. év során (2023.06.30-ig) összesen 6 gyermek vette igénybe a szolgáltatást. Ebből a létszámból 7 gyermek került be és 4 gyermek lépett ki az első félév folyamán az intézményi ellátásból. A férőhelyek féléves kihasználtsága 20,07 % volt.

A Gyermekek Átmeneti Otthona részen ingadozik a kihasználtság, Előfordult, hogy minimális létszám mellett működött a szolgáltatás, azonban ellenpontként előfordul, hogy hirtelen megnövekedik az igénybe vevők száma.

Intézmény személyi feltételei:

A Gyermekek- és Családok Átmeneti Otthona személyi feltételei megfelelnek az NM rendeletben előírt szakmai irányszámoknak. Az intézmény 100%-os szakképzettségi aránnyal rendelkezik, alapvetően stabil a munkatársi gárda. Az állandóságot jelentő gyermekfelügyelők, családgondozók biztos szakmai háttérrel jelentenek. Jelenleg egy betöltetlen munkakör van az otthonban, azonban folyamatosan nehézséget jelent a megfelelő szakmai kvalitásokkal rendelkező, elhivatott és hosszabb távon megoldást jelentő munkaerő megtalálása.

A városban működő közép és felsőfokú szakképzést biztosító intézményekkel jó a kapcsolat, terepintézményként is működnek a hallgatók számára.

Az elmúlt években az intézmény dolgozói továbbra is több képzésen, konferencián, szakmai műhelyeken vettek részt. A jogszabályban előírt továbbképzési előírásokat betartva, elsősorban a győri képzéseket előnyben részesítve biztosítják a kollégák szakmai fejlődését. A szakmai team tagjainak lehetőségük van csoportos szupervízióval való részvételre.

Családok átmeneti otthona által működtetett krízisközpont:

Az intézmény a szolgáltatások színvonalának javítása érdekében 2005 óta biztosítja a szolgáltatást háztartáson belüli erőszak áldozatainak. A krízisközpontban az ellátás időtartama 4 hét, de indokolt esetben maximum 8 hét. Az ellátás bérelt ingatlanban valósul meg, mely a kialakításának köszönhetően nyugodt körülményeket biztosít a kliens és az esetmenedzser számára egyaránt.

- 2021-ben 18 új esettel dolgoztunk, ami összesen 45 fő ellátását jelentette: 4 egyedülálló nő, 14 gyermekes anya és 27 ellátásba vett gyermek.
- 2022-ben 14 új esettel dolgoztunk, ami összesen 37 fő ellátását jelentette: 4 egyedülálló nő, 10 gyermekes anya és 23 ellátásba vett gyermek.
- 2023. év során (2023.06.30-ig) 16 új esettel dolgoztunk, összesen 27 főt láttunk el, amelyből 9 egyedülálló nő, 7 gyermekes anya és 11 ellátásba vett gyermek volt.

A program során az intézmény célja továbbra sem változott, melynek lényege komplex ellátás biztosítása bántalmazottak számára, korra, nemre, etnikai és vallási hovatartozásra való tekintet nélkül. Az ellátásban egy főállású felsőfokú szociális végzettséggel rendelkező eszményeser látta el a kliensekkel kapcsolatos eszményes feladatokat, illetve jogász és pszichológus segíti a munkát az intézmény dolgozóinak segítségével.

Adományok, támogatások fogadása:

Vállalkozásoktól, cégektől, magánemberektől többek között ruhaneműket, bébiételt, játékokat, bútorokat, számítástechnikai eszközöket, ágyneműket, tisztálkodó szereket, kaptunk. Az év végi ünnepek közeledtével több élelmiszeradomány is érkezett (csokoládé, gyümölcs, szaloncukor, tartós élelmiszer). Több folyamatosan adományozó céggel, szervezettel állnak évekre visszatekintő jó kapcsolatban, melyek hozzájárultak az intézményben lakók ellátásához.

Az intézmények együttműködése:

Az intézmény vezetőjének megítélése szerint a szociális szféra képviselői közötti együttműködések napi szintűnek, folyamatosak, szakmailag eredményes, hatékony. A szolgáltatások támaszkodhatnak egymásra, a szolgáltatások igénybevevői ennek hatására több kapaszkodó által megtámogatottak. A szakmaközi együttműködések területén is előrelépést tapasztalnak. Az oktatási, egészségügyi, igazságszolgáltatási, rendészeti szervezetek képviselőivel hatékony az együttműködésük, melynek révén eredményesebb és gyorsabb az ügyintézés. A városban működő intézmények kölcsönösen támaszkodhatnak egymásra mind szakmai, mind tárgyi segítségnyújtásról legyen szó.

A vizsgált időszak a Gyermek- és Családok Átmeneti Otthonát ismét komoly kihívások elé állította. A COVID-19 vírus járvány elleni hatékony védekezés, a lakók és a munkatársak egészségének megóvása 2021-es és a 2022-es év első időszakában is nehézséget okozott. Az országos járványügyi intézkedések enyhülése mellett az intézményi korlátozások feloldását a fokozatosság elvét figyelembe véve tudták végrehajtani.

A járványhelyzet enyhülésével egy időben az ukrán - orosz háború következtében kialakuló élelmiszer árrobbanás, az üzemanyagok beszerzéséhez kapcsolódó többletköltségek, a rezsiköltségek ugrásszerű növekedése új kihívások elé állította az intézményt.

A költségek növekedése megkövetelte az otthonban dolgozó kollégáktól, illetve az intézményben élő kliensektől is a fokozott takarékoskosságot. A dolgozók kiemelten figyeltek a működési költségek csökkentésére a saját használatú terekben és szobavizitek alkalmával felhívták a lakók figyelmét a takarékoskodásra. Több alkalommal tartottak a bentlakó klienseknek csoportfoglalkozásokat, amik kifejezetten az energiatakarékosság, élelmiszerpazarlás témaköreit érintette.

Javaslatok a következő tervezési időszakra:

Folyamatosan aktuális az ellátási idő alatt végzett szakmai munka fejlesztése, a megfelelő, hosszabb távú lakhatási lehetőségek megteremtése. Képzéseket, szakmai konferenciákat továbbra is kiemelten keresünk, szupervíziót fontosnak tartjuk.

Elengedhetetlen továbbra is a Család- és Gyermejkölési Központ, az ellátórendszer más tagjai, illetve az oktatási intézmények munkatársaival való lehető legszorosabb együttműködés a gyermekek megnyugtató, családba történő visszahelyezése érdekében. Rendszeres résztvevői vagyunk a jövőben is a jelzőrendszeri kerekasztal megbeszéléseknek városi és kistérségi szinten.

A nehezedő gazdasági környezet hatására egyre fontosabb szerepet kapnak az magánszemélyektől, illetve cégektől kapott adományok. Cégek társadalmi felelősségvállalási programjain, illetve több kollektív kezdeményezésen keresztül remélhetőleg a későbbiekben is nagy összeget képviselő adományokhoz, támogatásokra számíthatnak, amelynek érdekében meglévő kapcsolataikat kiemelten ápolják.

COVID-19 világjárvány és az ukrán-orosz háború hatásai miatt szerzett tapasztalatok beépítése az intézményi működésbe kiemelten fontos. A pozitív, az intézményi működést befolyásoló, szigorúbb gazdasági és higiéniai szabályokat követelő működési modell hozzájárul a fenntarthatóbb működés feltételeinek megteremtéséhez.

Hangsúlyosan, kiemelten és köszönettel jeleníti meg a beszámoló Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött ellátási szerződést, amely elengedhetetlen a Szt. Cirill és Method Alapítvány Gyermekek- és Családok Átmeneti Otthonában végzett professzionális szakmai munka megvalósításában, a szolgáltatásnak helyet adó épület állagának megőrzésében, a működési feltételek magas színvonalú biztosításában.

6.3. Halmozottan fogyatékos személyek nappali ellátása - Magyar Máltai Szeretetszolgálat

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza Fogyatékosok Napközi Otthona 1995 óta működik Győrben, a Kálvária u. 2. szám alatt. Az épület a Győri Egyházmegye Püspökség tulajdonát képezi, melynek ingyenes használata 2046-ig biztosított. Az intézmény a szolgáltatói nyilvántartásba határozatlan hatályú bejegyzéssel rendelkezik 35 főre, melyből Győr Megyei Jogú Várossal kötött ellátási szerződés alapján 10 fő súlyosan halmozottan sérült, Győr közigazgatási területén élő személy ellátását biztosítja.

A nappali ellátást nyújtó intézmény és annak közvetlen környezete akadálymentesített. Udvara parkosított, így a szabadidős tevékenységek helyszínéül is szolgál. Az intézmény udvarán a munkaterápiás foglalkozások keretén belül magaságysokat és levendulaültetvényeket is gondozhatnak a szolgáltatást igénybe vevők.

Az épületben a földszinten és az emeleten lévő foglalkoztató helyiségek, tornaszoba, étkező, tálalókonyha, továbbá a szociális blokkok biztosítanak színteret a napközbeni programokhoz, egyéni, kis- és nagycsoportos foglalkozásokhoz.

Az intézmény a hatályos jogszabályi előírások és a társadalmi igényeknek egyaránt megfelelő ellátást biztosít elsősorban a saját otthonukban élő, harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos – értelmi-, érzékszervi-, mozgásában akadályozott, illetve autista – személyek részére.

A fogyatékos személyek nappali ellátása keretében nyújtott szolgáltatási elemek: tanácsadás, készségfejlesztés, háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás, igény szerint étkeztetés, esetkezelés, felügyelet, gondozás és közösségi fejlesztés, gyógypedagógiai segítségnyújtás és pedagógiai segítségnyújtás. A napközbeni tartózkodáson, társas kapcsolatok, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésén túl az intézmény célja, hogy az igénybe vevők lehető legtovább családjuk körében, lakókörnyezetükben maradhassanak. Az ehhez szükséges támogatás Ők és családjuk számára igény és szükség szerint biztosított. Mindezek keretében olyan foglalkozások, programok kerülnek megszervezésre, mely az igénybe vevők meglévő készségeire, képességeire alapoz, elősegíti és támogatja a lehetőségeikhez mért önállósági törekvéseiket, a meglévő ismeretek szinten tartását és lehetőség szerinti fejlődést.

Az intézmény komplex ellátást nyújt, melynek keretében a szolgáltatást igénybe vevők szociális, testi és szellemi állapotának, fejlettségének, fogyatékoságának megfelelően a hiányzó, vagy csak korlátozottan meglévő testi-szellemi funkcióinak helyreállítását és szinten tartása egyéni bánásmód keretében biztosított. Egyéni fejlesztő programokra épülő gyógypedagógiai foglalkozások napi szinten biztosítottak (pl. mozgásfejlesztés, kognitív funkciókat fejlesztő foglalkozások, kézműves tevékenységek). Szabadidős tevékenységek keretében múzeumlátogatások, városi séták, kulturális és sport programok, kirándulások színesítik a mindennapokat. Önkéntes munkatársak – pedagógiai végzettséggel – a heti rendbe beépített foglalkozásokhoz kapcsolódva képzettségüknek megfelelő foglalkozásokat tartanak. Ilyenek többek között a zenei élményeket nyújtó foglalkozások, a múzeumi foglalkozások, a rajzolás és festés.

Az intézmény széleskörű szakmai kapcsolatokkal rendelkezik. Többek között Győr egyik legnagyobb gyárával, az Audi Hungária Zrt-vel, akik anyagi támogatást is nyújtanak. 2022-ben az ebédlő felújítására – festés, burkolás – és igényes berendezési tárgyak vásárlására került sor, 2023-ban a súlyos, halmozottan sérült személyek elhelyezését biztosító helyiségek – foglalkoztató szobák, szociális blokkok – teljes körű felújítására és korszerűsítésére került sor. 2023 nyarán az Audi Hungária Zrt munkatársai és az MMSZ Egyesület munkatársai közös önkéntes munkájának köszönhetően az intézményt körülvevő kerítés is megszépült.

A nappali ellátás kihasználtsága teljes körű. 2022. december 31-én az igénybe vevők száma 35 fő volt. Várakozók száma 6 fő. Az igénybe vevők átlagéletkora 38 év. Legfiatalabb igénybe vevő 20 éves, legidősebb 55 éves. Iskolai szünetekben diákok részére korlátozottan ugyan, de biztosított a nappali ellátás. 2023-ban 3 fő diák nyári szünetben történő elhelyezésére volt kapacitás.

A nappali ellátást igénybe vevők közül 27 fő vesz igénybe étkezést.

Aki nem igényel étkezést, az otthonról hozott ételt az e célra biztosított hűtőszekrényben elhelyezheti, melegítést követően pedig az ebédlőben fogyaszthatja el.

Az MMSZ Egyesület fenntartásában működő intézmény 2021. november 1-jétől projekt keretében gesztorszervezetként Győr-Moson-Sopron és Veszprém Vármegyék területén szakmatámogatási feladatokat is ellát, a szociális ellátás és a gyermekjóléti alapellátás vonatkozásában.

6.4. Szenvedélybetegek nappali ellátása - Magyar Máltai Szeretetszolgálat

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Színes Fogadó Tér Szenvedélybetegek Integrált Intézménye 2018. óta biztosítja szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátását és szenvedélybetegek nappali ellátását integrált intézményi formában Győr közigazgatási területen élő szenvedélybetegek számára. Győr Adyváros városrészben a Szigethy Attila út 109. sz. alatt az ily módon történő szolgáltatásszervezés lehetővé teszi az egyes alapszolgáltatások, és azok elemei egymásra épülését, átjárhatóságát, a szorosabb szakmai együttműködést, az ellátás minőségének folyamatosságát és fejlesztését.

Az intézmény szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzése határozatlan idejű, az ingatlan teljes mértékben akadálymentes, valamennyi személyi és tárgyi feltétel teljes körűen biztosított. A jogszabályban előírt helyiségek kialakításra kerültek: tanácsadó szoba, csoportszobák, fogadótér, teakonyha, nemek szerinti illemhelyek, fürdő, mosási lehetőség.

A célcsoport számára nyújtott szociális szolgáltatások komplexitását szolgálja, hogy az intézmény vezetője egy személyben látja el az egyes alapszolgáltatások vezetését.

A jelentősen bővült és változatos programválasztéknak, szakmaközi együttműködések felélesztésének köszönhetően nagymértékben megnövekedett a kliensforgalom.

Jelenleg a szenvedélybetegek nappali ellátása a hatályos szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzésben rögzített 20 fővel működik.

Az alacsonyküszöbű ellátás keretében 2022. év során több, mint 4500 kontakt valósult meg.

A nyújtott szolgáltatási elemek a szenvedélybetegek nappali ellátásában: tanácsadás, készségfejlesztés, háztartási vagy háztartást pótló ismeretek, étkeztetés, esetkezelés, felügyelet, gondozás, közösségi fejlesztés.

Elsődleges feladat a 2022. évben szervezett programok folyamatos működtetésén és az elért klienskör megtartásán túl új tevékenységi formák bevezetése, az új célok között érzékenyítő nyári tábor 12-15 éves korosztály számára, kirándulások és zarándoklat szervezése, „Színestér kávézó” megnyitása szerepel. Fontos eseménnyé kívánják tenni az „Addiktológiai szakmai nap”-ot, melyből az első rendkívül nagy érdeklődés mellett került megtartásra.

7. IDŐSEK GYŐRBEN

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata két alkalommal nyerte el az Idősbarát Önkormányzat Díjat (2010-ben és 2018-ban), odaítélésének feltétele az idős emberek gondozásában, életvitelük megkönnyítésében, nyugdíjas éveik tartalommal való megtöltésében, a részükre történő kulturális és szabadidős programok szervezésében való kiemelkedő szerepvállalás. A díj annak is megerősítése, hogy a helyi szintű önkormányzati időspolitikai igyekszik az új kihívásokat komplex szemléletmóddal kezelni. Mindehhez együttműködés szükséges a városvezetés és a különböző ágazatok között, valamint szükséges az önkéntes állampolgári közreműködés is.

Győrben 2006 óta rendszeresen helyzetfelmérés készül az 50 év feletti lakosság egészségi állapotáról. Az Idősek Egészségképe alapját képezi az 5 évre szóló Idősügyi Koncepciónak, amely meghatározza a célkitűzéseket és a feladatok végrehajtását, amelyet a 2007-ben alakult Idősügyi Tanács koordinál. A Tanács feladata az időskorú polgárok életkörülményeinek javítása, érdekeinek védelme, információval való ellátása és az érintettek közötti kommunikáció elősegítése, észrevételek továbbítása az önkormányzat felé.

Az elmúlt időszak teljesen új helyzetet hozott számos területen, így az idősellátásban is, a róluk való gondoskodás a koronavírus megjelenésével új helyzet elé állította az egészségügyi és szociális ellátásokat biztosító szervezeteket, intézményeket. Fokozottan előtérbe kerültek az idősek gondozásával kapcsolatos kérdések és problémák. A COVID-19 megjelenésével, legfontosabb feladata a szolgáltatások stabilitásának megőrzése és a biztonságos működtetés volt.

Fontossá vált a család, önkéntes szervezetek, a szolgáltatók, illetve az ellátórendszer között összefogás, hogy kiterjedt gondoskodási hálót biztosítsanak az arra rászorulóknak.

A járványhelyzet minden korosztály számára megnehezítette a találkozási lehetőségeket. Az idősek számára, mint veszélyeztetett célcsoport még inkább lecsökkentek azok a lehetőségek, amelyek révén tarthatták egymással a kapcsolatot. A közösségek szerepe más formában, de meghatározó volt ebben az időszakban is. A rendszeres kültéri mozgáshoz, személyes találkozókhoz, közösségi programokhoz szokott csoportok nem tudtak összejönni és kényszerpihenőre szorultak. Ezért fontossá vált az online kapcsolattartás, amely útján nem csak a közösségeket lehetett fenntartani, de az információk is eljutottak az idősekhez. Azonban az online tér nem mindenki számára volt elérhető, illetve nem helyettesíti a személyes kapcsolatokat. A bezártság, egyedüllét és a járványtól való félelem sokakban lelki problémákat, szorongást, depressziót vagy pánikbetegséget idézett elő. A társas támasz biztosítása a korlátozások idején még fontosabb, mert az elszigeteltségből adódó érzelmi zavarok befolyásolhatják az esetleges megbetegedés lefolyását. A 2009-től működő Beszélgető Hálózat vállalkozó tagjai még ebben az időszakban is tartották - még ha nem is személyesen - a kapcsolatot a beszélgető társukkal.

Az említett időszakban az önkormányzat az intézményein keresztül és civil szervezetek közreműködésével szolgáltatásként nyújtott étkeztetést, bevásárlást, egészségügyi ellátáshoz juttatást, házi segítségnyújtást, lelki segély szolgáltatást.

Az idősgondozásban szükségesek lennének olyan fórumok, ahol pszichológus vagy mentálhigiénés szakember bevonásával támogatást kaphatnának a lelki egészségük megőrzéséhez az idősek. Elengedhetetlen az egészségügyi és szociális szolgáltatók felkészítése az idősek elszigeteltségével együtt járó mentális kockázatok felismerésére, negatív következményeinek enyhítésére.

8. ESÉLYEGYENLŐSÉG

A Szociális szolgáltatótervezési koncepció alapelveihez, céljaihoz szorosan kapcsolódik Győr Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2018–2023 (a továbbiakban: HEP). A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló HEP az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján került kidolgozásra, továbbá a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet és mellékletei rögzítik azokat a statisztikai mutatókat, adatokat és tartalmi elemeket, amelyek a HEP elkészítésnek alapját képezik.

A HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- mélyszegénységben élők,
- romák,
- gyerekek,
- nők,
- idősek és
- fogyatékosággal élők.

A HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat öt éves időtartamra fogad el, időarányos megvalósulását pedig két évente felülvizsgálja. A helyzetelemzés kiterjed a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok szociális, foglalkoztatási, egészségügyi és lakhatási helyzetére. A feltárt problémákból kiindulva az intézkedési terv tartalmazza az elérendő célokat és az ahhoz kapcsolódó feladatokat.

Készítése során fontos elv volt, hogy a HEP kapcsolódjon és összhangban legyen az önkormányzat már meglévő fejlesztési terveivel, koncepcióival. Elfogadása a települési nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek, egyéb partnerek bevonásával történt.

A korábbi HEP-ben megfogalmazott problémák jelen időszakra is jellemzőek, csak más intenzitással jelennek meg. A lakáskörülmények javítása terén fontos feladat a megfizethető lakhatási lehetőségek számának növelése, a már meglévő lakásállomány komfortosabbá tétele. A lakókörnyezet és a lakhatási feltételek jobbítását célzó intézkedések jövőbeni folytatása is a legfontosabb feladatok közé tartozik. Mind a szegregáció által veszélyeztetett településrészen, mind pedig a városban élő hajléktalan emberek körében erőteljesen megnövekvő kábítószer-fogyasztás elleni fellépés szintén folyamatos feladat. Nagy kihívást jelent a szenvedélybetegség megelőzése, vagy a már kialakult betegség esetén, kezelésük kapcsán, a szűrőprogramokon való részvétel növelése.

A fentiekben említett problémák és lehetséges kezelésük kapcsán az elmúlt időszakban már számos, a célcsoport szükségleteire jól reflektáló ellátás, program került bevezetésre, így ezek folytatása, esetleges újragondolása és legfőképpen további finanszírozásuk biztosítása megoldás lehet a felsorolt problémák többségére, amelyet

Az elmúlt időszakban a koronavírus sok mindent megváltoztatott. A járvány óriási mértékben fokozta a hátrányos helyzetű, kiszolgáltatottabb emberek egyébként is meglévő nehézségeit, ezért ők különös figyelmet igényelnek. A társadalmi és gazdasági téren elmaradottak hátrányba kerültek, amelyet az ellátórendszer szolgáltatásokkal igyekezett enyhíteni. A hátrányos helyzetű, alacsony jövedelemmel és iskolázottsággal élő embereknek nincsenek tartalékaik. Ezért fontos, hogy célzott és hatékony intézkedések történjenek az érdekükben.

Az idősgondozás kihívása, hogy az idősök nagyjából 40%-a egyedül él, az ő igényeik gyakran láthatatlanok maradnak, így egyértelmű, hogy ők az elsődlegesen veszélyeztetett csoport. Az elmúlt időszak és a jelenlegi helyzet sokakban félelmet ébresztett, amely ha információk hiányával párosul még inkább riasztó. Az intézményekben élő emberek, (idősök, fogyatékosokkal élők) teljesen vagy részben elszeparálódtak az időszakos korlátozások miatt. Egyértelműen és közérthetően kell tájékoztatni az embereket, azon belül a hátrányos helyzetűeket, az idősöket, értelmi fogyatékosokkal élőket, hajléktalanokat arról, hogyan tudják megvédeni magukat és másokat, fontos a könnyen érthető, hiteles információ, mert az embereknek tudniuk kell, hogyan védhetik meg az egészségüket.

Győr városában a szociális ellátások szinten tartása és fejlesztése folyamatos feladat, amelynek középpontjában a támogatásra szoruló egyén áll. A szociális ellátások a rászorultság mértékétől és okától függően vehetők igénybe. A juttatások azokat a hátrányokat igyekeznek kiküszöbölni, kompenzálni, amelyek az adott személyt helyzetéből adódóan sújtják.

9. GYŐR-MOSON-SOPRON VÁRMEGYE ÁLLAMI FENNTARTÁSBAN MŰKÖDŐ SZOLGÁLTATÁSI RENDSZERE

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI.23.) Kormányrendelet 4.§ (2) bekezdése értelmében a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Kirendeltség fenntartói feladatokat – szervezi, irányítja és ellenőrzi – lát el Győr-Moson-Sopron Vármegye tekintetében.

1.) Az intézmény szolgáltatási rendszerének struktúrája, legfontosabb jellemzői

I. Alpokalja Integrált Szociális Intézmény Győr-Moson-Sopron Vármegye 9400 Sopron, Tómalom u. 23.

Telephelyek

- **Opál Lakóotthon, Zsira**
9476 Zsira, Fő utca 1.
- **Rubin Lakóotthon, Zsira**
9476 Zsira, Flórián utca 54.
- **Mozaik Szolgáltató Központ és Idősek Otthona Peresznye**
9734 Peresznye, Erdősor 1.
- **Gyémánt Otthon és Szociális Központ Zsira**
9476 Zsira, Rákóczi Ferenc u. 12.

Alapító okirat - 2023.03.03-től névváltozás miatt módosult az Alapító okirat. Az intézmény a A-316-1/2023. számú módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt Alapító okirattal és az A-316-1/2023/M számú Módosító okirattal rendelkezik, melyeket a törzskönyvi nyilvántartásba történő bejegyzés napjától kell alkalmazni.

Alpokalja Integrált Szociális Intézmény Győr-Moson-Sopron Vármegye székhely Sopron, Tómalom u. 23.

A nyújtott szolgáltatások megnevezése:

- lakóotthoni ellátás- fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona: **8 férőhely.**

A szolgáltatások bejegyzése: ideiglenes hatályú (2024.09.09.)

- ápolást-gondozást nyújtó intézményi ellátás/fogyatékos személyek otthona: **162 férőhely**
A szolgáltatások bejegyzése: ideiglenes hatályú (2023.12.31.)

Telephelyek által nyújtott szolgáltatások:

- **Opál Lakóotthon, Zsira 9476 Zsira, Fő utca 1.**

A nyújtott szolgáltatás megnevezése:

- lakóotthoni ellátás- fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona: **10 férőhely.**

A szolgáltatások bejegyzése: **határozatlan idejű.**

- **Rubin Lakóotthon, Zsira 9476 Zsira, Flórián utca 54.**

A nyújtott szolgáltatás megnevezése:

- lakóotthoni ellátás- fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona: **8 férőhely.**

A szolgáltatások bejegyzése: **határozatlan idejű.**

- **Mozaik Szolgáltató Központ és Idősek Otthona Peresznye 9734 Peresznye, Erdősor 1.**

A nyújtott szolgáltatások megnevezése a peresznyei telephelyen:

- **Szociális étkeztetés formája: szociális konyha**

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

- **Házi segítségnyújtás**

Az ellátható személyek száma: 30 fő. A személyi gondozásra befogadott ellátotti létszám: 30 fő

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű.**

- **Támogató szolgáltatás**

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

- **Nappali ellátás**

Fogyatékos személyek nappali ellátása. Engedélyezett és bejegyzett férőhelyszám: 40 fő.

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű.**

- **Támogatott lakhatás** fogyatékos személyek részére, hét-tizenkét fő számára kialakított házban, 12+12+12+12+12+12 (összesen: 72) férőhellyel.

A lakhatási szolgáltatást biztosító ingatlanok címe, férőhelyszáma és a bejegyzés hatálya:

1. ingatlan: 9733 Horvátzsidány, Csepregi u. 3. 12 férőhely

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

2. ingatlan: 9733 Horvátzsidány, Ólmodi u. 3. 12 férőhely

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

3. ingatlan: 9476 Zsira, Csepregi u. 15. 12 férőhely

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

4. ingatlan: 9736 Tormásliget, Munkácsy Mihály utca 6. 12 férőhely

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

5. ingatlan: 9474 Szakony, Fő utca 167. 12 férőhely

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

6. ingatlan: 9464 Und, Fő utca 29. 12 férőhely

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

- **Ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás: idősek otthona**

Engedélyezett és bejegyzett férőhelyek szám: **30 fő**

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

- **Fejlesztő foglalkoztatás**

Foglalkoztatható személyek száma: **30 fő**

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

- **Gyémánt Otthon és Szociális Központ Zsira** 9476 Zsira, Rákóczi Ferenc u. 12.

A nyújtott szolgáltatás megnevezése: fogyatékos személyek ápoló-gondozó otthona: **168 férőhely**. A szolgáltatások bejegyzése: ideiglenes hatályú: **(2023.12.31.)**. Fejlesztő foglalkoztatás: határozatlan idejű.

II. Gondoskodás Integrált Szociális Intézmény Győr-Moson-Sopron Vármegye 9311 Pásztori, Alsó u. 39-41.

Telephelyek

- **Fagyöngy Idősek Otthona Nagylózs**

9482 Nagylózs, Zrínyi utca 2.

- **Tózike Idősek Otthona Csáfordjánosfa**

9375 Csáfordjánosfa, Béke utca 17.

- **Paletta Szociális Szolgáltató Központ Pásztori**

9311 Pásztori, Alsó utca 30.

- **Szociális Szakápolási Központ Celldömölk**
9500 Celldömölk, Nagy Sándor tér 3.
- **Nyugdíjas Pedagógus Időotthon Sopron**
9400 Sopron, Szent Margit út 2.

Alapító okirat - 2023.07.15-től módosult az Alapító okirat. Az intézmény a A-318-2/2023. számú módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt Alapító okirattal és az A-318-2/2023/M számú Módosító okirattal rendelkezik, melyeket a törzskönyvi nyilvántartásba történő bejegyzés napjától kell alkalmazni.

Gondoskodás Integrált Szociális Intézmény Győr-Moson-Sopron Vármegye 9311 Pásztori Alsó u. 39-41. **székhely**

A székhelyen nyújtott szolgáltatások megnevezése:

- **Szociális étkeztetés formája: szociális konyha**

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

- **Házi segítségnyújtás**

Az ellátható személyek száma: 15 fő. A személyi gondozásra befogadott ellátotti létszám: 15 fő

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű.**

- **Támogató szolgáltatás**

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

- **Nappali ellátás**

Fogyatékos személyek nappali ellátása. Engedélyezett és bejegyzett férőhelyszám: 30 fő.

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű.**

- **Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.** Kihelyezhető készülékek száma: 40 darab készülék.

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű.**

- **Támogatott lakhatás** fogyatékos személyek részére, hét-tizenkét fő számára kialakított házban (összesen: 102) férőhellyel.

A lakhatási szolgáltatást biztosító ingatlanok címe, férőhelyszáma és a bejegyzés hatálya:

1. ingatlan: 9145 Bányogyszovát, Fő u. 39-31. 12 férőhely

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

2. ingatlan: 9145 Bányogyszovát (hrsz: 839) 12 férőhely

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

3. ingatlan: 9134 Bodonhely, Dózsa György u. 41. 12 férőhely

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

4. ingatlan: 9311 Pásztori, Alsó utca 2/D. 7 férőhely

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

5. ingatlan: 9311 Pásztori, Alsó utca 2/B. 8 férőhely

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

6. ingatlan: 9325 Sopronnémeti, Kossuth utca 39. 7 férőhely

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

7. ingatlan: 9325 Sopronnémeti, Hunyadi utca 19. 8 férőhely

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

8. ingatlan: 9312 Szilsárkány, Fő utca 108. 12 férőhely

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

9. ingatlan: 9327 Vág, Gyöp utca 17. 12 férőhely

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**
10. ingatlan: 9327 Vág, Gyöp utca 13. 12 férőhely

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**
- **Ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás: idősök otthona**
Engedélyezett és bejegyzett férőhelyek szám: 77 fő

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**
- **Fejlesztő foglalkoztatás**
Foglalkoztatható személyek száma: 22 fő
A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

Telephelyek által nyújtott szolgáltatások:

- **Fagyöngy Idősök Otthona Nagylózs 9482 Nagylózs, Zrínyi utca 2.**

A nyújtott szolgáltatás megnevezése:

- ápolást-gondozást nyújtó intézményi ellátás – idősök otthona **140 férőhely.**

A szolgáltatás bejegyzése: **2023.december 31.**

- **Tőzike Idősök Otthona Csáfordjánosfa 9375 Csáfordjánosfa, Béke utca 17.**

A nyújtott szolgáltatás megnevezése:

- ápolást-gondozást nyújtó intézményi ellátás – idősök otthona **50 férőhely.**

A szolgáltatás bejegyzése: **2023. december 31.**

- **Paletta Szociális Szolgáltató Központ Pásztori 9311 Pásztori, Alsó utca 30.**

A nyújtott szolgáltatás megnevezése:

- fogyatékos személyek nappali ellátása **30 férőhely**

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

- **Nyugdíjas Pedagógusok Időotthona Sopron 9400 Sopron, Szent Margit u. 2.**

A nyújtott szolgáltatás megnevezése:

- ápolást-gondozást nyújtó intézményi ellátás – idősök otthona **50 férőhely**

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

- **Szociális Szakápolási Központ Celldömölk 9500 Celldömölk, Nagy Sándor tér 3.**

A nyújtott szolgáltatás megnevezése:

- szakápolási központként működő idősök otthona **24 férőhely**

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

III. Dr. Piróth Endre Szociális Intézmény Győr-Moson-Sopron Vármegye 9086 Töltéstava-Táplánpuszta

Telephelyek

- **Sziget Átmeneti Gondozóház Győr**

9023 Győr, Török István utca 1.

- **Füzes Rehabilitációs Otthon Koroncó-Zöldmajor**

9113 Koroncó, Zöldmajor 1.

Alapító okirat - 2023.07.05-től módosult az Alapító okirat. Az intézmény a A-317-2/2023. számú módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt Alapító okirattal és az A-317-2/2023/M számú Módosító okirattal rendelkezik, melyeket a törzskönyvi nyilvántartásba történő bejegyzés napjától kell alkalmazni.

Dr. Piróth Endre Integrált Szociális Intézmény Győr-Moson-Sopron Vármegye 9086

Töltéstava, Táplánpuszta (025 hrsz.) - **székhely**

A nyújtott szolgáltatás megnevezése:

- ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás – pszichiátriai betegek otthona: **350 férőhely**.
A szolgáltatások bejegyzése: idegilenes hatályú (záró időpontja 2023. 12. 31.)

Telephelyek által nyújtott szolgáltatások:

- **Sziget Átmeneti Gondozóház Győr** 9023 Győr, Török István u. 1.

A nyújtott szolgáltatás megnevezése:

- átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátás- fogyatékos személyek gondozóháza: **10 férőhely**.

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**.

- **Füzes Rehabilitációs Otthon Koroncó-Zöldmajor** 9113 Koroncó-Zöldmajor 1, hrsz. 0193.

A nyújtott szolgáltatás megnevezése:

- rehabilitációs intézményi ellátás- fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye **50 férőhely**.

A szolgáltatás bejegyzése: **határozatlan idejű**

- fejlesztő foglalkoztatás foglalkoztatható személyek száma **46 fő**.

A szolgáltatások bejegyzése: **határozatlan idejű**.

1.) Szolgáltatás iránti igények alakulása ennek okai:

I. Alpokalja Integrált Szociális Intézmény Győr-Moson-Sopron Vármegye

A székhely intézmény ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás és lakóotthoni ellátás keretében a megyében élő súlyos értelmi sérült gyermekek, és felnőttek gondozását végzi. Az ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás – fogyatékos személyek otthona engedélyezett férőhely száma 162, a lakóotthoni ellátás – fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona esetében 8 férőhely engedélyezett.

Zsira telephely, Opál lakóotthon telephely, Rubin lakóotthon telephely felnőtt értelmi fogyatékos személyek ápoló, gondozó bentlakásos intézményi ellátását, ápoló, gondozó lakóotthoni ellátását, valamint a fejlesztő foglalkoztatást biztosítja. Szolgáltatási elemek: ápoló-gondozó ellátás 168 fő Zsira, lakóotthoni ellátás 8 fő Opál Lakóotthon, lakóotthoni ellátás 10 fő Rubin Lakóotthon.

Peresznye telephelyen tartós bentlakásos idősellátás került elindításra 30 férőhellyel, a fogyatékos személyek tartós bentlakásos ellátása a telephelyen megszűnt. A telephely a támogatott lakhatás (6 TL Ház) és az alapszolgáltatások tekintetében működési engedéllyel rendelkezik 2023. augusztus 31. napjától.

A felvételre jelentkezők jellemzően családi környezetből kerülnek bentlakásos intézményi ellátásba. Ennek elsődleges oka, hogy a jelentkezők egyre idősödő szülei, hozzátartozói, vagy a hátrányos helyzetben élő családok az ellátást már nem tudják vállalni. Másrészt az utóbbi időben megnőtt a családból, gyermekotthonból, átmeneti rehabilitációs otthonból, egészségügyi intézményből, hajléktalan szállóról kikerülő, sajátos nevelésű igényű és kevert diagnózisú fiatalok, középkorúak száma. Ők minden esetben rendelkeznek értelmi fogyatékos diagnózissal, viszont emellett viselkedési-szocializációs- és emóciós zavarokkal, gyakran autizmus spektrum zavarral, pszichiátriai és szenvedélybetegséggel érkezenek. Ezen tények sok esetben megnehezítik a bekerülő személy beilleszkedését. A kérelmezők, várakozók kb. 40-50 %-ban a súlyosan halmozottan sérült egyének, akik fokozott támogatási igénnyel érkezenek.

II. Gondoskodás Integrált Szociális Intézmény Győr-Moson-Sopron Vármegye

Időotthoni ellátottak között évről évre növekszik a demencia kórképpel rendelkező lakók száma. A Pásztori székhely és a Nagylózi telephely 2018. júliusától határozatlan idejű nem OEP finanszírozott, ápolási, szakápolási működési engedéllyel rendelkezik. A szakápolás olyan egészségügyi ellátási forma, amely az egészségügyről szóló törvényben meghatározott ápolási tevékenységeket foglalja magába.

A 2023. július 15. napjától az intézmény telephelyeként működik a Szociális Szakápolási Központ Celldömölk, a telephely az ellátást igénybe vevő részére teljes körű szolgáltatást biztosít, mely magában foglalja a szakápolási központban az aktív ellátást nem igénylő betegek ellátását is. A Szakápolási Központ azon igénybevevők számára tudja biztosítani a teljes körű ellátást, akik a 18. életévüket betöltötték, akik időotthoni ellátásra gondozási szükséglettel rendelkeznek, valamint akik betegségükből, egészségi állapotukból kifolyólag szakápolási ellátásra szorulnak. Cél az ellátottak igényeinek megfelelő otthonos környezet kialakítása, az intim szféra és a személyes tulajdon tiszteletben tartása, foglalkozások, szabadidős tevékenységek biztosítása és az individualizált, az egyéni képességeknek megfelelő gondozás nyújtása. A törvény rendelkezései alapján a teljes körű, személyre szabott szolgáltatás kiterjed az egyéni szükségletekre alapozó, a speciális állapotnak megfelelő, szakápolást igénylő és súlyos demenciában szenvedő személyek számára is.

A Nyugdíjas Pedagógusok Időotthona Sopron elsősorban azoknak az idős, nyugdíjas pedagógusoknak, közeli hozzátartozóiknak biztosít elhelyezést és ellátást az ország egész területéről, akik legalább húsz éven keresztül folytattak pedagógusi tevékenységet (üres férőhely esetén egyéb idősöknek is). Szintén 2023. július 15. napjától integrálódott az intézménybe. Az elhelyezés 3 szoba kivételével (3-4 ágyas) egy vagy két ágyas, komfortos és komfort nélküli szobákban történik. A lakók közösségi tevékenységeinek végzésére társalgó rendelkezésre áll. A komfort nélküli szobákban elhelyezett lakók részére a közös fürdőszobák, és WC-k száma jogszabálynak megfelelő.

2023. szeptember 01-től Támogatott Lakhatás keretein belül a székhely intézmény 18. életévüket betöltött közepsúlyos és súlyos értelmi fogyatékos, illetve halmozottan fogyatékos személyeknek nyújt elhelyezést, vagy munka jellegű foglalkoztatást, fejlesztő foglalkoztatást. Az elkövetkezendő időszakban az intézmény folyamatosan megvalósítja a szervezeti és strukturális átalakítását. A pásztori székhelyintézmény teljes infrastrukturális kiváltása, hat különböző településre történő kitagolással (Pásztori, Bagyogszovát, Bodonhely, Szilsárkány, Sopronnémeti és Vág) kerül sor, a székhely intézményben ápolást, gondozást nyújtó idősök otthona, 77 fő engedélyezett létszámmal kerül kialakításra. A székhely intézmény az alapszolgáltatások tekintetében is működési engedéllyel rendelkezik.

III. Dr. Piróth Endre Integrált Szociális Intézmény Győr-Moson-Sopron Vármegye

Táplánypuszta székhely

A Dr. Piróth Endre Integrált Szociális Intézmény Győr-Moson-Sopron Vármegye intézmény Táplánypuszta székhelye, mint szolgáltató, 350 fő ellátott szakosított, tartós bentlakásos ápoló, gondozó otthoni elhelyezését biztosítja, a pszichiátriai, szenvedélybeteg, értelmileg akadályozott, és idős, demenciában szenvedő személyek részére, akik akut kórházi kezelést nem igényelnek, azonban 24 órás, állandó felügyeletre van szükségük.

Koroncó-Zöldmajor telephely

A Füzes Rehabilitációs Otthon Koroncó-Zöldmajor, teljes körű szakosított ellátást és intézményen belüli foglalkoztatást biztosít (fejlesztő foglalkoztatás) azon nem tanköteles korú enyhe és középsúlyos értelmi fogyatékosággal élő felnőtt korú személyek számára, akik az egészségi, pszichés, mentális, szociális állapotuk miatt a rehabilitáció több területén, együttesen zajló, komplex, átfogó segítséget igényelnek és ennek hatékony megoldása csak intézményi keretek között valósítható meg. Kiemelt feladat az intézményi ellátást igénybe vevők önálló életvezetési képességeinek kialakítása, illetve helyreállítása, fejlesztése, továbbá a társadalomba történő be-, illetve visszaillesztésének támogatása és az utógondozás megszervezése. Engedélyezett ellátotti létszám: 50 fő.

Átmeneti Gondozóház telephely

A megyében az Átmeneti Gondozóház az egyetlen átmeneti ellátást biztosító intézmény. Az ellátás iránti igény egyre nagyobb, a rehabilitációs intézményi, vagy tartós bentlakást biztosító ápoló-gondozó otthoni szakosított ellátást nyújtó intézményekbe a bekerülés egyre nehezebb. Következésképpen az átmeneti ellátásra is egyre nagyobb nyomás nehezedik. Az Átmeneti Gondozóház szolgáltatás olyan élethelyzetekben vehető igénybe, amikor az egyén saját otthonában önhibáján kívül nem maradhat, napi ellátása, gondozása, felügyelete nem biztosított vagy a család erőforrásai kimerültek és a szülőknek, hozzátartozóknak pihenésre van szüksége. Sok esetben egy krízishelyzet (váratlan haláleset, baleset, kórházi kezelés) is indokoltá teszi a szolgáltatás igénybevételét.

3.) A székhely és telephelyek vonatkozásában külön-külön az alábbi adatok:

- várákozók száma
- várákozók számának az alakulása az elmúlt évekhez viszonyítva
- a lakók korösszetétele
- a lakók legfontosabb szociális jellemzői

I. Alpokalja Integrált Szociális Intézmény Győr-Moson-Sopron Vármegye

Várákozók száma, várákozók számának alakulása az elmúlt évekhez viszonyítva: Sopron székhely intézmény:

Sopron 2023.09.30. 1 fő 14 éves férfi

2020. év	2021. év	2022. év	2023.év
0 fő	2 fő	2 fő	1 fő

Gyémánt Otthon és Szociális Központ Zsira, Opál Lakóotthon Zsira, Rubin Lakóotthon Zsira, Mozaik Szolgáltató Központ és Idősek Otthona Peresznye:

2020. év	2021. év	2022. év	2023.09.30.
14 fő (ebből 7 fő területen kívüli)	26 fő (ebből 11 fő területen kívüli)	43 fő (ebből 26 fő területen kívüli)	48 fő (ebből 30 fő területen kívüli)

A várákozók korösszetétele (48 fő: 29 férfi- 19 nő)

16-20 év	21-30 év	31-40 év	41-50 év	51-60 év	61-70 év	71-80 év
----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
3	2	9	5	6	6	7	2	3	2	1	2	0	0

A kérelmezők korösszetétele (5 fő: 3 férfi, 2 nő) ebből 2 fő területen kívüli

16-20 év		21-30 év		31-40 év		41-50 év		51-60 év		61-70 év		71-80 év	
Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
0	0	1	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0

A várakozók és kérelmezők legfontosabb szociális jellemzői: az önellátó képesség csökkenése, illetve elvesztése, mentális vagy pszichés problémák, a család ellátó képességének zavara, illetve elvesztése, jövedelmi, megélhetési okok, lakhatással kapcsolatos problémák, közösségi életbe való beilleszkedés, alacsony, vagy egyáltalán nem létező társadalmi kapcsolatok

A lakók legfontosabb szociális jellemzői:

Jellemző, hogy az ellátott lakók legtöbbje középkorú vagy attól idősebb személy, ebből adódóan a szülők idősödnek, egyre kevésbé bírják az értelmi sérült hozzátartozó ellátását. Ennek következtében lakókat egyre ritkábban viszik haza, a látogatások száma is nagyban csökkent. Az elmúlt évben országosan ható infláció, emelkedő rezsiárak, üzemanyagárak sem segítik a hozzátartozók eljutását a lakókhoz. Mindez magával hozta a szociális kapcsolatok beszűkülését, az integrációs törekvések neheztettebbé váltak. A lakók korosodásával állapotuk folyamatosan romlik, nagyobb hangsúlyt kell fektetni az ápolásra-gondozásra, önkiszolgálási képességeik pótlására, komfortérzetük biztosítására, hogy mindennapjaik a lehetőségekhez képest harmonikusak legyenek. Baráti kapcsolatokat néhány lakó kivételével az értelmi akadályoztatásuk miatt nem képesek fenntartani, ápolni. Személyes kötődésük túlnyomó többségben a velük foglalkozó segítők felé irányul.

Az Opál Lakóotthon Zsira, Rubin Lakóotthon Zsira, illetve az eddig megnyitott TL házakban nagyobb számú párkapcsolati személyes kötődés jelen van.

Lakók korösszetétele

Sopron Székhelyintézmény (120 fő)

Életkor	18-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90+
Nő 56 fő	14	13	22	7	0	0	0	0
Férfi 64 fő	14	18	21	10	1	0	0	0

Gyémánt Otthon és Szociális Központ Zsira telephely (156 fő)

Életkor	18-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90+
Nő 78 fő	6	3	17	12	27	12	1	-
Férfi 78 fő	12	8	14	21	15	5	3	-

Opál Lakóotthon Zsira telephely (10 fő)

Életkor	18-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90+
---------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-----

Nő 4 fő	0	0	0	3	1	0	0	0
Férfi 6 fő	0	3	0	2	1	0	0	0

Rubin Lakóotthon Zsira telephely (8 fő)

Életkor	18-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90+
Nő 4 fő	1	0	1	2	0	0	0	0
Férfi 4 fő	0	1	2	0	1	0	0	0

Mozaik Szolgáltató Központ és Idősek Otthona Peresznye telephely

Zsira TL ház

Életkor	18-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90+
Nő 5 fő	0	1	2	1	1	0	0	0
Férfi 7 fő	2	1	2	2	0	0	0	0

Tormásliget TL ház

Életkor	18-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90+
Nő 4 fő	0	3	1	0	0	0	0	0
Férfi 8 fő	0	1	3	2	2	0	0	0

Horvátzsídány TL ház (Csepregi utca)

Életkor	18-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90+
Nő 5 fő	1	1	2	1	0	0	0	0
Férfi 7 fő	1	2	3	1	0	0	0	0

Horvátzsídány TL ház (Ólmódi utca)

Életkor	18-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90+
Nő 5 fő	1	0	1	2	1	0	0	0
Férfi 7 fő	1	1	0	4	1	0	0	0

Lakók nemenkénti megoszlása:

Sopron Székhelyintézmény	120 fő (56 nő, 64 ffi)
Mozaik Szolgáltató Központ és Idősek Otthona Peresznye telephely	48 fő (19 nő, 29 ffi)
Gyémánt Otthon és Szociális Központ Zsira telephely	156 fő (78 nő; 78 ffi)
Opál Lakóotthon Zsira telephely	10 fő (4 nő; 6 ffi)
Rubin Lakóotthon Zsira telephely	8 fő (4 nő; 4 ffi)

		Sopron Székhely /fő		Gyémánt Otthon és Szociális Központ Zsira telephely/fő		Pereszny e telephely hez tartozó TL-házak összesen/fő		Opál Lakóotthon. Zsira/fő		Rubin Lakóotthon Zsira/fő	
Ellátásból kikerülő	Elhunyt	4		6		1		0		0	
	Más helyre	0		11		7		0		0	
Új felvétel	Otthonából	1		0		0		0		0	
	Más int.-ből	0		0		0		0		0	
Térítési díj fizetése	Gondozott fizet	118		156		0		10		8	
	Személyi tér.díjat írásban vállalók	2		3		0		0		0	
Tartási szerződés	Hozzá tartozó	0		1		0		0		0	
Gondnoksági fok	Cselekvőképes	0		8		0		4		1	
	Cselekvőképességet részlegesen korlátozó	0		24		17 + 1 fő korlátozó		4		7	
	Cselekvőképességet teljesen korlátozó	120		123+ 1 fő kizáró		29 + 1 fő kizáró		2		0	
Foglalkoztatottság	Fejl.fogl. (Mt., Szt.)	20		26		28		7		7	
	Nyílt munkaerő piac v.akkred.fogl.	0		0		0		0		0	
Fogyatékos ág típusa		Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi
	Értelmileg akadályozott	56	64	78	78	18	30	4	6	4	4

	Autizmus al élő		7	3	5	1	1	0	0	0	0
	Súlyosan, halmozottan fogyatékos	56	64	61	54	10	17	1	4	3	2

II. Gondoskodás Integrált Szociális Intézmény Győr-Moson-Sopron Vármegye

Létszámadatok alakulása a 2022-es évben már meglévő intézményegységekben:

Létszámok	Pásztori fogyatékos ell.	Nagylóz	Csáfordjánosfa	Pásztori idősellátás	Összesen
2022. 01.01.	102	163	51	17	333
2022-ben bekerültek	4	23	19	16	62
2022-ben kikerültek	3	47	23	16	89
<i>ebből meghalt</i>	<i>3</i>	<i>44</i>	<i>23</i>	<i>16</i>	<i>86</i>
<i>ebből kilépett</i>	<i>-</i>	<i>3</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>3</i>
2022.12.31.	103	139	47	17	306

Ellátottak korösszetétele az alábbiak szerint oszlik meg:

A Pásztori értelmileg akadályozott lakók esetében az átlagéletkor 50 év.

Pásztori Idősek Otthona részlegében élők átlagéletkora: 82 év

Fagyöngy Idősek Otthona Nagylóz ellátottak átlagéletkora: 75 év

Tőzike Időskorúak Otthona Csáfordjánosfa ellátottak átlagéletkora: 75 év

Szociális Szakápolási Központ Celldömölk ellátottak átlagéletkora: 84 fő

Nyugdíjas Pedagógusok Idősotthona Sopron ellátottak átlagéletkora: 80 év

A 2023. szeptember 30-i állapot szerint az **ellátottak száma** Pásztoriban 116 fő (76 fő idős és fogyatékos ellátásban, 40 fő támogatott lakhatásban), Nagylózson 137 fő, Csáfordjánosfán 47 fő, Celldömölkön 22 fő, Sopronban 48 fő.

A lakók legfontosabb szociális jellemzői:

Jellemzően olyan egészségileg és szellemileg rossz állapotban levő időskorúak kéri elhelyezésüket az intézménybe, akik általában alacsony jövedelemmel rendelkeznek és otthonukban egyedül élnek. Iskolai végzettségüket tekintve az iskolázatlantól a felsőfokú végzettségű személyig, mindenki megtalálható. A kérelmezők többnyire hozzátartozóikat, társadalmi kapcsolataikat elvesztették, az önkormányzatok házi segítségnyújtás keretein belül sem tudják biztosítani ellátásukat. Sok esetben a kórházak Ápolási-, vagy Belgyógyászati Osztályán a lehetséges ápolási időtartamot kimerítették, vagy az átmeneti elhelyezést nyújtó Otthonokban letölthető időt túlhaladták.

Kérelmek számának alakulása a 2022-ben már meglévő intézményegységekben:

Kérelmek	Pásztori	Nagylóz	Csáfordjánosfa	Idősek Pásztori	Összesen
2022.	1	-	-	-	1

2003.	1	-	-	-	1
2005.	2	-	-	-	2
2006.	1	-	-	-	1
2008.	1	-	-	-	1
2009.	1	-	-	-	1
2013.	4	-	-	-	4
2014.	2	-	1	1	4
2015.	2	-	1	-	3
2016.	3	1	-	2	6
2017.	5	5	-	4	14
2018.	1	5	2	2	10
2019.	5	8	1	4	18
2020.	3	14	9	5	31
2022.	9	45	28	8	90
2022.	15	118	67	37	237
Összesen:	56	196	109	63	424
behívás előtt meghalt	-	36	20	9	65
behívás előtt visszamondta	-	51	30	-	81
visszavonta	3	-	-	7	10
elutasított kérelmező	1	2	-	-	3
máshol lett ellátott	1	-	-	8	9
elhelyezettek	4	23	19	16	62
Összesen:	9	112	69	40	230
2023. évre áthúzódó kérelmek:	47	84	40	23	194

A 2023. szeptember 30-i állapot szerint a várákozók száma Pásztoriban 49 fő, Nagylózson 79 fő, Csáfordjánosfán 43 fő, a pásztori idősek otthonában 38 fő, Celldömölkön 4 fő, Sopronban 28 fő.

A nyilvántartásba vett várákozók száma folyamatosan nő, az intézetbe kerülés általában akkor következik be, amikor a jelentkező fizikai-, egészségi- és szellemi állapota nagyon leromlott, önálló életvitelre nem képesek, teljes gondozást, vagy felügyeletet igényelnek.

III. Dr. Piróth Endre Integrált Szociális Intézmény Győr-Moson-Sopron Vármegye

Táplánypusztai székhely

Az elmúlt évek számadatai alapján évente 40-60 új ellátás iránti igény érkezik a székhelyi intézmény felé

Az érdeklődések száma kifejezetten növekedett a fiatal felnőtt korú korosztály pszichiátriai- és szenvedélybetegségben élő személyek rehabilitációs lehetősége iránt, valamint az idősebb korosztály demenciával élő személyek ellátása és gondozása iránt. Több esetben kérdeztek a hozzátartozók arról, hogy intézmény az ápoló, gondozó otthoni bentlakásos elhelyezés mellett biztosít-e átmeneti ellátást a pszichiátriai- és szenvedélybetegségben szenvedő, vagy demenciával élő személyek számára. Folyamatosan romló tendencia figyelhető meg az

ellátást kérelmező szolgáltatást igénylő személyek egészségi, mentális, fizikai és pszichés állapotában is, melyet az előgondozások alkalmával tapasztalnak. Az elmúlt években sem csökkent az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézetből benyújtott kérelmek száma és folyamatosak a megkeresések az ország minden területéről a speciális gyermekotthonokból speciális ellátási igényű fiatalok elhelyezési igénye kapcsán is. Számos igény jelentkezik autizmussal élő fiatal felnőttek elhelyezésével kapcsolatban is az ország egész területéről.

Koroncó-Zöldmájor telephely

Az ellátottak tekintetében az előző évekhez viszonyítva szolgáltatások iránti igény állandó, 2023. augusztus 31. napján az ellátottak létszáma 50 fő. A várakozók tekintetében 2015-2023 évet figyelembe véve a szolgáltatás iránti igény alakulása változó, a jelzett időszak átlag 3,4 %-os arányt mutat, 2021 -es évhez (4,42 %) viszonyítva csökkent. Ennek oka, a hosszú várakozási idő miatt másik intézmény választása, ezért inkább hosszútávú, végleges elhelyezés megoldásában (ápoló, gondozó otthon) gondolkodnak a rehabilitációs szolgáltatás igénybevétele helyett. A 3+2 év időtartam alatt minimális ellátottat lehet visszahelyezni a társadalomba oly módon, hogy annak aktív, teljes értékű tagjai legyenek. Azok az ellátottak, akik a rehabilitációs felülvizsgálat alapján már ápoló, gondozó otthoni elhelyezést igényelnének az intézmények telítettsége okán csak hosszú idő után kerülnek áthelyezésre. Így a rehabilitációs intézményben a 3+2 éves időszak leteltével sem tud az intézmény férőhelyet biztosítani, hiszen az ellátási jogviszonyban lévő személyek ellátását folytatja a telephely.

Átmeneti Gondozóház telephely

2023. szeptember hónapban a várakozók száma 6 fő. Egyre több igény merült fel az iskola és a szülők részéről is az átmeneti ellátásra. Több felvételre jelentkezőt el kell utasítani, mivel nem a gondozóház területi ellátási területén élnek. A szakápolási igény felmerülése esetén úgyszintén el kell utasítani a kérelmet.

A várakozókon felül az EESZI Fogyatékosok Napközi Otthonából és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Házából is jelezte több hozzátartozó/törvényes képviselő az elhelyezési kérelem benyújtásának szándékát családtagja/gondnokoltja részére.

Az igények másik részét azok a fogyatékosokkal élők adják, akik eddig családban éltek, de szüleik, hozzátartozóik hirtelen megbetegedtek, illetve elhunytak, a családtagok pedig nem tudnak fogyatékosokkal élő hozzátartozójukról napi szinten gondoskodni. Egyre több igény merült fel autisztikus kórképekkel élők átmeneti ellátására is. A Bárczi Gusztáv Általános Iskola és Készségfejlesztő Iskola Kollégiumából kikerülő halmozottan sérült fiatalok részére a nyári időszakban több felvételi kérelem érkezett, amit sok esetben helyhiány miatt elutasításra került.

Adatok

várakozók száma, várakozók számának alakulása az elmúlt években

Táplánypusztai székhely

2020. december 31-én az kérelmezők száma: 65 fő, ebből nő: 20 fő, férfi: 45 fő, várakozók száma: 15 fő, ebből nő: 3 fő, férfi: 12 fő.

2021. október hónapban a kérelmezők száma: 88 fő, ebből nő: 32 fő, férfi: 56 fő. Az intézmény férőhely kihasználtsága 94-100% között mozgott az elmúlt években.

2023. augusztus hónapban a kérelmezők száma: 103 fő, ebből nő: 34 fő, férfi: 69 fő.

Az intézmény férőhely kihasználtságát befolyásolja a súlyos szakmai létszámhiány miatti ellátotti felvételi létszámszűrés, amely jelenleg ideiglenesen 2023.06.01-től 2023.12.31-

napjáig tart, figyelemmel a 300 fő ellátotti létszám kötelező megtartásával. Az intézmény férőhely kihasználtsága a teljes 350 fős létszámra vetítve 91-95 % között mozgott 2022 és 2023 években.

Koroncó-Zöldmajor telephely

A várakozók száma: 2023 évben 5 fő.

2023. 08.31-én 1 fő (0 nő, 1 férfi) kérelmezőt, 4 fő (2 nő, 2 férfi) várakozót tartottunk nyilván. A várakozók számának alakulása az elmúlt évekhez viszonyítva csökkenést mutat. Ettől eltérést a 2020-as év mutat (11 fő) a pandémia miatt. Az intézmény férőhely kihasználtsága folyamatosan 100%-os.

Átmeneti gondozóház telephely

Várakozók száma 2023. szeptember hónapban 6 fő.

Ez a szám az elmúlt években magasabb volt, átlagosan 8-10 fő.

Az intézmény férőhely kihasználtsága folyamatosan 99-100%-os volt.

Lakók korösszetétele

Táplánypuszta székhely

<i>Életkor szerinti megbontás</i>		<i>összlétszám</i>	<i>nő</i>	<i>férfi</i>	<i>életkor</i>
<i>>1921.01.01 után</i>	<i>>1956.01.01 előtt</i>	<i>85</i>	46	39	<i>66 - 100</i>
<i>>1956.01.01 után</i>	<i>>1966.01.01 előtt</i>	<i>82</i>	36	46	<i>56 - 65</i>
<i>>1966.01.01 után</i>	<i>>1976.01.01 előtt</i>	<i>88</i>	42	46	<i>46 - 55</i>
<i>>1976.01.01 után</i>	<i>>1985.01.01 előtt</i>	<i>32</i>	18	14	<i>36 - 45</i>
<i>>1985.01.01 után</i>	<i>>1996.01.01 előtt</i>	<i>20</i>	7	13	<i>26 - 35</i>
<i>>1996.01.01 után</i>		<i>4</i>	0	4	<i>0 - 25</i>
		<i>311</i>	149	162	

Koroncó-Zöldmajor telephely

Az átlagéletkor: 45,18 év, legfiatalabb lakónk 20 éves, legidősebb 62. életévében jár.

Korcsoportok	Fő	Százalékos megoszlás %
19-39 életév közöttiek	16	32
40 – 59 életév közöttiek	30	60
60– 64 életév közöttiek	4	8

Az ellátást igénybe vevők nemek szerinti megoszlás:

Nő/fő	Férfi/fő	Megoszlás %
29	21	58-42

Átmeneti gondozóház telephely

20-30 év közötti: 2fő

30-40 év közötti: 4 fő
 40-50 év közötti: 3 fő
 50 év felett: 2 fő
 Nemek szerinti megoszlás: 6 fő női és 4 fő férfi ellátott.

lakók legfontosabb szociális jellemzői

Táplánypusztai székhely (311)

Lakók vezető pszichiátriai kórképei: alkohol dependencia, schizofrenia, személyiségzavarok, magatartászavarok, viselkedészavarok, affektív zavarok, demencia.

A pszichiátriai kórképek mellett az alábbi krónikus belgyógyászati betegségek előfordulása a leggyakoribb: hipertonia, ISZB, diabetes, perifériás érszűkület, epilepszia, tüdőbetegségek.

Cselekvőképesség alakulása

Cselekvőképesség	Fő	%-os megoszlás
Részlegesen korlátozó	117	37,62%
Teljesen korlátozó	162	52,09%
Nem áll	11	3,53%
Folyamatban	5	1,60%
Ideiglenes	15	4,82%
Összesen:	311	100,00%

Az ellátó rendszerbe egyre rosszabb státuszú ellátottak kerülnek be, a pszichiátriai alapbetegségükből adódóan fizikai és egészségi állapotuk intenzívebben romlik, ahogy idősödnek a belgyógyászati betegségek egyre nagyobb arányban fordulnak elő. Az egészségi állapotuk romlásával arányosan egyre nagyobb a létszáma az inkontinens és önálló mozgásukban korlátozott lakóknak. Pszichiátriai kórképük talaján egyre több a demenciában szenvedő ellátott is. Általánosságban elmondható, hogy többnyire gyenge, laza a családi kötelék. Ennek oka elsősorban a bekerülés előtti időszakban – olykor több mint egy évtizede - fennálló konfliktusokkal terhes kapcsolat. A családi kapcsolati háló sűrűsége is jellemzően csökken, a társadalmi kapcsolataik beszűkülnek. Szociális kapcsolataik jellemzően beszűkültek, néhány kivételtől eltekintve elsősorban az intézményben dolgozó személyek és lakótársaik alkotják kapcsolataikat. Sokan gyerekvédelemből vagy más intézményből kerültek át, így a szocializáció számos színtere hiányzik, melynek következtében a társadalmilag elvárt alapvető értékek, normák, szokások nem alakultak ki megfelelően és gyakorta az igény és hajlandóság is hiányzik részükről még az intézményi együttélés tekintetében is e társadalmi konvenciók betartására.

Koroncó-Zöldmajor telephely (50 fő)

Az ellátást igénybe vevők megoszlása a fogyatékoságuk szerint:

Értelmi fogyatékoság foka	fő	%
Enyhe	13	26
Középsúlyos	37	74
Összesen:	50 fő	100

Az ellátást igénybe vevők cselekvőképességüket tekintve: Gondnokság alatt áll: 50 fő

Gondnokság típusa	Fő	%
Részlegesen korlátozó	24	48
Teljesen korlátozó	26	52

A törvényes képviselők megoszlása:

Gondnokság típusa	Gondnokok száma/ fő	Gondnokoltak száma/ fő
Hivatásos gondnok	5	38
Család gondnok	12	12

Az ellátást igénybe vevők rokkantsági besorolás szerinti megoszlás:

Rokkantsági besorolással 41 fő rendelkezik.

Rokkantsági fok szerinti besorolás	Fő	Százalékos megoszlás %
100%-os rokkantsági fokba besorolt személy	2	5
80-84%-os rokkantsági fokba besorolt személy	9	22
70-79%-os rokkantsági fokba besorolt személy	11	26,8
60-68%-os rokkantsági fokba besorolt személy	4	9,8
50-58%-os rokkantsági fokba besorolt személy	14	34
45%-os rokkantsági fokba besorolt személy	1	2,4

Leggyakoribb krónikus belgyógyászati betegségek	Fő	%
Diabetes	4	8
Hipertónia	21	42
Epilepszia	2	4
Asztma	2	4

Lakók mentális állapota különböző, de az átlag – ép értelmű – populációhoz képest még az enyhe fokban sérült lakók is messze elmaradnak. A környezet, külvilág megismerése, az ahhoz való alkalmazkodás is lassan, személyre szabott segítséggel valósul csak meg. Jellemző, hogy önálló életvezetésre nem, csupán csak megfelelő és állandó támogatás esetén képesek. Szocializációjuk szintén sérült, hiszen a szülőkről, segítőkéről való leválás, barátságok, párkapcsolatok kialakítására sem, vagy csak nagyon kis hányaduk képes.

Gyermeki naivitásuk, idegenekkel szembeni nyitott, barátságos viselkedésük is megmaradt. Tetteik következményeinek felmérése, belátása is akadályozott. Szabálytudatuk a sérülés mértékétől függően kialakítható, de magasabb szintű erkölcsi normák, szabályok felismerése, megértése, azokkal való azonosulás nagyban nehezített.

Átmeneti gondozóház telephely

Az ellátást igénybe vevő személyek vezető kórképei: középsúlyos értelmi fogyatékos magatartásromlással, Down-szindróma, értelmi sérültséghez társult pszichiátriai kórképek, látás és mozgássérülés és egyéb neurológiai kórképek is megjelennek.

Cselekvőképesség alakulása: 2023. szeptember 30. napi állapot szerint minden szolgáltatást igénybe vevő személy teljesen korlátozott gondnokság alatt áll. Ebből 1 fő hivatásos gondnokkal rendelkezik, 9 főnek családgondnoka van. A szolgáltatást igénybe vevők családi háttérét tekintve 1 lakó teljes családból érkezett, 9 fő közül 2 ellátottnak egyik szülője sem él, 7 ellátott csonka családból érkezett, mert egyik szülője elhunyt. A szülők, hozzátartozók gyakran érzik magukat megbélyegezettnek fogyatékossgal élő gyermekük miatt, az ép testvérekkel közös programokat nem, vagy csak ritkán szerveznek. Több ellátott esetében tapasztalható a család rossz jövedelmi helyzete.

Gyakori probléma, hogy a család otthoni körülményei nem megfelelőek a fogyatékossgal élő gyermekük számára, anyagi lehetőségük híján nem tudják megoldani az akadálymentesítést vagy a különböző ellátási szükségletek kielégítését.

4.) A szolgáltatások iránt jelentkező szükségletek alapján az intézményrendszer korszerűsítésének az irányai és tervei

I. Alpokalja Integrált Szociális Intézmény Győr-Moson-Sopron Vármegye Gyémánt Otthon és Szociális Központ Zsira, Opál Lakóotthon Zsira, Rubin Lakóotthon Zsira, Mozaik Szolgáltató Központ és Idősek Otthona Peresznye

Jelenleg folyamatban van a Peresznye telephely férőhelykiváltása. A már működő 2 lakóotthon mellett további hat támogatott lakhatásba kerülnek elhelyezésre az ellátottak. A támogatott lakhatás célja nyitottabb, természetesebb és családiasabb életmódot alakítsanak ki önmaguk számára személyesebb bánásmód biztosításával. A hat TL házból jelenleg is már négy üzemel, a megnyitásuk folyamatban van. A továbbiakban a Peresznyei telephelyen 30 fős Időotthon elindításának az előkészületei zajlanak. Ugyan ezen a telephelyen a TL házak ellátottjai számára bővített alapszolgáltatások működnek. Az intézmény fontosnak tartja a fejlesztő foglalkoztatásban résztvevők számának bővítését az ellátottak jövedelmének és életvitelének/minőségének emelése céljából. Fontos a humánerőforrás menedzsmet hatékonyságának javítása, szakdolgozói létszámhiány csökkentése az ellátás szakmai színvonalának biztosítása érdekében.

II. Gondoskodás Integrált Szociális Intézmény Győr-Moson-Sopron Vármegye

A pásztori székhelyén álló értelmi fogyatékosokat ellátó épületegyüttes a jelenlegi funkciója helyett idősellátást, valamint a környező települések számára igényeik szerint szociális alapszolgáltatásokat fog biztosítani a jövőben. Intézmény teljes körű kiváltásával a 102 férőhelyes tárgyi feltételeiben megfelelő, akadálymentes intézmény teljes funkció és profil váltás után tartós bentlakást nyújtó idősök otthona feladatot, továbbá szolgáltatás bővítés eredményeként szociális alapszolgáltatást (úgy mint étkeztetés, támogató szolgálat, fogyatékosok nappali ellátása, demens személyek nappali ellátása) fog ellátni.

III. Dr. Piróth Endre Integrált Szociális Intézmény Győr-Moson-Sopron Vármegye

Táplánypuszta székhely

Az ápoló-gondozó ellátást biztosító székhely intézményben több olyan lakó is van, aki képességei alapján más szolgáltatási struktúrában elhelyezhető lenne. A fejlesztések során érdemes lehet elgondolkodni egy olyan szolgáltatási profilbővítésen, mely a pszichiátriai betegek számára átmeneti, illetve rehabilitációs intézményi elhelyezést nyújt. A jövőre tekintettel előirányzott lépés lenne a közösségi alapú szolgáltatásokra történő áttérés, legalább az ellátottak egy részével. A projekttel lehetőség nyílna az alapszolgáltatások tekintetében nappali és közösségi pszichiátriai ellátás indítására, - tekintettel ezen szolgáltatások alacsony számára a vármegyében-, esetlegesen egy autista személyek számára működő nappali ellátás vagy foglalkoztató szolgáltatás mérlegelésére az igények figyelembevételével.

Az alkohol dependencia, az Alzheimer-kór és egyéb idegrendszert érintő betegségek folyamányaként a demenciában szenvedő kérelmezők aránya is jelentősen nő. Számukra egy demens részlegben biztonságos, személyes szükségletekre építő ellátás, gondozás megvalósítására lenne lehetőség egy esetleges profilbővítéssel, mellyel az ellátásuk utáni normatíva is igénybe vehető lenne. A demens ápolási részlegnek a nagyszámú, mozgásában korlátozott, kerekesszékhez kötött, vagy ágyban fekvő, fokozott obszervációt vagy egészségügyi ellátást igénylő, demenciában szenvedő már itt élő lakók és kérelmezők ellátása okán lenne realitása.

Fontos tényező a lakók számára az élhetőbb életér biztosítása.

A székhely intézmény területén rengeteg kihasználatlan üres terület van. Az intézmény szorgalmazza a szabad területek kihasználását a telekmegosztás lehetőségével, ami esetlegesen a későbbiekben lehetőséget nyújtana új lakóépületek létrehozására, ami lehetőséget biztosít az intézmény profiljának bővítésére is, akár egy pszichiátriai rehabilitációs, pszichiátriai átmeneti ellátás, vagy a demenciában szenvedő ellátottak kapcsán. Az ellátás iránti igények kapcsán tapasztalható, hogy megnőtt a kereslet a magasabb színvonalú ellátások iránt.

Koroncó-Zöldmajor telephely

Az EFOP-2.2.3-17-2017-00018 azonosító projekt keretében 2023. évben a kastély épület külső, valamint belső tereinek átalakítása megvalósult, 2-4 ágyas szobák kialakítására és mozgáskorlátozottság tekintetében teljes akadálymentesítésre került sor. Az új szállásépületben lépcsőlift segítségével ugyancsak megtörtént az akadálymentesítés. A jövőbeli terv a telephelyen található „új épület” kivitelezési hibáinak a javítása, az épület korszerűsítése.

Az telephely számára folyamatosan problémát jelent azon ellátottak elhelyezése, akik 3+2 éves rehabilitációs ellátási idejüket kihasználták az intézményben, azonban a társadalomba nem visszahelyezhetőek. A tartós bentlakást nyújtó ápoló, gondozó otthonok telítettsége miatt azonban csak hosszú várakozási idő után kerülhet sor az áthelyezésre. Így az intézmény lényegi feladatát, a rehabilitációt sem tudja megvalósítani. Megoldást jelenthetne a közelben enyhe- és középsúlyos értelmi fogyatékosokkal élő személyek számára egy közösség alapú szolgáltatás kialakítása, 6-12 fős támogatott lakhatásokban.

Átmeneti gondozóház telephely

A szolgáltatási háló hézagossága és a tartós bentlakást nyújtó intézmények telítettségének következményként az átmeneti ellátásra is egyre nagyobb nyomás nehezedik, így az igények hatékonyabb kielégítése és a férőhelyforgatások kedvezőbb kihasználása érdekében mindenképpen pozitív hozzájárulás lehetne egy esetleges férőhelyszám növelésnek (10 férőhely).

10. JÖVŐKÉP

Az Szt. értelmében a szociális ellátás feltételeinek biztosítása – az egyének önmagukért és családtagjaikért viselt felelősségén túl – az állam központi szerveinek és a települési önkormányzatoknak a feladata. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata a folyamatosan változó jogszabályi környezetben arra törekedett a törvény megjelenésétől fogva, hogy a lakosság szükségleteit helyezze a középpontba az egyes szolgáltatások megvalósításánál. Ennek a tudatos és tervezett munkának, valamint a városban működő egyházi és civil szociális szolgáltatókkal való kiegyensúlyozott, korrekt kapcsolatnak köszönhetően a szolgáltatási rendszer Győrben kiegyensúlyozottan működött, de a szociális ágazat előtt álló legnagyobb kihívás, a szakképzett munkaerő hiánya már a szolgáltatások színvonalának romlását okozta.

Szinte valamennyi szolgáltatási területen, valamennyi fenntartónál a munkaerőhiányból adódó problémák okozzák a legnagyobb nehézséget mind a vezetésnek, mind az adott területen dolgozó munkatársaknak. Ahhoz, hogy az ellátások az eddig megszokott szakmai színvonalon működhessenek, jelentős erőfeszítéseket kell tenni a munkaerő gazdálkodásában. Elkerülhetetlennek tűnik a bérek emelése, amelyre kormányzati szándék nélkül helyi szinten korlátozott eszközök állnak rendelkezésre. Az innovatív megoldások alkalmazása, a projekt munkák eredményeinek beépítése a napi munkavégzés folyamatába jelentősen hozzájárult a szakmai munka színvonalának megtartáshoz, de hosszabb távon nem tudja pótolni a hiányzó munkaerőt. A koncepcióban bemutatott társadalmi, demográfiai és intézményi adatok alapján a szolgáltatási kapacitások bővítése is elkerülhetetlen.

A kihívások mellett továbbra is az a törekvés, hogy kiemelt figyelmet kapjon:

A meglévő szolgáltatásoknak a legalább jelenlegi színvonalú működtetése, az ellátási színvonal emelését előrevetítő fejlesztési elképzelések megvalósulása.

Innovatív ötletek alapján modell értékű programok kidolgozása, lebonyolítása, a napi működésbe történő beépítése.

A pályázati lehetőségek kihasználása. Ennek érdekében fontos a pályázati önrész biztosítása és az Önkormányzatnál az egyes osztályok és csoportok, továbbá az intézmények közötti szakmai együttműködés a lehetőségek maximális kihasználása érdekében.

A lakosság tájékoztatása. Az intézményekben dolgozó szakemberekkel és az együttműködő civil szervezetekkel közösen, a lakossággal való rendszeres párbeszéd segítségével segíthető a szolgáltatásokról való tájékozottság.

A folyamatos szakmai képzés. Az ágazathoz tartozó szakemberek képzése és önképzése elemi feltétele és egyben biztosítéka is annak, hogy a szakmával kapcsolatos kihívásoknak optimális módon lehessen megfelelni.

A civil és egyházi fenntartókkal való folyamatos kapcsolattartás. A nem állami fenntartók szerves részét képezik a város szociális ellátórendszerének. Az eddigi korrekt, segítő együttműködés biztosítja a hatékony feladatellátást.

Kapacitások bővítése. A helyzetelemzések, lakossági felmérések, az intézmények adatai és tapasztalatai alapján szükség van a kapacitások folyamatos monitorozására, és elkerülhetetlen – legjobb példa az idősek ellátásának szolgáltatásai – a kapacitások szükségletekre alapuló, folyamatos bővítése.